

1. Genel yaşam biçimi, insanların ortaya koyduğu bütün maddi ve manevi zenginlikleri üzerinde etkili olan en önemli unsurlardan biridir. Türkler, Uygurlara kadar; -Hunlar ve Köktürkler döneminde- genel yaşam biçimi olarak göçebeliliği benimsemiştir. Bundan dolayı Uygurlara kadarki Türk sanatı daha çok taşınabilir, hafif eşya yapımı şeklinde gelişmiştir. Uygurlar, yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir. Bu durum, Uygurlarla birlikte Türk sanatında da birtakım değişikliklere neden olmuş; özellikle mimari alandaki gelişmelerin önünü açmıştır.

CEVAP: C

2. Uygurların farklı dinlerde geçen yabancı terimleri Türkçe karşılıklarıyla kullanmaları milli benliklerini korumaya çalıştıklarını gösterir.

CEVAP: D

3. • İlk düzenli ordu teşkilatı Asya Hun Devleti'nde Mete Han tarafından oluşturulmuştur (Onluk sistem).
- Uygurlar, gerek göçebelikten yerleşik hayata geçişleri, gerekse temsil ettikleri dini inançlarının etkisiyle mimari, heykeltçilik, resim, yazı gibi. sanat alanlarında ilerleme kaydetmişlerdir.
- Uygurlar tarihsel süreçte hiçbir zaman Avrupa'ya göç etmemişlerdir.
- Uygurlar, kendilerine ait 18 harfli Uygur alfabesini oluşturmuşlardır. Uygur alfabesi, Kök Türk alfabesinden sonra ikinci milli alfabemizdir.

CEVAP: D

4. Türklerin ilk anayurdu olan Orta Asya'da, tarım alanlarının yetersiz oluşu Türkler arasında hayvancılığın gelişmesine ortam hazırlamıştır. Yine iklim koşullarının sert olması da Türk milletinin savaşçılık özelliğinin gelişmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

5. I. Kavimler Göçü'ne neden olan toplum: Hunlar
- II. Türk tarihine ait ilk Türkçe yazılı belgeleri (Orhun Kitabeleri) oluşturan toplum: Kutluklar
- III. Moğolların devlet idaresinde etkili olan toplum: Uygurlar
- IV. Manas destanını meydana getiren toplum: Kırgızlar

CEVAP: A

6. • Türk adının siyasallaştırılması : Kök Türkler
- İlk kez İstanbul'un kuşatılması: Avarlar
- Teşkilatlı ilk Türk devletinin kurulması: Hunlar
- Müslümanlarla savaşarak İslam'ın Kafkaslara girmesine engel olunması: Hazarlar

CEVAP: A

7. Hazarlarda, farklı dinlere inananların bir arada yaşaması ve mahkemelerde farklı dinlere mensup hakimlerin hazır bulunması ülkede adalet ve hoşgörünün egemen olduğunu gösterir.

CEVAP: D

8. İslamiyet'ten önceki Türklerde belirgin bir veraset hukuku yoktu. Genel anlayış, "Ülke, hanedan ailesinin ortak malıdır." şeklindeydi ki; bu anlayış hanedan üyelerinin tahtta hak iddia etmelerine neden oluyordu. Bu durumun bir sonucu olarak kağanın ülkede olmadığı zamanlarda kurultay toplantılarına hanedan ailesi dışından birileri başkanlık etmiştir. Böyle bir uygulamanın benimsenmesi ise, hanedan mensuplarının kurultaya kendilerini hükümdar seçtirebilecekleri endişesi ile ilgilidir.

CEVAP: E

9. I, II, IV ve V. öncüllerde verilenler Orta Asya'da kurulmuş Türk devletlerinin birbirlerinden etkilendiklerine kanıt olarak gösterilebilir. Göçebe yaşamın benimsenmesi bu duruma kanıt olarak gösterilemez. Çünkü Uygurlarla birlikte göçebe hayat terk edilerek yerleşik yaşama geçilmiştir. Diğer bir deyişle, Hunlar ve Kök Türkler döneminde görülen göçebe yaşam, Uygurlarla birlikte yerini yerleşik yaşama bırakmıştır.

CEVAP: C

10. Yerleşik hayata geçilmesine kadar Türk sanatı daha çok taşınabilir, hafif eşya yapımına dayanırken (deri, ahşap, metal, taş işçiliği gibi); yerleşik hayata geçilmesiyle birlikte mimari de (manastır, saray yapımı gibi) gelişmiştir. Dolayısıyla mimarinin gelişimi yerleşik hayata geçilmesinin bir sonucudur.

CEVAP: C

11. Verilen durumların hepsi de İslamiyet öncesi Türk devletlerinin kısa sürede yıkılmalarında etkili olmuştur.

CEVAP: D

12. Paleografya: Eski yazıları inceleyen bilim dalıdır. İslamiyet öncesinde Türkler, Orta Asya'nın şartlarından ileri gelerek göçebe yaşam tarzını benimsemiş, hayvancılıkla uğraşmıştır. Bu durumun bir sonucu olarak yazıyı geç kullanmışlardır. Bundan dolayı Türk tarihinin ilk dönemlerine ait bilgilerin büyük çoğunluğu komşu devlet Çin'in kaynaklarından öğrenilmektedir. Bunun içindir ki, İslamiyet'ten önceki Türk tarihini inceleyen bir araştırmacı öncelikle Çin paleografyasından yararlanmak zorundadır.

CEVAP: A

13. Türklerin kendine ait ilk alfabeti Kök Türkler tarafından oluşturulmuştur (Kök Türk – Orhon alfabeti). Ayrıca Türk tarihine ait ilk yazılı belge olan Orhun Kitabeleri, Kutluk Devleti zamanına aittir. Kök Türklerden önceki dönemde, yani Hunlar döneminde farklı milletlerin alfabetleri kullanılmıştır. Dolayısıyla Hun tarihine ait bilgiler komşu devletlerin kaynaklarından öğrenilmektedir.

CEVAP: C

14. Göç, savaş veya ticaret faaliyetleri ile Türk kültür ve uygarlığı farklı kültürlerle etkileşime girmiştir. Türk kültür ve medeniyeti bazı alanlarda etkileyen olmuştur; bazı alanlarda ise etkilenen olmuştur. Örneğin; Türkler gittikleri bölgelerde, devlet yönetimi, askerlik, maden işlemeciliği, hayvancılık, dokumacılık gibi alanlarda karşılaştıkları toplumlari etkilerken, yazılı edebiyat ve din konusunda etkilenen olmuştur. İslamiyet öncesi Türk topluluklarında, göçebe hayatın da etkisiyle yazılı edebiyat pek fazla gelişmemiştir. Daha çok sözlü edebiyat ürünlerinde (sagu, sav, koşuk,destan) gelişme sağlanmıştır.

CEVAP: A

15. Soruyu öncüllerde verilen devletlerin hangi tarihler arasında yaşadıklarını göstererek çözelim:

- I. Asya Hunları: MÖ. 220 – MS. 300
- II. Kök Türkler : 552 - 657
- III. Memlukler: 1250 - 1517
- IV. Avarlar: 385 - 552
- V. Osmanlılar: 1299 – 1922

CEVAP: C

16. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen durumlar Kavimler Göçü'nün sonucunda ortaya çıkmıştır. D seçeneğinde verilen durum ise İstanbul'un Fethi'nin bir sonucudur. Kavimler Göçü ile İlk Çağ sona ermiş, Orta Çağ başlamıştır.

CEVAP: D

17. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen özellikler yukarıdaki yargıyı doğrulayan özelliklerdir. Çünkü bu özellikler ile göçebe yaşamın sonuçları arasında doğrudan bir ilişki yoktur. Oysa A seçeneğinde verilen özellik, göçebe yaşamın Türk sanatı üzerindeki yansımasıdır. O halde; verilen yargının doğruluğunu ortaya çıkarmak için A seçeneğinde yer alan özelliğin ileri sürülmesi mümkün değildir.

CEVAP: A

18. • Adliye teşkilatının varlığı, adalet ve hoşgörü anlayışının geliştiğine, ayrıca medeni bir toplum yapısının oluşturulduğuna kanıt oluşturur (A, B).
- Gümrük teşkilatının varlığı, şehirleşme ve ticaret alanlarında ilerleme sağlandığına kanıt oluşturur (C).
  - Vakıf teşkilatının varlığı, sosyal devlet anlayışının benimsendiğine kanıt oluşturur (E).

CEVAP: D

19. • Törenin, her şeyin ve herkesin üstünde kabul edilmesi hükümdar yetkilerinin sınırsız olmadığını gösterir (C).
- Boy beylerinin, kurultay meclisine katılması ve söz söyleme hakkına sahip olması demokratik yapılanmanın var olduğunu gösterir (B).
  - Ülkenin ikili teşkilata göre, ikiye ayrılarak yönetilmesi yönetimde federatif örgütlenmenin etkili olduğunu, diğer bir deyişle merkezîyetçi yapının oluşturulmadığını gösterir (A, D).

Türk devletlerinde egemenliğin ve siyasi iktidarın en başta gelen unsuru hükümdar idi. Devlet, töreye göre hükümdar tarafından yönetilirdi. Dolayısıyla verilen bilgilerden de hareketle E seçeneğine ulaşılamaz.

CEVAP: E

20. • Dini alanda bir hoşgörü ortamının ve inanç özgürlüğünün olduğuna ulaşabiliriz. Çünkü, din değişikliğine rağmen halkın bir kısmı eski inançlarını devam ettirebilmiştir.
- Hükümdarın din değiştirmesinin toplumun tüm kesimini etkilediğine ulaşamayız. Çünkü, Uygur halkının bir kısmı Maniheizm dinini kabul etmeyip eski inançlarını devam ettirmiştir.
  - Hükümdarların ülke çıkarları doğrultusunda hareket ettiğine ulaşabiliriz. Çünkü, Uygur hükümdarı Çin ile iyi ilişkiler kurmak için Maniheizm dinini kabul etmiştir.
  - Devlet otoritesinin kağan tarafından temsil edildiğine ulaşabiliriz. Çünkü, kağan ülkenin hükümdarıdır.
  - Toplamların din değiştirmesinin kolay olmadığına ulaşabiliriz. Çünkü, Uygur halkının bir kısmı eski inançlarını terk edememiştir.

CEVAP: B

1. Avarlar ve Hunlar hem Asya'da hem de Avrupa'da devlet kurmuşlardır. Böylece her iki coğrafyanın da kültürel ve siyasi yapısı üzerinde etkili olmuşlardır. Uygurlar ve Kök Türkler ise Asya'da devletleşmişlerdir. Dolayısıyla bu iki toplum sadece Asya'nın kültürel ve siyasi yapısı üzerinde etkili olmuşlardır.

CEVAP: A

2. Anlaşma metinlerine göre Hun ülkesindeki temel ekonomik ihtiyaçların başında tarım ürünlerinin gelmesi, Hunlarda yerleşik yaşam koşullarının ve tarımsal faaliyetlerin fazla gelişmediğini gösterir. Dolayısıyla I. ve II. öncüllere ulaşamaz. Verilen bilgilerde maden işlemeciliğinden hiç bahsedilmemiştir. Bunun için III. öncüle de ulaşamayız. Nakdi vergilerin yerini daha çok ipekli kumaşların ve tahılların alması, vergilerin ülke ihtiyaçlarının karşılanmasında etkili olduğunu gösterir.

CEVAP: B

3. Eski Türklerde oda biçiminde yapılan ve ölen kişinin gündelik eşyalarıyla birlikte gömüldüğü kurganlar, ölen kişinin hayattayken öldürdüğü düşman sayısı kadar dikilen balballar ve mumyacılık sanatı Türklerin öldükten sonraki yeni bir hayatın varlığına inandıklarını gösterir.

CEVAP: E

4. • Moğol hâkimiyetini kabul eden ilk Türk boyu: Kırgızlar
• Türk adını ilk defa devlet adı olarak kullanmışlardır: Kök Türkler
• Türkleri ilk defa bir bayrak altında toplamışlardır: Asya Hunları
• Tarihte bilinen ilk Türk topluluğudur: İskitler
• Türk tarihinin ilk bağımsızlık savaşını vermişlerdir: Kök Türkler

CEVAP: D

5. Ele geçirilen saban demirleri ve sulama kanalları o yerde tarım yapıldığına doğrudan kanıt oluşturur. Oysa tahıl öğütme taşları ve tahıl saklama kapları aynı şekilde değerlendirilemez. Çünkü tahıl öğütme taşları ve tahıl saklama kapları dışarıdan alınan herhangi bir tahıl ürünü için de kullanılmış olabilir.

CEVAP: D

6. • Türk tarihinde ulusal alfabe kullanımı Kök Türklerle başlar. Kök Türkler döneminde oluşturulan Kök Türk -Orhon alfabesi Türklerin ilk ulusal alfabesidir.
• Uygurların Gök Tanrı inancını terk ederek Maniheizm ve Budizm dinlerini benimsemesi Türk sanatında tapınak yapımını başlatmıştır.
• Orduda onlu sistemin ilk uygulayıcısı Asya Hun Devleti'nde Mete Han'dır.
• Türklerde geleneksel ülke yönetim sistemi olan ikili teşkilat ilk kez Mete Han döneminde Asya Hun Devleti zamanında uygulanmaya başlamıştır.

CEVAP: A

7. Soruyu verilen kavramların ne olduklarını açıklayarak çözelim:

Kurultay: İlk Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşüldüğü danışma meclisidir (Siyasi).

Toygun: İlk Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşüldüğü meclise katılma hakkı olanlardır (Siyasi).

Yuğ: İlk Türklerde ölen kişinin arkasından düzenlenen yas törenleridir (Dini).

CEVAP: D

8. Kutluk Devleti, Kök Türklerin oluşturduğu ilk milli alfabeyi (Kök Türk alfabesi) kullanmıştır. Türk tarihinin ilk yazılı anıtları olan Orhun Kitabeleri yine bu dönemde dikilmiştir. Fakat Kutluk Devleti'nin mimari alanda ilerlediğini söyleyemeyiz. Çünkü bu dönemde benimsenen genel yaşam biçimi göçebeliktir. Türk tarihinde mimari, Uygurlarla birlikte gelişmeye başlamıştır.

CEVAP: C

9. **Oğuş:** Türklerde sosyal yapının en küçük birimi olan aileye verilen isimdir.

Toy: Türklerde devlet işlerinin görüşüldüğü danışma meclisidir (Kurultay). Ayrıca toy, birlik ve beraberliğin güçlenmesine katkı sağlayan şölenlerdir.

Şaman: Eski Türklerde din adamlarına verilen isimdir (Kam, Baksı).

Kut: Türklerde devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmasıdır.

Şad: Haneden mensubu üst düzey yöneticilerdir.

CEVAP: A

10. • **Dokumacılık iki şekilde yapılır;**

I. Hayvansal dokuma

II. Bitkisel dokuma

Dolayısıyla dokumacılık hem göçebe yaşam koşullarında hem de yerleşik yaşam koşullarında gelişebilecek bir uğraştır.

• Tarım, beraberinde yerleşik hayatı doğuran bir uğraştır. İnsanoğlu ilk kez Cıralı Taş Devrinde tarımsal faaliyetlere başlamış ve bunun sonucunda yerleşik hayata geçmiştir.

• Mimari, yerleşik yaşam koşullarında gelişen bir sanattır.

Dolayısıyla Uygurların, tarımsal faaliyetlerde bulunması ve mimari alanda gelişme göstermesi onların yerleşik hayat yaşadığını gösterir.

CEVAP: E

11. **Tigin:** İlk Türk devletlerinde hükümdar çocuklarına verilen isimdir (Siyasi).

Töre: İlk Türk devletlerinde yazılı olmayan hukuk kurallarındır (Hukuk).

Balbal: İlk Türk topluluklarında mezarlara ölünün, sağlığında öldürdüğü düşman sayısına kadar dikilen küçük heykellerdir (Dini).

Kurgan: İslamiyet'ten önce, Türklerde ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezarlardır (Dini).

CEVAP: D

12. Her üç durum da ilk Türk devletlerinin kısa sürede yıkılmasında etkili olmuştur. Özellikle boylar federasyonu halinde örgütlenmesi ve ülkenin ikiye ayrılarak yönetilmesi federatif yapıyı ortaya çıkarmış, bu durum merkeziyetçiliğin sağlanmasını zorlaştırmıştır. Diğer taraftan bakıldığında Türk devletlerinin en zayıf yönü, veraset (tahta geçme) konusunun belli bir kurala bağlanmamış olmasıydı. Türk töresine göre, ülke; hanedan ailesinin ortak malı sayılıyordu. Bu anlayış Türk devletlerinde sık sık taht kavgalarının yaşanmasına ve dolayısıyla kurulan devletlerin kısa sürede yıkılmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

13. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler İslamiyet öncesinde kurulmuş Türk devletlerinin yönetim özellikleri ile ilgili doğru bilgilerdir. C seçeneğinde verilen bilgi doğru değildir. Çünkü İslam öncesinde kurulmuş Türk devletlerinde din kuralları ve din adamları yönetimde etkili olmamıştır.

CEVAP: C

14. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde;

- Kadın ve erkeğin asker sayılması, ordu-millet anlayışının benimsendiğini gösterir.
- Askerliğin günlük hayatın bir parçası olarak görülmesi, askerliğin özel bir meslek olarak kabul edilmediğini gösterir.

Oysa, verilen bilgide İslamiyet öncesi Türk devletlerinde temel geçim kaynağının savaş ganimetleri olduğundan bahsedilmiştir.

CEVAP: D

15. Sagu, sav, koşuk ve destan İslam öncesi Türk edebiyatının sözlü ürünlerindedir. Mersiye ise Türk – İslam edebiyatının yazılı eserlerinden biridir.

Sagu: Cenaze törenlerinde söylenen ağıtlardır.

Sav: Atasözleridir.

Koşuk: Şölenlerde saz eşliğinde söylenen şiirlerdir.

Destan: Bağımsızlık, vatanın kutsallığı, birlik-beraberlik ve kahramanlık konularının işlendiği sözlü ürünlerdir.

CEVAP: B

16. Türkler daha Hunlardan itibaren ticaretin önemini anlamışlar ve bu alana gereken önemi vermişlerdi. Orta Asya'da Çin ile olan mücadelelerin en büyük nedeni de İpek yolu hakimiyetinden kaynaklanmıştı. Buradan hareketle İpek yolu egemenliğinin Çin'e geçmesi Türklerin ekonomik gücünü doğrudan etkilemiştir (zayıflatmıştır). Siyasi birlik veya bilimsel çalışmaların ekonomik güçle doğrudan bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: A

17. Orta Asya Türk devletlerinde ülke, hanedan ailesinin ortak malı sayılmıştır. Bu anlayışın bir sonucu olarak hanedan ailesine mensup olan yabgu ülke yönetiminde yer almıştır. Yine hükümdarın eşi olan hatun ülke yönetimindeki yerini almış, devlet işlerinin görüşüldüğü kurultay toplantılarına katılmış, hakanın yokluğunda bu meclise başkanlık da yapmıştır. Hanedan ailesine mensup olmasa da aygucu, ülke yönetimine katılarak hanedan ailesine yardımcı olmuştur. Orta Asya Türk devletlerinde din işlerinin yürütülmesinden sorumlu olan baksı ise hiçbir şekilde ülke yönetimine katılmamıştır. Bunun en önemli nedeni, Türk devlet yönetiminin din esaslarına dayanmamasıdır.

CEVAP: B

18. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde göçebe yaşam tarzının bir sonucu olarak uzun süreli hapis cezaları görülmemiştir. Bu durum hukukun genel yaşam biçiminden etkilenmediğini gösterir.

CEVAP: A

19. Hem Avarlar hem de Hazarlar Ruslara ordu düzeni ve devlet örgütlenmesi alanlarında örnek olmuşlardır.

CEVAP: D

20. İslamiyet öncesi Türk devletleri ile ilgili olarak A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur.

C seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü, Kavimler Göçü'ne neden olan Türk topluluğu Kök

Türkler değil, Hunlardır.

CEVAP: C

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kurul-
tay her ne kadar bir danışma meclisi olarak
çalışsa da zaman zaman hükümdarın da
önünde yerini alabilmiştir. Yine İslamiyet
öncesi Türk devletlerinde töre her şeyin
üstünde tutulmuştur. Hükümdar da dahil ol-
mak üzere herkesin töreye uyması zorunlu
tutulmuştur. Kut, devleti yönetme yetkisinin
hükümdara Tanrı tarafından verildiğine ina-
nılmasıdır. Dolayısıyla kut inancının, hü-
kümdarın yetkilerini sınırlayıcı herhangi bir
etkisinden bahsedilemez.

CEVAP: D

2. • Türk devletlerinin boylar federasyonu
biçiminde örgütlenmesi: Yönetim
• Bulgarların Hıristiyanlığı kabul ederek
Slavlaşması: Kültür
• İpek yolu hakimiyeti için Çin'le mücade-
le edilmesi: Ekonomi

CEVAP: E

3. Asya Hun hükümdarı Mete Han, oluşturdu-
ğu onlu sistem ile askeri teşkilatlanmada,
ikili teşkilatla da yönetim şekli alanlarında
kendilerinden sonra gelen Türk devletle-
rine öncülük etmiştir. Fakat Asya Hunları
zamanında Türkler, kendilerine ait bir al-
fabe oluşturmamışlardır. Türklerin ilk milli
alfabesi Kök Türkler zamanında oluşturul-
muştur.

CEVAP: D

4. Uygurlar, yerleşik hayata geçen ilk Türk
devletidir. Bu durumun bir sonucu olarak
Uygurlarda yazılı edebiyat, hukuk, mimari
gibi alanlarda önemli gelişmeler yaşan-
mıştır. Sonuç olarak; Uygurların göçebe
hayattan yerleşik hayata geçmeleri kültür
ve medeniyet alanında diğer Türk devlet-
lerinden daha ileri seviyeye ulaşmalarında
etkili olmuştur.

CEVAP: A

5. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde insan
ve havyan figürleri süsleme amacıyla kul-
lanılmıştır. Özellikle Uygurlar döneminde
gelişen duvar resimciliğinde günlük hayat,
sosyal konular veya av sahneleri anlatılır-
ken insan ve havyan figürleri kullanılmış-
tır. İslam öncesi Türk sanatında süsleme
amacıyla kullanılan unsurlar arasında hat
yoktur. Hat, güzel yazı yazma sanatıdır. Bu
sanat dalı İslamiyet'le birlikte gelişen Türk
İslam sanatında -özellikle iç mimaride- süs-
leme amacıyla kullanılmıştır.

CEVAP: D

6. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde işleyen
hukuk sistemi ile ilgili olarak I, II ve III. ön-
cüllerde verilen bilgiler doğrudur. IV ve V.
öncüller yanlıştır. Çünkü Orta Asya Türk
devletlerinde sadece örfi hukuk denilen
töre hükümleri geçerliydi. Şer'i hukuk diye
bir şey yoktu. Dolayısıyla şer'i davalara
bakan mahkemeler de yoktu. IV ve V. ön-
cüllerde verilen bilgiler Türk – İslam devlet-
lerinde geçerli olan hukuk sistemi ile ilgili
doğru bilgilerdir.

CEVAP: E

7. Anadolu'ya İslamiyet'ten önce keşif ve ganimet amaçlı Türk akınları, Avrupa Hunları, İskitler ve Sibirler tarafından düzenlenmiştir. Uygurlar döneminde Türkler tarafından Anadolu'ya düzenlenen herhangi bir akın yoktur.

CEVAP: B

8. **Eski Türklerde görülen dini inanışla ilgili,**

- I.öncülde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü, ölü gömme törenlerine "Yuğ" adı verilirdi. Kurgan, ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezarlardır.
- II.öncülde verilen bilgi doğrudur. Hazarlar, Museviliği benimsemiş ilk ve tek Türk topluluğudur.
- III.öncülde verilen bilgi doğrudur. Balbal, mezarlara ölünün, sağlığında öldürdüğü düşman sayısı kadar dikilen küçük heykellerdir.
- IV.öncülde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü, din adamlarına "şaman, kam veya bak-sı" denirdi. Şad, yabgudan sonra gelen unvandır.

CEVAP: B

9. Kök Türklerin 38 harfli, yukarıdan aşağıya ve soldan sağa doğru okunan Orhun yazısını, Uygurların ise 14 harfli sağdan sola doğru okunan bir yazıyı kullanmaları kendilerine özgü yazı kullandıklarını gösterir.

CEVAP: A

10. Orta Asya'nın yeryüzü şekilleri ve iklim özellikleri ilk Türk topluluklarının göçebe yaşam tarzını benimseyerek hayvancılıkla uğraşmalarında öncelikle etkili olmuştur.

CEVAP: C

11. Türk adını taşıyarak ortaya çıkmaları ve kendilerine özgü yazıya geçmeleri (Kök Türk – Orhon alfabesi) Kök Türklerin ulusçu bir devlet anlayışına sahip olduklarını gösterir. Doğu – Batı olmak üzere iki koldan yönetilmeleri Kök Türklerde federatif devlet anlayışının olduğunu gösterir.

CEVAP: D

12. Vandallar, Germen kökenli olup bir Türk topluluğu değildir.

CEVAP: E

13. Avarlar, Peçenekler, Hunlar ve Bulgarlar Hazar Denizi'nin kuzeyinden batıya göç ederek bugünkü Avrupa topraklarına yerleşmişlerdir. Türgişler ise Asya'da, Ötüken bölgesinde varlık göstermişlerdir.

CEVAP: B

14. **Verilen bilgilere göre,**

A seçeneğine ulaşılabilir. Çünkü Bizan-s'ın Margos Antlaşması'nın hükümlerine uymaması üzerine Attila, Bizans üzerine sefere çıkmıştır.

B seçeneğine ulaşılabilir. Çünkü bu antlaşma ile Attila, Bizans'ın ödediği vergiyi artırdığı gibi bazı sınır kalelerini de ele geçirmiştir.

C seçeneğine ulaşamaz. Çünkü bu seferden sonra Balkanların Türk yurdu olduğu kabul edilmemiş, sadece Balkanların yolu Avrupa Hunlarına açılmıştır. Yoksa Balkanlar, Osmanlı Devleti zamanında 1448 yılındaki İkinci Kosova Savaşı'nın kazanılmasıyla Türk yurdu haline gelmiştir.

D seçeneğine ulaşılabilir. Çünkü Attila, devletin çıkarları doğrultusunda Bizans'ı baskı altında tutma siyaseti izlemiştir.

E seçeneğine ulaşılabilir. Çünkü Bizans Avrupa Hunlarına ödediği vergiyi artırmıştır.

CEVAP: C

15. Soruyu seçeneklerde verilen nedenlerin hangi alanlarla ilgili olduklarını göstererek çözelim:

- Kuraklık : Coğrafi - Ekonomik
- Otlak ve tarım alanlarının daralması: Ekonomik
- Dış baskılar: Dış Siyasi
- Yaşanan toprakların artan nüfusa yeterli olmaması: Sosyal
- Boylar arası mücadele: İç Siyasi

CEVAP: E

16. Kavimler Göçü'yle ilgili olarak I. ve III. öncüllerde verilen bilgiler doğrudur. II. öncülde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü Türklerin İslamiyet'le tanışmasında Kavimler Göçü'nün herhangi bir etkisi olmamıştır. Türklerin İslamiyet ile tanışmasında etkili olan gelişme 751 yılında gerçekleşen Talas Savaşı'dır.

CEVAP: D

17. Hikayeler ve destanlar sözlü, kitabeler ise yazılı edebiyat ürünleri arasında yer alır.

CEVAP: B

18. A seçeneğinde verilen bilgi doğrudur. Asya Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra ortaya çıkan Avarlar, IV. yüzyılın sonlarında bugünkü Moğolistan'da bir devlet kurdular. Orta Asya'da kurdukları bu devlete Kök Türkler son verince (552) batıya göç ettiler. Orta Avrupa'da büyük bir devlet kurdular (562).

B seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü kendi adına para bastıran ilk Türk hükümdarı, Türgişlerin bilinen ilk hükümdarı Baga Tarkan'dır.

C seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Kök Türk Devleti'nin kurucusu Bumin Kağan'dır. Teoman, Asya Hun Devleti'nin kurucusudur.

D seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Asya'daki dağınık Türk boyları ilk kez Asya Hunları zamanında bir bayrak altında toplanmıştır.

E seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Emeviler döneminde Maveraünnehir bölgesinde fetihlerde bulunan

CEVAP: A

19. İlk Türk devletlerinde hükümdar çocukları olan tiginler, devlet yönetme konusunda deneyim kazanmaları için ülkenin çeşitli yerlerine şad unvanıyla yönetici olarak gönderilirdi. Bu uygulama daha sonra kurulan Türk devletlerini de etkilemiştir. Örneğin; Selçuklularda görülen atabeylik uygulaması, Osmanlılarda görülen lalalık uygulaması gibi.

CEVAP: B

20. I. Belli toprağı, halkı, hukuki düzeni olan siyasi topluluk: İl (Devlet)
- II. Hunlar ve Kök Türkler zamanında bahar mevsiminin başlangıcında düzenlenen büyük şölenlere verilen ad: Toy
- III. Siyasi örgütlenmenin en önemli kurumlarından biri olan hükümete verilen ad: Ayukı
- IV. Ölüler için düzenlenen cenaze törenleri: Yuğ

CEVAP: A

1. Hunlar önce Orta Asya'da Büyük Hun Devleti'ni sonra Avrupa'da Avrupa Hun Devleti'ni kurmuşlardır. Uygurlar sadece Orta Asya'da devlet kurmuştur. Avarlar önce Orta Asya'da sonra Göktürklerin baskısı sonucunda Avrupa'da devlet kurmuşlardır.

CEVAP: E

2. Orta Asya'da kurulan ilk Türk Devleti Asya Hunları'dır. Bu devlet "Boylar federasyonu" ve "Onluk sistemi" kurarak kendisinden sonra gelen diğer Türk Devletlerine örnek teşkil etmiştir.

CEVAP: D

3. Hunların kendilerine özgü bir alfabeleri yoktur. Göktürkler kendilerine ait bir alfabe oluşturmuş ve Orhun Kitabelerini bırakmıştır. Uygurlar kendilerine ait bir alfabe oluşturmuş ve Karabalgasun yazıtlarını bırakmışlardır.

CEVAP: D

4. Önce Orta Asya'da devlet kurup daha sonra Göktürk'lerin baskısı ile Avrupa'ya göç eden ve İstanbul'u kuşatan Türk devleti Avarlar'dır.

CEVAP: B

5. Tarihte İstanbul'u ilk kuşatan Türk Devleti Avarlar'dır daha sonra kronolojik sıra ile Bulgarlar, Çaka Beyliği ve Osmanlılar kuşatmıştır.

CEVAP: A

6. Uygurlar din değiştiren İlk Türk Devletidir maniheizme inanmışlardır. Maniheizm tapınak yapmayı gerektirdiği için yerleşik hayata geçen ilk Türk Devleti Uygurlar olmuştur.
Kendi adına alfabe hatırlayan ilk Türk devleti Göktürklerdir.

CEVAP: A

7. Para bastıran ilk Türk devleti Göktürklerdir. Matbaa kullanarak kitap basan ilk Türk devleti Uygurlardır. Moğal egemenliği altına giren ilk Türk devleti Kırgızlardır.

CEVAP: B

8. Çin'in nüfus olarak kalabalık olması Türklerin Çin'e yerleşmesini engellemiştir çünkü kalabalık Çin nüfusu asimile olma tehlikesi vardır bu sebeple Türkler Çin'i sadece vergi ile bağlamıştır.

CEVAP: D

9. Budun → Millet
Urug → Aileler birliği
Boy → En küçük siyasi birlik
Kurultay → Devlet yönetiminde etkili olan meclis
Tigin → Hükümdarın oğlu

CEVAP: D

10. Takvimler gökcisimlerinin hareketleri dikkate alınarak hazırlanır. Oniki hayvanlı Türk takviminin hazırlanması astronomi alanında bilgi birikiminin olduğunu kanıtlar.

CEVAP: C

11. Türklerin göçebe yaşaması mimari alanında gelişmelerini engellemiştir.

CEVAP: E

12. Türklerin gittikleri bölgelerde kolayca egemenlik kurmaları ve devletler oluşturmaları onları yönetim ve teşkilatçılık alanında geliştiklerini gösterir.

CEVAP: B

13. Türkler, Budizm ve Manheizm gibi dinlere inanmışlar ve dini inanç karşısında Çinlilerden etkilenmişlerdir. Türk Devletlerinde taht kavgaları ve iç karışıklıkların yaşamasında Çin'in etkisi görülür.

CEVAP: E

14. Fakirlerin zenginleştirilip, açların doyurulması ve çıplakların giydirilmesi gibi ifadeler Orhun Kitabeleri'nde sosyal devlet anlayışı olduğunu kanıtlar.

CEVAP: A

15. Hazarlar ticari yollar üzerinde kurulmuş bir devlettir. Arap ve Bizanslılarla yoğun ticari ilişkiler vardır. Hazar yöneticileri Museviliğe inanmışlar fakat halkını dini konuda serbest bırakmışlardır.

CEVAP: C

16. Atın evcilleştirilmesi ve tekerliğin kullanılması Türklerin Orta Asya dışına göç etmelerini kolaylaştırmıştır.

CEVAP: C

17. Türkler tarih boyunca farklı bölgelere dağılmış ve bu sebeple farklı dinlerden etkilenmişlerdir. Dini hoşgörü olması da farklı dinlerin Türkler arasında yayılmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: D

18. Akhunlar, Hazar Denizi'nin güneyinde kurulmuş bir devlettir. Avrupa'ya geçmemişlerdir.

CEVAP: B

19. Türgişler, Emeviler ile yoğun savaşlar yaşayarak, Emeviler durdurmuş ve Orta Asya'nın Araplaşmasını engellemişlerdir.

CEVAP: A

20. Hazarlar, Rus knezlikler tarafından yıkılmışlardır.

CEVAP: E

1. Mimari eserler işlevi bakımından üçe ayrılır:
Dini mimari: Cami, mescit, tekke, zaviye, kümbet, türbe, külliye ve medrese gibi eserler bu grupta yer alır.
Sivil mimari: Köşkler, saraylar, kervansaraylar, hamamlar, köprüler ve darüşşifalar gibi eserler bu grupta yer alır.
Askeri mimari: Kale, sur, burç ve tersane gibi yapılar bu grupta yer alır.

CEVAP: B

2. • **Ahilik:** Esnafların kendi aralarındaki örgütlenmesidir.
• **Enderun:** Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim ailelerin çocuklarının eğitilip devlet kademesinde görevlendirilmeleri amacıyla açılmış saray okuludur.
• **İkta:** Geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır. Bu sistem, toprakların boş kalmasının önlenmesi ve hazineye yük olmadan asker yetiştirilmesi amacıyla uygulanmıştır.
• **Gulam:** Farklı milletlerden asker yetiştirilmesi amacıyla uygulanan sistemdir. Bu sistemden yetişen askerlere Gulaman-ı Saray askerleri adı verilir.
• **Atabeylik:** Selçuklularla birlikte İslam dünyasına giren ve kendisinden sonraki devletleri etkileyen kurumlardan biridir. Bu uygulamada amaç, meliklere yönetim konusunda tecrübe kazandırmaktır.

CEVAP: E

3. Çeşitli yapıların bütünü olan külliye insanların gündelik ihtiyaçlarını karşılayabileceği; cami, hamam, medrese, imarethane, hastane gibi eserler bulunur. Fakat ticaret amaçlı inşa edilen kervansaraylar bu yapı içinde yer almaz. Kervansaraylar genellikle şehirlerarası yollar boyunca belli kilometre aralıklarıyla inşa edilmiştir.

CEVAP: E

4. Yusuf Has Hacip, Ahmet Yesevi, Kaşgarlı Mahmut ve Yüknekli Edip Ahmet Karahanlılar döneminde yaşamıştır. Mevlana ise Anadolu Selçuklu Devleti zamanında yaşamıştır.

CEVAP: A

5. Memluklerde diğer Türk devletlerinden farklı bir veraset anlayışı benimsenmiştir. Buna göre Memluklerde hanedanlık sistemi uygulanmamış, her emir'ül ümeraya (ordu mensubu) tahta geçme hakkı tanınmıştır. Bu uygulamanın sonucu olarak Memluklerde sık sık hükümdar değişikliği yaşanmış, farklı sülaleler yönetimi ele geçirmiştir.

CEVAP: B

6. Dini bilgilerin yanında felsefe, filoloji, matematik gibi pozitif derslerin de verildiği, dünyanın ilk üniversitesi olarak da kabul edilen Nizamiye Medreseleri Büyük Selçuklu Devleti tarafından Bağdat'ta yaptırılmıştır.

CEVAP: E

7. Büyük Selçuklu Devleti'nde Sultan Alparslan, Malazgirt Savaşı'ndan sonra "Fethedilen yerler fethedene aittir." politikasını hayata geçirerek bütün Selçuklu şehzade ve emirlerini ve Türkmen beylerini Anadolu'nun fethi için görevlendirmiştir. Dolayısıyla bu politika, fetih hareketlerinin hızlandırılmasına yöneliktir.

CEVAP: C

8. Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş darüşşifa, medrese, hamam, han, sebil, kitaplık gibi çeşitli yapıların bütününe külliye adı verilir.

Vakıf: İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemidir.

Bedesten: Kumaş, mücevher ve benzeri kıymetli şeylerin alınıp satıldığı kapalı çarşıdır.

Tabhane: Hastane çıkışlarında hasta yakınlarının ve yoksulların barındığı yerdir (Misafirhane).

Tekke: Çeşitli İslam büyükleri için kurulmuş, tarikatların tanıtıldığı ve öğretildiği yerdir.

CEVAP: B

9. Bir dil ne kadar yaygın kullanılırsa o düzeyde gelişir. Selçuklular döneminde Türkçenin dar bir alanda kullanılması, Türkçe dışında Arapça ve Farsçanın yaygın olarak kullanılması doğal olarak Türk dilindeki gelişmelerin yavaşlamasına neden olmuştur.

CEVAP: A

10. **Kutadgu-Bilig:** Karahanlılar döneminde Yusuf Has Hacip tarafından yazılmıştır. Siyasetname özelliği taşıyan bu eser ilk İslami Türkçe eserdir.

Siyasetname : Büyük Selçuklular döneminde Nizam'ül Mülk tarafından yazılan bu eserde Selçuklu Devleti'nin yönetim tarzı ve aksayan yönleri anlatılmaktadır.

Divan-ı Lügati't Türk: Karahanlılar döneminde Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan bu eser, ilk Türkçe sözlüktür.

Divan-ı Hikmet: Karahanlılar döneminde Ahmet Yesevi tarafından yazılan bu eser, İslamiyet'i tasavvufi olarak anlatan Türkçe eserdir.

Atabet-ül Hakayık: Karahanlılar döneminde Yüksekli Edip Ahmet tarafından yazılan bu eser bir ahlak kitabıdır.

CEVAP: A

11. Büyük Selçuklu sultanları, yetenekli öğrencilerin okutulması, topluma kazandırılması, halkın kültürel seviyesinin yükseltilmesi ve yönetici ihtiyacının karşılanması amacıyla ülke çapında medrese yapımına önem vermişlerdir.

CEVAP: E

12. • **Şir Kebir Camii:** Karahanlılar Dönemi
• **Arus'ül Felek Camii:** Gazneliler Dönemi
• **Mescid-i Cuma:** Büyük Selçuklular Dönemi
• **Balacı Hatun Türbesi:** Karahanlılar Dönemi
• **Karatay Medresesi:** Anadolu Selçukluları Dönemi

CEVAP: C

13. Talas Savaşı'nın dünya kültür tarihi açısından önemi daha fazladır. Çünkü Talas Savaşı'nın sonucunda kağıt ve matbaa gibi buluşlar Çin dışında da yaygınlaşmaya başlamıştır.

CEVAP: D

14. • Talas Savaşı: 751
• Malazgirt Savaşı: 1071
• Pasinler Savaşı: 1048
• Miryokefalon Savaşı: 1176

O halde doğru sıralama, I, III, II, IV şeklinde olmalıdır.

CEVAP: A

15. Tolunoğulları, Memlükler, Eyyubiler ve Akşitler Mısır'da kurulmuşlardır. Karahanlılar ise Maveraünnehir bölgesinde, yani Türklerin ilk anayurdu sayılan Orta Asya'da kurulmuştur.

CEVAP: C

16. **İkta:** Geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır.

Mülk: Kişilere ait topraklardır. Bu topraklarda her türlü tasarruf hakkı, toprağın sahibi olan kişiye aittir.

Vakıf: Geliri ilmi veya sosyal kurumların kurulması ve masraflarının karşılanması için ayrılan topraklardır.

Has: Hükümdarın şahsına ait topraklardır.

Haraci: Gayrimüslimlere ekip biçmeleri için verilen topraklardır.

CEVAP: D

17. İslamiyet öncesi Türk kültüründe yoğun olarak görülen resim ve heykeltiklik İslamiyet'in etkisiyle Türk-İslam kültüründe önemini kaybetmiştir.

CEVAP: D

18. Memluk Devleti'nde hükümdarlık hanedan ailesi içinde el değiştirmemiş, hanedan dışında her emir'ül ümeraya hükümdar olabilme hakkı tanınmıştır. Bu durum, Memluklerde sık sık hükümdar değişikliğine ve farklı sülalelerin yönetimi ele geçirmelerine zemin hazırlamıştır.

CEVAP: C

19. Türk İslam devletlerinde hükümdarlar, monarşik güçlerini kuvvetlendirmek amacıyla Abbasi haliferi adına hutbe okutmuşlar, ayrıca İslam halifesinden menşur almışlardır.

CEVAP: C

20. Anadolu'nun fethi için yapılan ilk Selçuklu – Bizans savaşı, 1048 yılındaki Pasinler Savaşı'dır.

• Köseadağ Savaşı (1243), Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasında gerçekleşmiştir.

• Malazgirt Savaşı (1071), Pasinler Savaşı'ndan sonra gerçekleşen Selçuklu – Bizans savaşıdır.

• Miryokefalon Savaşı (1176), Anadolu Selçuklu Devleti ile Haçlılar arasında gerçekleşen, Anadolu'nun kesin Türk yurdu olduğunu belgeleyen savaştır.

• Katvan Savaşı (1141), Büyük Selçuklular ile bir Moğol kabilesi olan Karahitaylılar arasında gerçekleşen savaştır.

CEVAP: B

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen eşleş-tirmeler doğrudur.

- Divan-ı İşraf: Devletin mali ve idari iş-lerinin yolunda gidip gitmediğini kontrol eden divandı.
- Hükümdar başkentte olmadığı za-manlarda devlet işleri ile ilgilenen di-van, Niyabet-i Saltanat Divanı idi. Bu makamda bulunan ve sultana vekalet eden kimseye naib adı verilirdi.

CEVAP: D

2. Çetr (hükümdar şemsiyesi), nevbet (davul) çaldırmak, para bastırmak ve hutbe okut-mak kullanılan bağımsızlık sembolleri ara-sında yer alır. Kotuz, İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kullanılan sembollerden biridir. Kotuz: Hükümdar başlığının önüne takılan tüydür.

CEVAP: A

3. Verilen bilgiler Karahanlıların milli kültürle-rine, yani; ulusal kimliklerine sahip çıkmaya çalıştıklarını gösterir.

CEVAP: D

4. A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler Kök Türkler ile Karahanlıların ortak özellik-leri arasında yer alır.

- Kök Türkler kendilerine özgü Orhun alfabesini oluşturmuş olmalarına rağ-men, Karahanlılar Uygurların oluşturdığı Uygur alfabesini kullanmaya devam etmişlerdir. Dolayısıyla B se-çeneğinde verilen bilgi Kök Türkler ile Karahanlıların ortak özellikleri arasında sayılamaz.

CEVAP: B

5. • **Farabi:** İslam dünyasında pozitif bi-limlerin onunla doğduğu kabul edilir. Aristo'yu Batı'ya tanıtan bilim adamı olarak bilinir. Kendisine "Muallim-i Sani" unvanı verilmiştir. En önemli eseri, ilimlerin tarif ve tasnifini yaptığı "İhsau'l-ulum"dur.
- **İbn-i Sina:** Tıp alanında ünlenmiş Türk-İslam bilginidir. En ünlü eseri tıbbın bütün yasalarını ele alan "El-Kanun fi't-tıp"tır.
  - **Biruni:** Ünlü astronomi ve coğrafya bilginidir. En ünlü eseri Asyalı toplum-lar hakkında yazılmış olan "Asar'ül Bakiye"dir.
  - **Gazali:** Büyük Selçuklu döneminde ya-şamış ünlü tasavvuf fıkıh ve kelam us-tasıdır.
  - **İbnül-Heysem:** Ünlü fizik bilginidir. En ünlü eseri, optik üzerine yazılan en sağlam eser olarak da kabul edilen "Kitab'ül Menazir"dir.

CEVAP: A

6. Gaznelilerin Mısır'da etkili oldukları söy-lenemez. Çünkü Gazneliler, Afganistan'ın Gazne şehrinde kurulmuş; Afganistan, Hindistan ve Pakistan gibi Asya ülkelerinde etkili olmuştur. Gazneliler tarihinin hiçbir anında Mısır'da egemenlik kurmamıştır.

Diğer Türk devletlerine bakarsak:

- Tolunoğulları: 868 – 905,
- İhşidiler: 935 – 969,
- Eyyubiler: 1174 – 1250,
- Memlükler: 1250 – 1517 yılları arasında Mısır'da etkili olmuşlardır.

CEVAP: E

7. • Kadınların siyasal ve toplumsal alanda önemli bir yere sahip olması; söylenemez. Çünkü İslamiyet'le birlikte kadının hem siyasal alandaki hem de toplumsal alandaki yeri kaybolmuştur. Örneğin, İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kadın (hatun), devlet yönetiminde hakandan sonra en yetkili kişi iken Türk-İslam devletlerinde böyle bir durum söz konusu değildir.
- Ölümden sonraki hayata inanılması: Söylenemez. Çünkü İslamiyet öncesindeki bu inanış, İslamiyet'te de vardır. Örneğin, İslamiyet öncesi Türk kültüründe geçen "uçmağ" ve "tamu" kavramları İslam inancındaki "cennet" ve "cehennem" kavramlarını karşılamaktadır.
- Federal bir yönetim anlayışının benimsenmesi: Söylenemez. Çünkü İslam öncesindeki yönetim sistemi (ikili teşkilat) bazı Türk-İslam devletleri tarafından devam ettirilmiştir. Örneğin, Karahanlılar eski Türk devletlerinde olduğu gibi ülkelerini doğu ve batı olmak üzere ikiye ayırarak yönetmişlerdir.
- Farklı kültürlerin bir arada yaşamasına müsaade edilmesi: Söylenemez. Çünkü Türk – İslam devletleri zamanında da farklı inançlara saygılı davranılmıştır.
- Resim ve heykelticilik alanında ilerlenmesi: Söylenemez. Çünkü İslamiyet öncesi Türk kültüründe yoğun olarak görülen resim ve heykelticilik İslamiyet'in etkisiyle bu dönemde önemini kaybetmiştir.

CEVAP: E

8. Sivil mimaride; köşkler, saraylar, kervansaraylar, hamamlar, köprüler ve darüşşifalar gibi eserler bu grupta yer alır. Tekke, türbe ve burç sivil mimari içerisinde yer almaz.

CEVAP: C

9. • Kutadgu-Bilig, ilk Türk-İslam devleti olan Karahanlılar dönemine aittir. Dolayısıyla bu eser, Türk-İslam kültürünün araştırılmasında kaynak olarak kullanılabilir.
- Orhun Kitabeleri, II. Kök Türk Devleti zamanında dikilmiştir. Dolayısıyla İslamiyet öncesi Türk tarihine ait olan bu eser Türk-İslam tarihinin araştırılmasında kaynak olarak kullanılamaz.
- Karabalasagun Yazıtları, Uygurlar zamanında dikilmiştir. Dolayısıyla İslamiyet öncesi Türk tarihine ait olan bu eser Türk-İslam tarihinin araştırılmasında kaynak olarak kullanılamaz.

CEVAP: A

10. Verilen her üç durum da Türklerin İslamiyet'i benimsemelerinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

11. Verilen özellikler kümbet mimarisine aittir.
- İmarethane:** Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumudur.
- Kervansaray:** Tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir.
- Medrese:** Orta ve yüksek öğretimin verildiği okullardır.
- Tekke:** Çeşitli İslam büyükleri için kurulmuş, tarikatların tanıtıldığı ve öğretildiği yerlerdir.

CEVAP: A

12. Malazgirt Zaferi, İslam dünyasında büyük bir coşkuyla karşılandığına göre; bu savaş İslam dünyasında cihat olarak benimsenmiştir. Ayrıca Türklerin kazandığı bir savaş anlatıldığı gibi İslam dünyasında karşılık bulduğuna göre, Türklerin İslam dünyasındaki itibarı da artmıştır. Fakat verilen bilgilerden hareketle İslam dünyasında mezhep birliğinin sağlandığı yargısına ulaşılamaz.

CEVAP: B

13. Selçuklularda müstevfi denilen görevli, mali işlerin yürütüldüğü Divan-ı İstifanın başkanıdır. Yani; müstevfi, bugünkü maliye bakanı gibidir. Dolayısıyla bütçeyi hazırlamak ve hazinenin gelir ve giderlerini kontrol etmek müstevfinin sorumlulukları arasında yer alır.

- Selçuklularda devletin iç ve dış yazışmalarını yürütme görevi, Divan-ı İnşanın başkanı olan tuğracıya aittir.

CEVAP: B

14. Büyük Selçuklu Devleti'nde meliklerin siyasi ve askeri alanda geniş yetkilerle donatılması merkezîyetçi bir yapının oluşturulmamasına neden olmuştur. Melikler, aldıkları bu geniş yetkilerle buldukları yerlerde bağımsız hareket etmeye başladıkça devlet otoritesinin korunması zorlaşmış, zaman zaman hanedan ailesi içinde taht kavgaları da yaşanmıştır. Oysa meliklerin geniş yetkilerle donatılmasının Türk kültürünün geniş alanlara yayılması üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır. Türk kültürü, daha çok fetihlerle daha geniş alanlara yayılma fırsatı bulmuştur.

CEVAP: D

15. Selçuklularda taşra yönetimi,

- Eyalet
- Vilayet
- Kaza
- Köy olmak üzere gruplandırılmıştır.

İkta: Geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır.

Vakıf: Geliri ilmi ve sosyal kurumlara ayrılan topraklardır.

Has: Hükümdarın şahsına ait topraklardır.

Haraci: Gayrimüslimlere ekip biçmeleri için verilen topraklardır.

CEVAP: A

16. **Divan-ı İnşa:** Devletin iç ve dış yazışmalarının yürütülmesinden sorumludur.
Divan-ı İstifa: Devletin mali işlerinin yürütülmesinden sorumludur.
Divan-ı Mezalim: Ağır siyasi suçların görülmesi ve karara bağlanmasından sorumludur.
Divan-ı Pervane: Fethedilen toprakların kaydedilmesi ve bölümlere ayrılmasından sorumludur.
Divan-ı Arz: Askerlik işlerinin yürütülmesinden sorumludur.

CEVAP: B

17. **İmarethane:** Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumlarıdır.
Tabhane: Hastane çıkışlarında hasta yakınlarının ve yoksulların barındığı misafirhanelerdir.
Saray: Sultanın ve ailesinin oturduğu, devlet işlerinin yürütüldüğü yerdir.
Dolayısıyla imarethanelelerin ve tabhanelelerin yaygınlığı Türk-İslam devletlerinde sosyal devlet anlayışının geliştiğini gösterir.

CEVAP: D

18. Karahanlıların Uygur alfabesini kullanmalarına ve Türkçeyi resmi dil kabul etmelerine bakarak I. ve II. öncüllerdeki yargılara kolaylıkla ulaşılabilir. III. öncüldeki yargıya ulaşamaz. Çünkü Karahanlılar İran ve Arap toplulukları ile etkileşim yaşayan bir devlettir. Zaten paragrafta bununla ilgili herhangi bir ifadeye de yer verilmemiştir.

CEVAP: C

19. Ribat adı verilen ilk kervansaraylar Karahanlılar döneminde inşa edilmiştir.

CEVAP: C

20. Selçuklu medreseleri ile ilgili olarak A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. E seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü Selçuklu medreselerinde sadece din dersleri okutulmamıştır. Din dersleri dışında matematik, astronomi, geometri, cebir, fizik ve kimya gibi dersler de okutulmuş, bu sahalarda derin bilginler yetişmiştir.

CEVAP: E

1. • Büyük Selçuklu Devleti, 1071'de Malazgirt Meydan Muharebesi'ni kazanarak Anadolu'da Türk tarihi başlatmışlardır.
- "Sultan" unvanını kullanan ilk Türk-İslam Devleti Gaznelilerdir. Abbasi halifesini dış tehditlere karşı koruyan Gazneli Mahmut'a bu unvan Abbasi halifesi tarafından verilmiştir. Gaznelilerden sonra diğer Türk-İslam devletlerinde de "sultan" unvanı kullanılmaya devam etmiştir.
- Merkezi İran olan Büyük Selçuklu Devleti, yönetimde Fars (İran) ve İslam geleneklerini benimsemiştir.

CEVAP: C

2. **Hukuk:** Türklerde İslamiyet'in benimsenmesi ile meydana gelen en önemli değişimlerden biri hukuk alanında yaşanmıştır. Çünkü İslamiyet'ten önce Türklerde geçerli olan töre, örfi hukuk kurallarından oluşmaktaydı. İslamiyet ile birlikte örfi hukukun yanında şer'i hukuk denilen din kuralları da ön plana çıkmıştır.

Mimari: Türklerde İslamiyet'in benimsenmesi mimari alanda da değişikliklere neden olmuştur. Örneğin İslamiyet öncesinde kurgan adı verilen mezarlar yerini türbe ve kümbet gibi anıt mezarlara bırakmıştır. Yine cami, mescit, tekke, zaviye, medrese gibi yapılar da İslamiyet'in etkisiyle Türklerde görülmeye başlamıştır.

Veraset Anlayışı: Veraset anlayışı Türklerde İslamiyet'in benimsenmesiyle yaşanan değişiklikler arasında gösterilemez. Çünkü İslamiyet'ten önceki Türk devletlerinde geçerli olan "ülke hanedan ailesinin ortak malıdır." anlayışı Türk-İslam devletleri zamanında da geçerliliğini devam ettirmiştir.

CEVAP: C

3. • Türk-İslam devletlerinde ilmi ve sosyal kuruluşların masrafları vakıf arazilerden elde edilen gelirlerle karşılanmıştır.
- **Has:** Geliri hükümdara ait olan arazilerdir.
- **Mülk:** Şahıslara ait arazilerdir.
- **İkta:** Büyük Selçuklu Devleti sahip oldukları toprakların bir bölümünü emirlere, valilere, komutanlara ikta olarak vermiştir. Bu ikta sahipleri kendilerine ayrılan araziden elde ettikleri gelirlerle geçinirdi.
- **Dirlik:** Osmanlı Devleti'nde başarı gösteren asker ve memurlara maaşları karşılığında verilen topraklardır. Dirlik arazi gelirine göre has, zeamet ve tımar gibi bölümlere ayrılmıştır.

CEVAP: B

4. Büyük Selçuklu Devleti'nde fethedilen toprağın mülkiyetinin toprağı fetheden komutanlara bırakılması, ülkede feodal beyliklerin ortaya çıkmasına ve uzayan süreçte merkezi otoritenin bozulmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

5. Türk-İslam devletlerinde ilmi ve sosyal kuruluşlar vakıf sistemi sayesinde ayakta durabilmiştir. Dolayısıyla vakıf sistemi sayesinde toplumda birlik ve beraberlik duygusu güçlenmiş, eğitim faaliyetleri ülke genelinde yaygınlaştırılmıştır. Fetihlerin hızlanmasında ise vakıf sistemi değil, askeri sistem etkili olmuştur.

CEVAP: E

6. Türk – İslam mimarisinin tipik özelliklerinden biri olan ve şeklini çadırdan alan mimari tarz kubbedir. Çadır şeklinde yapılan kubbeler özellikle Selçuklu mimarisinin bir özelliğidir. Çadır şeklinde kubbe, daha çok türbelerde kullanılmıştır.

CEVAP: C

7. Verilen bilgilerden hareketle A, C, D ve E seçeneklerine ulaşılabilir. Oysa paragrafta anayasal düzenin kurulduğuna dair herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Bilinmelidir ki Türk tarihinde anayasal düzene ilk kez Osmanlılar zamanında, 1876'da Kanunuesasi'nin ilan edilmesiyle geçilmiştir.

CEVAP: B

8. Memlûklerde devleti yönetme hakkı kut anlayışına bağlanmamıştır. Yani, Memlûklerde ülke belli bir sülalenin ortak malı olarak kabul edilmemiştir. Yönetimde olan hanedan dışında farklı sülalelere de başa geçme hakkı verilmiştir. Memlûklerde her emir'ül ümera tahtta hak iddia edebilmiştir. Memlûkler haricindeki diğer Türk devletlerinde ise kut anlayışının bir sonucu olarak, ülke hanedan ailesinin ortak malı sayılmıştır.

CEVAP: B

9. Verilen özellikler Karahanlılar dönemine aittir. Karahanlılar döneminde İslam öncesi Türk gelenekleri devam ettirilmiş, yatılı ve burslu eğitim sistemi ilk kez bu dönemde uygulanmıştır. İlk Türk – İslam klasikleri dediğimiz; Kutadgu Bilig, Divan'ül Lügat-it Türk, Divan-ı Hikmet ve Atabet'ül Hakayık bu dönemde yazılmıştır.

CEVAP: E

10. İlk Müslüman Türk devletlerinde hükümdarların siyasi bağımsızlıklarını ilan etmelerine rağmen, Abbasi halifelerinin adını hutbelerde öncelikle okutmalarının amacı siyasi otoritelerini güçlendirmektir. Bu da Abbasi halifelerinin varlığının önemsendiğini gösterir. Oysa verilen bilgiden hareketle I. ve V. öncüllerdeki yargılara ulaşamayız.

CEVAP: B

11. • A seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Akşitler sadece Mısır'da devlet kurmuşlardır.
- B seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Türkistan'da kurulan ilk Müslüman Türk devleti Karahanlılardır. Ayrıca Gazneliler Türkistan'da değil Afganistan'ın Gazne şehrinde devlet kurmuşlardır.
- Çünkü Hindistan'daki kast sisteminin zayıflamasında etkili olan Türk devleti Gaznelilerdir.
- D seçeneğinde verilen bilgi doğrudur. Çünkü Büyük Selçuklular oluşturdukları kültür ve medeniyetle özellikle Anadolu Selçuklu Devleti'ne ve Osmanlı Devleti'ne örnek olmuşlardır.
- E seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Çünkü Babürler, Mısır'da değil Hindistan'da kurulmuşlardır.

CEVAP: D

12. Gazneliler döneminde yaşamış, Gazneli Mahmut'un himayesine girmiş ve Asarü'l-Bakiye (Asyalı toplumlar hakkında yazılmış bir eserdir) adlı eseriyle ünlenmiş bilgin ve devlet adamı El Biruni'dir.

İbn-i Sina: 980-1037 yılları arasında yaşamış ünlü tıp bilginidir. En önemli eseri El-Kanun fı't-tıp'tır.

Farabi: 870-950 yılları arasında yaşamış bir Türk-İslam bilginidir. Felsefe ve müzik alanında ünlenmiştir. Kendisine "Muallim-i Sani" unvanı verilmiştir. En önemli eserleri, İhsau'l-ulum ve Kitab-ül Musiki'dir.

Ali Kuşçu: Osmanlı Devleti zamanında ünlenmiş matematik ve astronomi bilginidir.

Ömer Hayyam: Büyük Selçuklular zamanında yaşamış ünlü astronom ve rubai ustasıdır.

CEVAP: C

13. Büyük Selçuklu Devleti'nde ülkenin iki bölümden oluşması ve tabii devletlerin içişlerinde bağımsız olması ülkenin federal bir yapıya sahip olduğunu gösterir.

CEVAP: D

14. Eyyubilerle ilgili olarak anlatılan bu uygulama, Selçuklulardaki iktâ ve Osmanlılardaki dirlik (tımar) sisteminin bir benzeridir. Farklı Türk-İslam devletlerinde görülen bu benzer uygulamaların başlıca amaçları ise şunlardır:

- Üretimin sürekliliğini sağlama
- Devlet hazinesinin giderlerini azaltma
- Toprakların boş kalmasını önleme
- Askeri ve sosyal düzeni koruma

Bu uygulamaların amaçları arasında, ülkeyi feodal bir yapıya kavuşturmak düşüncesi yer almaz.

CEVAP: E

15. Büyük Selçuklu Devleti'nde, tarımsal üretimi artırma, ülke sınırlarını koruma ve yeni yerler fethetme amacıyla uç teşkilatlanmasına önem verilmiştir.

CEVAP: E

16. Farabi (870-950): İslam dünyasında pozitif bilimlerin onunla doğduğu kabul edilir. Aristo'yu Batı'ya tanıtan bilim adamı olarak bilinir. Kendisine "Muallim-i Sani" unvanı verilmiştir. En önemli eseri "İlimlerin Tasnifi"dir.

CEVAP: C

17. IV. öncülde verilen kavramın açıklaması karşısında yanlış olarak verilmiştir. Çünkü Gulamhane, ikta askerlerinin eğitim gördüğü ocak değil; Gayrimüslim ailelerden toplanan küçük yaştaki çocukların eğitim gördüğü ocaktır. Diğer öncüllerde verilen açıklamalar ise doğrudur.

CEVAP: D

18. Büyük Selçuklular zamanında yaşamış ve Sultan Melikşah adına bir takvimin düzenlenmesinde etkili olan bilim adamı Ömer Hayyam'dır.

- **Takiyüddin Mehmet:** Osmanlı Devleti'nde, İstanbul'da ilk rasathaneyi kuran bilim adamıdır
- **Biruni:** Gazneli Devleti'nde ünlenmiş coğrafya bilginidir.
- **Ali Kuşçu:** Osmanlılar zamanında matematik ve astronomi alanında yaptığı çalışmaları ünlenen bilim adamıdır.
- **Şirazi:** Türkiye Selçukluları zamanında ünlenmiş bilim adamıdır.

CEVAP: A

19. Verilen özellikler İbn-i Sina'ya aittir.

- **Ömer Hayyam:** Büyük Selçuklular zamanında yaşamış ve Sultan Melikşah adına bir takvimin düzenlenmesinde etkili olmuş bilim adamıdır.
- **Farabi:** İslam dünyasında pozitif bilimlerin onunla doğduğu kabul edilir. Aristo'yu Batı'ya tanıtan bilim adamı olarak bilinir. Kendisine "Muallim-i Sani" unvanı verilmiştir. En önemli eseri "İlimlerin Tasnifi"dir.
- **Biruni:** Gazneliler döneminde yaşamış, Gazneli Mahmut'un himayesine girmiş ve Asarü'l-Bakiye (Asyalı toplumlar hakkında yazılmış bir eserdir) adlı eseriyle ünlenmiş bilgin ve devlet adamıdır.
- **İbnül-Heysem:** Fizik alanında ün kazanmış Türk-İslam bilginidir.

CEVAP: C

20. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler ikta sisteminin yaraları arasında sayılabilir. Fakat Selçuklularda uygulanan ikta sisteminden elde edilen gelir hiçbir şekilde saray masraflarının karşılanmasında kullanılmamıştır.

CEVAP: E

1. Gazneli Mahmut ve Tuğrul Bey'in ortak özelliği Abbasi halifelerinden unvan almış olmalarıdır. Gazneli Mahmut, Abbasi halifesinden "Sultan"; Tuğrul Bey de "Doğu'nun ve Batı'nın Hükümdarı" unvanını almıştır.

CEVAP: B

2. • Ağır siyasi suçları görüşüp karara bağlama: Divan-ı Mezalim
• Devletin iç ve dış yazışmalarını yürütme: Divan-ı İnşa
• Devletin mali ve idari işlerinin yolunda gidip gitmediğini kontrol etme: Divan-ı İşraf

CEVAP: B

3. • Selçuklu Devleti ismini kurucusu olan Selçuk Bey'den almıştır (Kurucu ismi).
• Gazneliler ismini kurulduğu yer olan Afganistan'ın Gazne şehriden almıştır (Kuruluş Yeri).
• Hunlar ismini Hun sülalesinden almıştır (Etnik Köken).

CEVAP: C

4. Çok geniş bir sahada halkı idare eden Gazne Devleti az sayıdaki Türklere dayanıyordu. Bu durum Gazne ordusunun da farklı topluluklardan oluşmasını zorunlu kılıyordu. Gazneli ordusunda askerler değişik etnik topluluklardan toplanmıştır. Çeşitli toplulukları birbirine karşı denge unsuru olarak kullanan Gazneli Devleti'nin yönetim anlayışı, bir grup ayaklanırsa diğer toplulukları ayaklananların üzerine göndererek düzeni sağlamak şeklindeydi.

CEVAP: B

5. Karahanlılar döneminde yetişmiş ve ilk Türkçe sözlük olan Divan'ül Lugat'it Türk'ün yazarı ilk Türk dil bilgini Kaşgarlı Mahmut'tur.

CEVAP: E

6. I, II, III ve V. öncülde verilen kavramların açıklamaları karşılığında doğru olarak verilmiştir. IV. öncülde verilen kavramın açıklaması ise yanlıştır. Çünkü müstevfi, Selçuklularda maliyeden sorumlu divan üyesidir. Selçuklularda ikta sisteminden yetişen atlı askerlere cebellü adı verilmiştir.

CEVAP: D

7. Öncelikle doğu ve batı kavramlarından ne kastedildiğini açıklayarak soruyu çözelim. Batı, Hristiyan Avrupa coğrafyasını, Doğu ise Müslüman dünyasını ifade eder. Tuğrul Bey'e bu unvan verilmeye kadar Doğu İslam dünyasının dini ve siyasi lideri halifelerin kendileriydi. Bağdat Seferi'nden sonra Abbasi halifesi Tuğrul Bey'e "Doğu'nun Hükümdarı" unvanını vererek siyasi yetkilerini kendisine devretmiştir. Böylece Büyük Selçuklular İslamiyet'in siyasi liderliğini üstlenmişlerdir.

CEVAP: B

8. Verilen bilgiler ünlü Türk-İslam bilgini El-Biruni ile ilgilidir.

- **İbn-i Rüşd:** 1126-1198 yılları arasında yaşamış Türk-İslam bilginidir. Felsefenin temelleri üzerine yaptığı çalışmalarıyla ünlenmiştir. Bu alandaki en önemli eseri Tehafütü't Tehafüt'tür.
- **Ömer Hayyam:** Büyük Selçuklular zamanında yaşamış ve Sultan Melikşah adına bir takvimin düzenlenmesinde etkili olmuş bilim adamıdır.
- **Harezmi:** Matematik ve geometri alanlarında önemli çalışmalar yapan bilim adamıdır. Onun Hisabe'l-Cebr adlı eseri, Avrupa dillerine çevrildi ve Avrupa'daki üniversitelerde yıllarca okutuldu.
- **İbn-i Sina:** 980-1037 yılları arasında yaşamış ünlü tıp bilginidir. En önemli eseri El-Kanun fi't-tıp'tır.

CEVAP: A

- 9.
- Büyük Selçuklu Devleti'nin "Fetret Dönemi"ni yaşaması, Anadolu Selçuklu Devleti'nin daha bağımsız hareket etmesine neden olmuştur (A).
  - Terör eylemleri, yani Batnilik tarikatının yıkıcı faaliyetleri devleti yıpratmıştır (C).
  - "Fetret Dönemi" taht kavgalarının yaşandığı bir dönemdir. Dolayısıyla kut inancı, devletin dağılmasına zemin hazırlamıştır (D).
  - Büyük Selçuklu Devleti'nin merkezi İran'dır. Dolayısıyla Selçuklu Devleti'nin fetret dönemini yaşaması ve Batnilik tarikatının yıkıcı faaliyetleri ile uğraşması İran bölgesinde Selçuklu egemenliğinin zayıflamasına neden olmuştur (E).

Verilen gelişmelerin bir sonucu olarak B seçeneğine ulaşamayız. Kaldı ki Türk tarihinde veraset sistemindeki belirsizlik XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde çıkarılan Ekber ve Erşed Yasası ile giderilmiştir.

CEVAP: B

10. Türk-İslam devletlerinde ülke yönetiminde tek bir hanedan söz sahibi olduğu için farklı hanedanlar tahtta hak iddia edememiştir. Yani Türk-İslam devletlerinde geçerli olan bu geleneğin sonucunda hanedanlar arası taht kavgaları yaşanmaz. Yaşanacak olan taht kavgaları yönetimde olan hanedan ailesi arasında yaşanır. Türk-İslam devletlerinde ülkenin hanedan ailesinin ortak malı sayılması, eski Türk devlet veraset anlayışının devam ettirildiğini gösterir. Benimsenen bu veraset anlayışının bir sonucu olarak ülke ikiye ayrılarak yönetilmiş, hükümdar soyundan olan kişiler ülke yönetiminde görevlendirilmiştir.

CEVAP: A

11. • Ayn-ı Calut Savaşı (1260), Memluklerle Moğollar arasında gerçekleşmiştir. Memlukler bu savaşı kazanarak Moğol istilasını durdurmuştur.
- Hittin Savaşı (1187), Eyyubilerle Haçlılar arasında gerçekleşmiştir. Eyyubiler bu savaşı kazanarak Filistin ve Kudüs'ü Haçlılardan geri almış, Haçlı ilerleyişini durdurmuştur.

Sonuç olarak bu iki savaş, Türk-İslam coğrafyalarının Moğollar ve Haçlılar tarafından tahrip edilmesini önlemişlerdir.

CEVAP: D

13. Karahanlılar ve Selçuklular ilk Müslüman Türk devletlerindedir. Dolayısıyla bu iki devlet, Türk-İslam kültür ve medeniyetinin gelişmesine doğrudan katkı sağlamışlardır. Oysa, Kök Türkler ve Uygurlar İslamiyet öncesinde yaşamış Türk devletleridir. Bundan dolayı Kök Türkler ve Uygurlar Türk-İslam kültür ve medeniyetinin gelişmesinde etkili olmamışlardır.

CEVAP: D

12. • **Kitab'ül Musiki:** Farabi'nin yazdığı bu eser, müzik üzerinde yazılmış ilk eserdir.
- **El-Kanun fi't-tıp:** İbn-i Sina bu eserinde tıbbın bütün yasalarını ele almıştır.
- **Kitabü'l Menazir:** İbnül-Heysem'in yazdığı bu eser, optik üzerine yazılan en sağlam eserdir.
- **Asar'ül Bakiye:** Bu eser Yusuf Has Hacip'e değil, El Biruni'ye aittir. Yusuf Has Hacip'in eseri Kutadgu Bilig'tir.
- **İhsau'l-ulum:** Farabi bu eserinde ilimlerin tarif ve tasnifini yapmıştır.

CEVAP: D

14. 1040 Dandanakan Savaşı'nda Selçuklulara yenilince yıkılış sürecine giren ve 1187'de Afganların yerli halkı Gurlular tarafından yıkılan Türk devleti Gaznelilerdir.
- Eyyubiler, 1250 yılında Memlükler tarafından yıkılmıştır.
- Memlükler, 1517 yılında Osmanlı Devleti tarafından yıkılmıştır.
- Tolunoğulları, 905 yılında Abbasiler tarafından yıkılmıştır.
- İnşidler (Akşitler), 969 yılında Fatimiler tarafından yıkılmıştır.

CEVAP: A

15. Cengiz Han'ın torunu Batu Han tarafından Hazar Denizi'nin kuzeyinde Saray şehrinde kurulan ve İslamiyet'i kabul eden ilk Cengiz kolu Altın Orda Devleti'dir.
- İlhanlılar, Cengiz'in torunu Hülagu tarafından İran'da kurulmuştur.
  - Memlükler, Cengiz İmparatorluğu topraklarında kurulan bir devlet değildir.
  - Çağataylılar, Cengiz'in oğlu Çağatay tarafından Türkistan'da kurulmuştur.
  - Kubilay Hanlığı, Cengiz'in torunu Kubilay tarafından Çin'de kurulmuştur.

CEVAP: C

16. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında etkili olmuştur. Köseadağ Savaşı, Anadolu Selçuklu Devleti zamanında Moğollarla yapılmıştır. Dolayısıyla bu savaşın kaybedilmesi Büyük Selçuklu Devleti'nin değil, Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında etkili olmuştur.

CEVAP: E

17. • Katvan Savaşı: 1141
• Pasinler Savaşı: 1048
• Malazgirt Savaşı: 1071
• Dandanakan Savaşı: 1040

O halde doğru sıralama, IV, II, III, I şeklinde olmalıdır.

CEVAP: E

18. XII. yüzyıla ait olarak verilen gelişmeler, Malazgirt Savaşı'nın (1071) kazanımları arasında yer alır.

CEVAP: B

19. • **Emir-i Silahdar:** Merasimlerde sultanın silahlarını taşıdı ve silahhanedeki muhafızların amiriydi.
- **Serhenk:** Törenlerde ve sultanın seyahatlerinde yol düzenini sağladı.
- **Emir-i Meclis:** Sultanın ziyafetlerini hazırlayıp teşrifatçılık yapardı.

CEVAP: E

20. Büyük Selçuklu Devleti'nin hukuk sistemi ile ilgili olarak verilen A, B, C ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. D seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü, Büyük Selçuklu Devleti'nde örfi hukuk konuları ile ilgili davalara bakan mahkemelerin başı Emir-i Dad idi. Kadi'l Kudat, şer'i davalara başkanlık eden kadıların başkanıydı (Baş kadı).

CEVAP: D

1. Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ülkenin birçok yerinde kervansarayların inşası edilmesi bölgede canlı bir ticaret hayatının olduğunu gösterir. Çünkü kervansaray, tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir.

Darüşşifa: Sağlık merkezidir.

Kümbet: Çokgen gövde üzerine konik çatıyla örtülü biçimdeki anıt mezardır.

İmaret: Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumlarıdır.

Tekke: Çeşitli İslam büyükleri için kurulmuş, tarikatların tanıtıldığı ve öğretildiği yerdir.

CEVAP: B

2. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar'ı içerisine alan coğrafyada egemenlik kuran Türk beyliği, Mengüceklilerdir.

Malazgirt Savaşı'ndan sonra,

- **Danışmentiler:** Sivas, Tokat, Niksar, Amasya ve Kayseri çevresinde
- **Artuklular:** Hasankeyf, Diyarbakır, Harput, Mardin ve Batman çevresinde
- **Saltuklular:** Erzurum ve çevresinde
- **Çaka Beyliği:** İzmir ve çevresinde egemenlik kurmuştur.

CEVAP: E

3. Mevlana, Yunus Emre ve Hacı Bektaşî Veli gibi kişiliklerin saygınlıklarını günümüzde sürdürmelerinin temel sebebi, eserlerinin günümüz gereksinimlerini karşılayabilmesidir.

CEVAP: C

4. Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan'ın Miryokefalon Savaşı'ndan sonra ülkeyi on bir oğlu arasında paylaşması, öncelikle; ülkede feodal yapının ortaya çıkmasına ve on bir oğlu arasında taht kavgalarının yaşanmasına neden olmuştur. Ülke içinde yaşanan bu olumsuz gelişmeler ayrıca, Selçuklu Devleti'nin düşmanlarını harekete geçirmiş ve dış tehditler artmıştır. Oysa Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan'ın ülkeyi on bir oğlu arasında paylaşmasının, halifelik üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır.

CEVAP: E

5. XIII. yüzyıl sonlarına doğru Anadolu'da, Selçuklu otoritesinin zayıflaması, Moğol baskısının azalması ve sınırlara yerleştirilmiş Türkmen beyliklerinin harekete geçmesi Anadolu'da bağımsız Türk beyliklerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Karamanoğulları, Candaroğulları, Karesioğulları, Osmanoğulları gibi beylikler böylece ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

6. Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir. I.Haçlı Seferi'nden dolayı devlet başkenti İznik'ten Konya'ya taşınmıştır. Uzun bir dönem Konya Anadolu Selçuklu Devleti'ne başkentlik yapmış, devletin siyasi varlığı Konya'da sona ermiştir.

CEVAP: B

7. Vakıf, İslam hukukuna göre herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının dini, ilmi ve sosyal kurumların masraflarını karşılamak üzere süresiz olarak kullanılması sistemidir. Bu sistem sayesinde ülkedeki bayındırlık faaliyetleri gerçekleştirilmiş, eğitim ve sağlık alanlarındaki yatırımlara kaynak oluşturulmuştur. Ayrıca bu sistem toplumda sosyal yardımlaşmayı da güçlendirmiştir. Türk-İslam devletlerinde usta-çırak ilişkisine bağlı zanaatçıların yetiştirilmesi ise Ahi teşkilatının sağladığı faydalardan biridir.

CEVAP: E

8. Verilen her iki eser de Anadolu Selçukluları zamanında inşa edilmiştir.

- **Gevher Nesibe Şifahanesi:** Anadolu Selçuklu hükümdarı I.Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından Kayseri'de yaptırılmıştır. I.Gıyaseddin Keyhüsrev bu eseri veremden hayatını kaybeden kız kardeşi Gevher Nesibe adına yaptırmıştır.
- **Konya Alaaddin Camisi:** Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait olan bu eser, Konya'daki en eski camidir.

CEVAP: B

9. Anadolu Selçuklu Devleti'nde, kendisine bir bölgenin yönetimi verilen hanedan üyesi meliklere; para bastırma, savaş ve barışa karar verme, yabancı devlet temsilcileriyle siyasi görüşme yapma gibi yetkilerin verilmemesi ülke topraklarında feodal yapıların ortaya çıkmasını önlemeye yöneliktir.

CEVAP: A

10. • **Dandanakan Savaşı:** 1040 yılında gerçekleşen bu savaş, Gaznelilerle Büyük Selçuklular arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Gazneliler yıkılış sürecine girmiştir.
- **Katvan Savaşı:** 1141 yılında gerçekleşen bu savaş, Büyük Selçuklularla bir Moğol kabilesi olan Karahitaylılar arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Büyük Selçuklular yıkılış sürecine girmiştir.
  - **Kösedağ Savaşı:** 1243 yılında gerçekleşen bu savaş, Anadolu Selçukluları ile Moğollar arasında gerçekleşmiştir. Savaşı kaybeden Anadolu Selçukluları yıkılış sürecine girmiştir.

CEVAP: A

11. I, II, III ve IV. öncüllerde verilenler Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ticarete önem verildiğine doğrudan kanıt gösterilebilir. İktisadi sisteminin işletilmesi ise toprakların boş kalmasını önlemek ve üretimde sürekliliğin sağlanmasına yöneliktir. İktisadi sisteminin işletilmesi dolaylı da olsa ticaretin canlanmasında etkili olmuştur. Çünkü ticaretin olabilmesi için ön şart, üretimdir.

CEVAP: E

12. XIII. yüzyılın ortalarına doğru Anadolu'da huzur ve asayişin bozulmasına, Selçuklu otoritesinin tamamen zayıflamasına neden olan Moğol istilasının başlamasına ortam hazırlayan gelişme Baba İshak ayaklanmasıdır.

Baba İshak Ayaklanması: II.Gıyaseddin Keyhüsrev'in saltanatı sırasında Asya'daki Moğol yayılımı etkisini hissettirmektedir. Doğudan gelen Moğol tehlikesi nedeniyle pek çok Türkmen, Türkiye Selçuklu Devleti'ne sığınmıştı. Türkiye'ye sığınan Türkmenlerin ilk geldiği yer, Güneydoğu Anadolu bölgesiydi. Selçuklu, Harzemli ve Eyyubi askerlerinin sık sık faaliyet gösterdiği Güneydoğu Anadolu'da ekonomik şartlar oldukça zordu. Ayrıca Türkmenlerin İslamiyet'i kabul etmekle beraber, eski inançlarını tamamiyle terk edememeleri, devletin kötü yönetilmesi, Türkmenlerin otlaklar yüzünden yerli halkla geçinememesi, isyana zemin hazırlamıştır. Böyle bir ortamda Horasanlı Baba İlyas'ın müritlerinden olan Baba İshak, Türkmenleri kendisinin peygamber olduğuna inandırdı. Yeteri kadar kuvvet topladıktan sonra Kahta Adıyaman'da isyanı başlattı. Uzun süre bastırılmayan bu isyan Moğollar için bir fırsat olarak değerlendirildi.

CEVAP: E

13. • Kendisini Anadolu Selçuklu Devleti'nin devamı olarak görmesi: Karmanoğulları
• Osmanlı Devleti'ne katılan son beylik olması: Dulkadiroğulları
• Osmanlı denizciliğinin temelini oluşturması: Karesioğulları

CEVAP: D

14. Anadolu Selçuklu Devleti, ticareti geliştirmek amacıyla öncelikle liman kentlerinin fethedilmesine büyük önem vermiştir. Akdeniz ticaret yolunun ele geçirilmesi için Antalya, Alanya limanları; Karadeniz ticaret yolunun ele geçirilmesi için de Sinop ve Suğdak (Kırım) limanları fethedilmiştir.

CEVAP: E

15. • Anadolu Selçuklu Devleti'nin Bizans-Haçlı ittifakına karşı kazandığı Miryokefalon Savaşı'nın sonucunda Türklerin Anadolu'dan atılamayacağı ve dolayısıyla Anadolu'nun kesin Türk yurdu olduğu kabul edilmiştir.
• Anadolu üzerindeki Moğol baskısının sona ermesinde Miryokefalon Savaşı'nın herhangi bir etkisi olmamıştır.
• Haçlı Seferleri'nin başlamasına neden olan savaş Malazgirt Savaşı'dır.

CEVAP: B

16. Orta Çağ'da Trabzon ve çevresinde Bizans İmparatorluğu, IV.Haçlı Seferi'nden sonra da Trabzon Rum İmparatorluğu hüküm sürmüştür. Bundan dolayı Orta Çağ'da Trabzon'da Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait eserlere rastlanmaz. Kayseri, Sinop, Antalya ve Sivas gibi merkezler bu dönemde Anadolu Selçuklu Devleti'nin hakimiyeti altında olduğundan bu yerlerde Selçuklulara ait bir çok eser mevcuttur

CEVAP: E

17. Anadolu'da; Diyarbakır, Silvan ve Mardin gibi merkezler Artuklular döneminde birer kültür merkezi haline gelmiştir. Artuklular dönemine ait bazı önemli mimari eserler şunlardır:

- Hatuniye Medresesi
- Muzafferiyeh Medresesi
- Semanin Medresesi
- Hüsamiye Medresesi
- Malabadi Köprüsü

Mengücekliler: Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar çevresinde yaşamıştır.

Dulkadiroğulları: Maraş ve Elbistan çevresinde yaşamıştır.

Danışmentliler: Sivas, Tokat, Niksar, Amasya ve Kayseri çevresinde yaşamıştır.

Saltuklular: Erzurum ve çevresinde yaşamıştır.

CEVAP: D

18. Soruyu verilen eserlerin hangi dönemlerde inşa edildiklerini göstererek çözelim:

- Emir Gazi Kümbeti: Danışmentliler
- Alay Han: Türkiye Selçukluları
- Malabadi Köprüsü: Artuklular
- Bursa Yeşil Cami: Osmanlılar
- Hond Hatun Külliyesi: Türkiye Selçukluları

CEVAP: C

19. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri, ortaya koydukları mimari eserlerle, bölgede Türkçeyi yaygınlaştırmalarıyla Anadolu'nun Türkleşmesine hizmet etmişlerdir. Ayrıca bu beylikler Anadolu'ya yönelen Haçlı, Ermeni ve Gürcü saldırılarına karşı bölgeyi korumuşlardır. Fakat bu beyliklerden hiçbiri Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlayamamıştır. Anadolu'da Türk siyasi birliği ilk olarak Türkiye Selçuklu Devleti tarafından daha sonra da Osmanlı Devleti tarafından sağlanmıştır.

CEVAP: C

20. Anadolu Selçuklu Devleti'ne ait olarak verilen faaliyetlerin temel hedefi ülke ticaretinin geliştirilmesidir.

CEVAP: A

1. Anadolu Selçuklularında, devletin asker ihtiyacı iktâ sisteminden karşılanmıştır. İktâ, geliri emirlere, valilere, komutanlara maaşları karşılığında verilen topraklardır. İktâ sahipleri, iktâdan elde ettiği gelirin bir kısmını maaş olarak kendine alırken geri kalan kısmı ile de devlete asker beslemiştir. Bu sistemden yetişen atlı askerlere "cebelle" adı verilmiştir.

Yurtluk: Osmanlı Devleti'nde geliri sınır boylarındaki askerlere verilen topraklardır.

Haraci: Selçuklularda Gayrimüslimlere ekip biçmeleri için verilen topraklardır.

Mukataa: Osmanlı Devleti'nde geliri doğrudan devlet hazinesine gitmek üzere ayrılmış topraklardır.

Vakıf: Devlet hazinesine ait olan ya da kişilerin mülk arazi gelirlerinin sosyal kurumların masrafları için ayrılan topraklardır.

CEVAP: B

2. **Kadı:** Şer'i davalara bakan hukukçudur.
Sultan: Ağır siyasi suçların görüşülüp karara bağlandığı bir tür yüksek mahkeme olan Divan-ı Mezalimin başkanıdır.
Pervaneci: Ülke topraklarının kayıt defterlerini tutan, has ve iktalara ait kararları düzenleyen divan üyesidir.
Kadı'l-Kudat: Şer'i davalara bakan kadıların başkanıdır (Baş kadı).
Emir-i Dad: Örfi davalara bakan hukukçudur.

CEVAP: C

3. A, B, D ve E seçeneklerinde bahsedilen faaliyetler Anadolu Selçuklu Devleti'nde ticaretin gelişmesinde doğrudan etkili olmuştur.

CEVAP: C

4. Anadolu Selçuklu Devleti'nde şehirlerde bulunan esnafın aralarında birleşerek oluşturdukları, üreticiye gerektiğinde yardımda bulunan, dini ve ekonomik birlikteliği ifade eden teşkilat Ahilik teşkilatıdır.

Ahilik teşkilatı;

1. Üreticiler arasında dayanışmayı sağladı.
2. Üretimi, ihtiyaca göre ayarladı.
3. Kalitesiz ve bozuk mal üretimini engelledi.
4. Piyasadaki malların fiyatlarını ayarladı.
5. Üyelerine cihat duygusu aşıladı.
6. Usta-çırak ilişkisine dayanarak eleman yetiştirirdi.

Enderun: Osmanlı Devleti zamanında hizmet veren saray okuludur.

Gulaman-ı Saray: Selçuklularda farklı milletlerden seçilip özel olarak yetiştirilen ücretli askerlerdir.

İktâ: Geliri emirlere, komutanlara, valilere maaşları karşılığında verilen topraklardır.

Vakıf: İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemidir.

CEVAP: B

5. Verilen bilgiye dayanarak,
- I. öncüldeki yargıya ulaşılabilir. Çünkü altın, gümüşe göre daha değerli bir madendir. Dolayısıyla gümüş paradan sonra altından para bastırılması ekonomik hayatın geliştiğini gösterir.
  - II. öncüldeki yargıya ulaşamaz. Evet, bir devletin kendine ait para bastırması ekonomik bağımsızlığını kazandığını gösterir. Fakat bunun görülebilmesi için paranın bakırdan, gümüşten veya altından bastırılması önemli değildir. Kaldı ki verilen bilgide ilk Selçuklu parasının XIII. yüzyılda bastırıldığından bahsedilmemiştir.
  - III. öncüldeki yargıya ulaşılabilir. Çünkü altın gibi değerli bir madenden para bastırılması devletin hem ekonomik hem de siyasi gücünü giderek artırdığını gösterir.

CEVAP: D

6. Anadolu Selçuklu Devleti'nde ordu mensuplarına ve devlet memurlarına hizmet ve maaş karşılığı olarak verilen toprak çeşidi iktadır.
- **Has:** Hükümdarın şahsına ait topraklardır.
  - **Mülk:** Kişilere ait topraklardır.
  - **Ocaklık:** Osmanlı Devleti'nde gelir kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.
  - **Paşmaklık:** Osmanlı Devleti'nde gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.

CEVAP: B

7. • Anadolu Selçukluları ilk olarak İznik'i, I.Haçlı Seferi'nden sonra da Konya'ya merkez olarak kullanmıştır.
- Karamanoğulları Beyliği, Konya merkez olmak üzere kurulmuştur.
  - Hamitoğulları Beyliği, Isparta merkez olmak üzere kurulmuştur. Konya hiçbir zaman Hamitoğulları Beyliği'ne merkezlik yapmamıştır.

CEVAP: D

8. İlk Türk Beyliklerinin öne çıkan özellikleri şunlardır:
1. Malazgirt Savaşı'ndan sonra kuruldu- lar.
  2. Anadolu'da Türkiye tarihinin başlatıcısı oldular.
  3. Anadolu'yu Bizans, Haçlı, Ermeni ve Gürcü saldırılarına karşı korudular.
  4. Anadolu Selçuklu Devleti tarafından yıkıldılar.

III. öncülde verilen bilgi ilk Türk Beylikleri- nin özellikleri arasında sayılamaz. Çünkü Türk-İslam varlığının Avrupa'ya taşınma- sında rol oynayan, Osmanlı Devleti'dir.

CEVAP: D

9. • **Kervansaray:** Tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir (Ticari Hayat).
- **Külliye:** Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık ve hastane gibi çeşitli yapıların bütünüdür (Dini ve Sosyal Hayat).
  - **Bedesten:** Kumaş, mücevher ve benzeri kıymetli eşyaların alınıp satıldığı kapalı çarşıdır (Ticari Hayat).
  - **Arasta:** Çoğu cami yakınında kurulmuş ve geliri cami ihtiyaçlarına harca- nan dükkanlardır (Ticari Hayat).

CEVAP: E

10. Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliklerinin (Saltuklular, Artuklular, Mengücekliler, Danişmentliler, Çaka Beyliği) öne çıkan bazı özellikleri şunlardır:
1. Malazgirt Savaşı'ndan sonra kuruldular.
  2. Anadolu'da Türkiye tarihinin başlatıcısı oldular.
  3. Anadolu'yu Bizans, Haçlı, Ermeni ve Gürcü saldırılarına karşı korudular.
  4. Anadolu Selçuklu Devleti tarafından yıkıldılar.
  5. Anadolu'da İslamiyet'i yaydılar.
  6. Anadolu'yu Türkleştirip, bayındır hale getirdiler.

UYARALIM: Köseadağ Savaşı'ndan sonra kurulanlar ikinci Türk beylikleridir (Karesioğulları, Candaroğulları, Karamanoğulları, Osmanoğulları, Menteşeğöğulları, Germiyanogulları gibi).

CEVAP: D

11. Türkiye Selçuklu Devleti, Mengücekliler, Saltuklular ve Danişmentliler gibi beylikleri egemenlik altına alarak hem egemenlik sahasını genişletmeyi hem de Anadolu'daki Türk siyasi birliğini sağlamayı amaçlamıştır.

CEVAP: E

12. Din, dil, ırk ayrımı yapılmaksızın akıl hastalarının ücretsiz tedavi edildiği merkezler olan Bimarhaneler, Selçuklularda sosyal devlet anlayışının benimsendiğini gösterir.
- **Kışla:** Askeri eğitim merkezidir.
  - **Kümbet:** Anıt mezarıdır.
  - **Otağ:** Süslü hükümdar çadırıdır.
  - **Sur:** Kale duvarıdır.

CEVAP: C

13. Anadolu'da kurulmuş olan vakıflar her üç alanda da halkın gereksinimlerinin karşılanması amacıyla kullanılmıştır.

CEVAP: E

14. • **Köseadağ Savaşı (1243)**, Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasında gerçekleşmiş, Selçuklular savaşı kaybetmiştir. Bu savaşın sonucunda Anadolu'da bağımsız Türk beylikleri ortaya çıktı.
- **Ankara Savaşı (1402)**, Osmanlı Devleti ile Timur Devleti arasında gerçekleşmiş, Osmanlılar savaşı kaybetmiştir. Bu savaşın sonucunda egemenlik altına alınmış olan Türk beylikleri tekrar bağımsız olarak ortaya çıkmışlardır.

CEVAP: C

15. • "Anadolu'da kurulan ilk devlet Osmanlılardır" bilgisi yanlıştır. Çünkü Anadolu'da kurulan ilk devlet Saltuklulardır.
- "Danişmentliler, Haçlı Seferlerine karşı mücadele etmişlerdir" bilgisi doğrudur.
  - "Anadolu Selçuklu Devleti, ilk kez Balkanlara seferler düzenlemiştir" bilgisi yanlıştır. Çünkü Balkanlara sefer düzenleyen ilk Türk devleti Osmanlı Devleti'dir.
  - "Dulkadiroğulları, Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliktir" bilgisi yanlıştır. Çünkü Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beylik Karesioğulları Beyliği'dir. Dulkadiroğulları, Osmanlı'ya katılan son beyliktir.
  - "Artuklular, Batı Anadolu'da denizcilik faaliyetlerinde bulunmuştur" bilgisi yanlıştır. Çünkü Artuklular Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşamış, denizcilik faaliyetlerinde bulunmamıştır. Batı Anadolu'da denizcilik faaliyetlerinde bulunan ilk Türk beyliği Çaka Beyliği'dir.

CEVAP: B

16. Doğu Anadolu'da yaşayan Bizans halkının, Anadolu'nun batısına ve sahillere göç etmesi, Doğu Anadolu'da Türkmen beyliklerinin kurulmasını kolaylaştırmıştır.

CEVAP: A

17. 1071 yılında Büyük Selçuklu Devleti tarafından kazanılan Malazgirt Savaşı ve 1176 yılında Anadolu Selçuklu Devleti tarafından kazanılan Miryokefalon Savaşı ile Anadolu'daki Türk egemenliği güçlenmiştir. Türkler, Malazgirt Savaşı'nın sonucunda Anadolu'ya yerleşmeye başlamış, Miryokefalon Savaşı ile de Anadolu'nun Türklere ait olduğu kabul edilmiştir.

CEVAP: A

18. Verilen iki beylik de Köseadağ Savaşı'nın sonucunda Batı Anadolu'da ortaya çıkmıştır. Karesioğulları Beyliği, Çanakkale, Balıkesir ve çevresinde; Menteşeoğulları Beyliği ise Muğla ve çevresinde yaşamıştır. Her iki beylik de coğrafi konumlarının bir sonucu olarak denizcilik faaliyetlerinde bulunmuştur.

UYARALIM: Karesioğulları Beyliği, Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar ortaya çıkmıştır.

CEVAP: D

19. Türkiye Selçuklu Devleti'nde, ülke topraklarının kayıt defterlerini tutmak, has ve iktalara ait kararları düzenlemek görevleri Pervaneci Divanı tarafından yerine getirilmiştir.

- **Divan-ı İstifa:** Devletin mali işleriyle ilgilenirdi.
- **Niyabet-i Saltanat:** Hükümdar başkentte olmadığı zamanlarda devlet işleri ile ilgilenen divandı.
- **Divan-ı Mezalim:** Ağır siyasi suçların görüşülüp karara bağlandığı divandı.
- **Divan-ı İnşa:** Devletin iç ve dış yazışmalarını yürüten divandı.

CEVAP: D

20. Verilen bilgilerden hareketle I ve II. öncüllerdeki yargılara ulaşılabılır. Selçuklularda "Ülke hanedan ailesinin ortak malıdır." anlayışı benimsenmiştir. Fakat verilen bilgide bundan bahsedilmediği için III. öncüldeki yargıya ulaşamayız.

CEVAP: B

1. Osmanlı Devleti'nin ünlü minyatür sanatçılarından biri olan Levni "Lale Devri" nde yaptığı çalışmalarıyla ünlenmiştir.

CEVAP: C

2. Osmanlılarda devleti yönetenlere genel olarak "askeriler" adı verilmiştir. Görevleri icabı vergiden muaf olan askeriler, kendi içinde üç gruba ayrılmıştır. Bunlar:

- Yönetim ve güvenlik işlerine bakan Seyfiye
- Maliye ve yazışma işlerine bakan Kalemiye
- Din, hukuk ve eğitim işlerine bakan İlimiye (ulema) sınıfıdır.

Tebaa: Osmanlılarda bu kavram halk anlamında kullanılmıştır.

Reaya: Osmanlılarda köylerde yaşayan, genel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan insanlardır (Vergi verenler).

Ulema: Osmanlı Devleti'nde din, hukuk ve eğitim işlerinin yürütülmesinden sorumlu yönetici sınıftır.

Mukataa: Osmanlı Devleti'nde geliri doğrudan hazineye aktarılan topraklardır.

CEVAP: E

3. Ali Kuşçu ve Katip Çelebi Osmanlı Devleti zamanında yaşamış bilim ve düşünce insanları arasında yer alır.

- **Ahmet Yesevi:** Karahanlılar dönemi
- **Yunus Emre:** Anadolu Selçukluları dönemi
- **Biruni:** Gazneliler dönemi

CEVAP: B

4. Sultan Abdülaziz ve İkinci Abdülhamit yenilik taraftarları tarafından, Genç Osman ve III. Selim ise yenilik karşıtları tarafından tahttan indirilmişlerdir.

- Sultan Abdülaziz, meşrutiyet taraftarları tarafından tahttan indirilmiştir.
- Genç Osman, çıkan bir yeniçeri isyanının sonucunda tahttan indirilmiştir.
- İkinci Abdülhamit, 31 Mart isyanının sonucunda tahttan indirilmiştir.
- III. Selim, Kabakçı Mustafa isyanı sonucunda tahttan indirilmiştir.

CEVAP: C

5. Osmanlı Devleti, sürekli devlet adamı ve asker ihtiyacını karşılayabilmek amacıyla devşirme ve dirlik sistemini uygulamıştır.

- **Müsadere:** Osmanlı örfi hukukuna göre, görevinden alınan yüksek dereceli memurların servetine el konulabilmesidir.
- **Devşirme:** Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslim aile çocuklarından devlet memuru ve asker yetiştirmek amacıyla uygulanan sistemdir.
- **Dirlik:** Gelirleri yararlılığı görülen kişilere verilen topraklardır. Selçuklulardaki iktâ sistemi, Osmanlı Devleti'ndeki dirlik sistemine karşılık gelmektedir. Dirlik sistemi sayesinde "cebelle" adı verilen atlı askerler yetiştirilmiştir.
- **İltizam:** Osmanlı Devleti'nde miri arazi bölümlerinden olan mukataanın yıllık vergisinin mültezimler yoluyla toplanması sistemidir.

CEVAP: C

6. Osmanlı Devleti'nde devlet memuriyetine atama kararını belirten yetki belgesine "berat" adı verilmiştir.
Ferman: Padişah emirleridir.
Fetva: Şeyhülislam tarafından çıkarılan dini bildiridir.
Tuğra: Padişah imzasıdır.
Gedik: İş yeri açma belgesidir.

CEVAP: B

7. Osmanlı Devleti'nin kuruluş devrinde görev alan padişahlar şunlardır:
- Osman Bey
  - Orhan Gazi
  - I. Murat
  - Yıldırım Bayezit
  - Çelebi Mehmet
  - II. Murat

Osmanlı Devleti'nde ilk ıslahatlar XVII. yüzyılda başlamıştır. İlk ıslahatçı Osmanlı padişahı II. Osman'dır.

XVII. Yüzyıl Islahatçı Padişahları

XIX. Yüzyıl Islahatçı Padişahları:

- II. Osman
- IV. Murat
- III. Ahmet
- I. Mahmut
- III. Mustafa
- I. Abdülhamit
- III. Selim
- Abdülmecit
- Abdülaziz
- II. Abdülhamit

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nde vakıfların tesisi, evlenme, boşanma, miras, nafaka, hırsızlık gibi şer'i davalara kadılar bakardı.
- **Reisülküttap:** Dış yazışmaların yürütülmesinden sorumludur.
  - **Şeyhülislam:** Divanühümayunda alınan kararların dine uygunluğu konusunda fetva verme yetkisine sahiptir.
  - **Defterdar:** Maliyeden sorumludur.
  - **Nişancı:** Fethedilen toprakların kaydedilmesinden ve bu toprakların gruplandırılmasından sorumludur.

CEVAP: D

9. Osmanlı Devleti'nde batılılaşma çabası ilk kez XVIII. yüzyılda başlamıştır. Osmanlı Devleti'nde, Pasarofça Antlaşması'yla başlayan Lale devrinde ilk kez batıyı örnek alan ıslahatlara girilmiş, bu ıslahatlara sonraki dönemlerde de devam edilmiştir. Fetret devri, Osmanlı Devleti'nin 1402-1413 yılları arasında yaşadığı bir dönemdir. Dolayısıyla XV. yüzyıla denk gelen bu dönemde herhangi bir batılılaşma çabası söz konusu değildir.

CEVAP: B

10. Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme adımları XIX. yüzyılın başlarından itibaren atılmaya başlanmıştır. Bu yolda atılan ilk adım II. Mahmut'un ayanlarla imzaladığı Sened-i İttifak Sözleşmesi'dir (1808). Daha sonra sırasıyla,
- Tanzimat Fermanı (1839)
  - Islahat Fermanı (1856)
  - I. Meşrutiyet (1876)
  - II. Meşrutiyet (1908) ilan edilmiştir.

Meclisimebusan, üyeleri halk tarafından seçilen meclistir. Bu meclis ilk kez 1876'da I. Meşrutiyet'in ilanıyla açılmıştır.

Kanunuesasi, Türk tarihinin ilk anayasasıdır. Kanunuesasi'nin yürürlüğe konması ile Osmanlı Devleti ilk kez anayasal yönetime geçmiştir.

Kanunname-i Ali Osman, Fatih Sultan Mehmet tarafından hazırlanmış Osmanlı tarihinin ilk yazılı yasasıdır. Bu yasa ile Osmanlı Devleti, padişahın ve merkezi yapının gücünü; dolayısıyla monarşizmin etkinliğini artırmaya çalışmıştır.

CEVAP: A

11. Osmanlı Devleti'nde ülke, eyaletlere, eyaletler sancaklara, sancaklar kazalara, kazalar da köylere ayrılmıştır. Eyalet, en büyük taşra idari birimidir. Eyaletlerin başında "beylerbeyi" unvanıyla yöneticiler bulunurdu. Sancak, eyaletlerden daha küçük olan taşra yönetim birimidir. Sancakların başında "sancak beyi" denilen görevliler bulunurdu.
- **Ocaklık:** Geliri kale muhafızlarına ve tersane giderlerine ayrılan toprak çeşitlidir.
  - **Yurtluk:** Geliri sınır boylarını koruyan askerlerin giderlerine ayrılan toprak çeşitlidir.
  - **Divanihümayun:** Devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı danışma meclisidir.

CEVAP: E

12. Osmanlı Devleti'nin fethettiği merkezlerin (Amasra, Sinop, Konya) hepsi de Anadolu'dadır. Osmanlı Devleti bu fetihlerle Anadolu'da siyasi birliği sağlamaya çalışmıştır.

CEVAP: D

13. Bab-ı Ali, XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde bugünkü bakanlar kurulunun görev ve yetkilerini üstlenmiştir.
- **Enderun:** Osmanlı Devleti'nde II. Murat tarafından ilk kez Edirne Sarayı'nda açılan saray okuludur. Bu okulda eğitim gören devşirmeler devlet kademesinde çeşitli memuriyetlere getirilmiştir.
  - **Birun:** Osmanlı saraylarının bir bölümüdür. Osmanlı Devleti'nde saraylar Enderun, Birun ve Harem olmak üzere bölümlendirilmiştir. Birun, devlet işlerinin görüşüldüğü bölümdür.
  - **Divanihümayun:** Orhan Bey'den II. Mahmut'a kadar Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşüldüğü danışma meclisidir. II. Mahmut döneminde Divanihümayun kaldırılmış, yerine nazırlıklar (bakanlıklar) kurulmuştur.
  - **Medrese:** Orta ve yüksek öğretim kurumlarıdır.

CEVAP: B

14. Osmanlı Devleti'nde merkeze bağlı eyaletler kendi içinde vergi düzeni esas alınarak üç gruba ayrılmıştır.
- Salyaneli (Yıllıklı) Eyaletler: Tımar sisteminin uygulanmadığı eyaletlerdir. Bu eyaletlerden elde edilen gelirler doğrudan merkeze aktarıldı. Vergileri iltizam usulü ile mültezimler aracılığıyla toplanırdı. Trablusgarp, Cezayir, Mısır, Yemen, Habeş, Tunus gibi yerler bu eyaletlerdendi.
- Salyanesiz (Yıllıksız) Eyaletler: Tımar sisteminin uygulandığı eyaletlerdir. Bu eyaletlerin toprakları has, zeamet ve tımarlara ayrılmıştı. Rumeli, Budin, Bosna, Anadolu, Karaman, Sivas gibi yerler bu eyaletlerdendi.
- Özel Yönetimi olan Eyaletler: İç işlerinde serbest, dış işlerinde Osmanlı Devleti'ne bağlı, yöneticilerinin padişah tarafından belirlendiği yerlerdi. Hicaz, kutsal yerlerin olduğu özel yönetime sahip bir bölgeydi. Buradan vergi alınmaz, asker toplanmazdı.

CEVAP: E

15. Osmanlı Devleti'nde tımarlı sipahinin köylüyü yargılamak gibi bir görevi yoktu. Bu görev o bölgelerde görev yapan kadılar tarafından yerine getirilirdi.

CEVAP: D

16. • **Enderun:** Devşirme eğitimi veren saray okullarıdır.
- **Lonca:** Usta-çırak ilişkisine bağlı olarak çalışan okullardır. Osmanlı Devleti'nde halka dini ve mesleki eğitim bu okullarda verilmiştir.
- **Medrese:** Orta ve yüksek öğretim düzeyinde dini ve pozitif derslerin okutulduğu okullardır.
- **Külliye:** Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebül, kütüphane ve hastane gibi çeşitli yapıların bütünüdür.
- **İmaret:** Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak amacıyla kurulan hayır kurumlarıdır.

CEVAP: B

17. **Dirlik:** Osmanlılarda toprakların vergi gelirlerine göre bölümlere ayrılması sistemidir. Buna göre yıllık geliri,
- 100.000'den fazla olan dirlik topraklarına Has,
  - 20.000 ila 100.000 arasında olan dirlik topraklarına Zeamet,
  - 3.000 ila 20.000 arasında olan dirlik topraklarına Tımar adı verilmiştir.

Saliyane: Merkeze uzak eyaletlerden toplanan yıllık, peşin vergidir.

İltizam: Osmanlı Devleti'nde miri arazi bölümlerinden olan mukataanın yıllık vergisinin mültezimler yoluyla toplanması sistemidir.

Malikane: Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyıla birlikte uygulanmaya başlanan ve bir yerin vergi toplama işinin yaşam boyu kiralanması sistemidir.

Esham: İç borçlanma sistemidir.

CEVAP: E

18. • Yaya ve Müsellem, Orhan Bey döneminde oluşturulmuş Osmanlı Devleti'nin ilk düzenli ordusudur.
- Yeniçeri Ocağı, I. Murat döneminde oluşturulmuştur.
- Osmanlı Devleti'nde ilk ıslahatlar XVII. yüzyılda başlamıştır.

⇒ Sekban-ı Cedit Ocağı, XIX. yüzyılda

II. Mahmut döneminde kurulmuştur.

- Nizam-ı Cedit, XVIII. yüzyılda III. Selim döneminde oluşturulmuştur.
- Eşkınci Ocağı, XIX. yüzyılda II. Mahmut döneminde kurulmuştur.

Sonuç olarak, Yaya-Müsellemler ve Yeniçeri Ocağı Osmanlı Devleti'nde kurumsallaşma çalışmalarının bir sonucu iken; Sekban-ı Cedit, Nizam-ı Cedit ve Eşkınci Ocağı askeri ıslahatların bir sonucudur.

CEVAP: A

19. Osmanlı İmparatorluğu'nda ele geçirilen yerlere güvenliğin sağlanması için subaşılar, hukuki davaların yürütülmesi için de kadılar tayin edilmiştir.
- **Müftü:** Din işlerinin yürütülmesinden sorumludur.
  - **Beylerbeyi:** Eyaletlerin yönetiminden sorumludur.
  - **Sancakbeyi:** Sancakların yönetiminden sorumludur.
  - **Yeniçeri Ağası:** Başkent'in güvenliğinden sorumludur.

CEVAP: B

20. Osmanlı Devleti'nde padişah değişikliklerinde düzenlenen törenlere cülus adı verilmiştir.
- Saliyane: Merkeze uzak eyaletlerden toplanan yıllık, peşin vergidir.
  - Suhte: Medrese öğrencileridir.
  - Muid: Müderris yardımcısıdır.
  - Müderris: Medrese hocalarıdır.

CEVAP: A

1. E seçeneğinde verilen açıklama yanlıştır. Çünkü cizye, Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan baş vergisidir.

CEVAP: E

2. Aşar vergisi,
- Dini kurallara göre alınan vergilerdendi (Şer'i).
  - Onda bir oranında ve aynı olarak alınır.
  - Müslüman reayadan alınır.
  - Üretilen ürün üzerinden alınır.

Osmanlı ekonomisinin açık vermeye başlaması üzerine aşar vergisi iltizama verilmiş, mültezimler yoluyla peşin toplanmaya başlamıştır. Bu durum aşar vergisinin köylü üzerinde giderek ağır bir yük haline gelmesine neden olmuştur.

CEVAP: D

3. Osmanlı Devleti'nde uygulanan tımar sistemi sayesinde,
- Toprakların boş kalması önlenmiştir.
  - Üretimde süreklilik ve artış sağlanmıştır.
  - Hazineden harcama yapmadan atlı asker (Cebelü) yetiştirilmiştir.
  - Merkezi otoritenin en uzak bölgelere kadar yayılması sağlanmıştır.
  - Vergilerin düzenli ve kolay bir şekilde toplanması sağlanmıştır.

UYARI: Tımar sisteminin veya bu sistemde görevli olan tımarlı sipahilerin köylüyü yargılamak gibi bir görevi yoktur.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti'nde veraset hukuku ilk kez XVII. yüzyılda, I.Ahmet döneminde çıkarılan "Ekber ve Erşed" Yasası ile belirgin hale getirilmiştir. Bu yasaya göre en yaşlı ve akıllı olan şehzadenin padişah olması kararlaştırılmıştır.

CEVAP: B

5. XVIII. yüzyılla birlikte Osmanlı Devleti'nde, halk tarafından seçilmiş kendilerine devlet tarafından vergi toplama, fiyatları kontrol etme ve bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlama gibi konularda yetki verilmiş görevlilere ayan adı verilmiştir.

- **Tımarlı Sipahi:** Tımar sisteminin işletilmesinden sorumlu olan görevlidir.
- **Muhtesip:** Pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlidir.
- **Lala:** Şehzade eğitmenidir.
- **Reisülküttap:** Dış işlerin düzenlenmesinden sorumludur.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nde aynı anda birden fazla mahkemenin görev yapması ülkede hukuk birliğinin olmadığını gösterir.

CEVAP: C

- 7.
- **Tuğra:** Padişah imzası veya mührüdür.
  - **Ferman:** Padişah emirleridir.
  - **Fetva:** Dini bildiridir.
  - **İltizam:** Vergilerin peşin toplanması sistemidir.
  - **Mültezim:** İltizam sisteminde görevli vergi memurudur.

CEVAP: B

8. Osmanlı Devleti'nde topraklar miri ve mülk olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Miri Arazi:

- Mülkiyeti devlete ait olan topraklardır.
- Ekip biçimleri için köylüye dağıtılmış arazilerdir.
- Bu topraklar terk edilemez, miras bırakılmazdı. Ancak devlet kontrolünde el değiştirebilirlerdi.
- Mukataa, Ocaklık, Yurtluk, Paşmaklık, Malikane, Dirlik gibi bölümlere ayrılmıştı.
- Dirlik araziden elde edilen gelirin bir kısmıyla "cebüllü" denilen atlı asker beslenmiştir.

Mülk Arazi:

- Kişilere ait olan topraklardır.
- Müslüman köylüye ait olan mülk topraklarına Öşriyye, Gayrimüslim köylüye ait olan mülk topraklarına Haraciye ismi verilmiştir.
- Bu topraklarda her türlü tasarruf hakkı toprağın sahibi olan köylüye aittir.

CEVAP: A

9. • **Saray:** Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezidir (Siyasi nitelikli yapı).
- **İmarethane:** Yoksullara ve öğrencilere yemek dağıtmak amacıyla kurulan hayır kurumlarıdır (Sosyal nitelikli yapı).
- **Tabhane:** Hastane çıkışlarında hasta ve hasta yakınlarının konakladığı misafirhanelerdir (Sosyal nitelikli yapı).
- **Darüşşifa:** Sağlık merkezleridir (Sosyal nitelikli yapı).

CEVAP: D

10. Osmanlı Devleti'nde dirlik toprakları yıllık gelirlerine göre has, zeamet ve tımar olmak üzere gruplandırılmıştır. Bunlar:

- Yıllık geliri 100.000 akçeden fazla olan topraklar: Has
- Yıllık geliri 20.000-100.000 akçe arasında olan topraklar: Zeamet
- Yıllık geliri 3.000-20.000 akçe arasında olan topraklar: Tımar

CEVAP: C

11. • **Has:** Yıllık geliri 100.000 akçeden fazla olan topraklardır.
- **Zeamet:** Yıllık geliri 20.000-100.000 akçe arasında olan topraklardır.
- **Tımar:** Yıllık geliri 3.000-20.000 akçe arasında olan topraklardır.

O halde doğru sıralama, III, I, II şeklinde olmalıdır.

CEVAP: B

12. Osmanlı Devleti'nde dirlik sistemi, üretimde sürekliliğin sağlanması amacıyla uygulanmıştır.

- **Pençik:** İlk zamanlarda Kapıkulu ocağına asker sağlamak amacıyla uygulanan bir sistemdir. Buna göre savaşlarda elde edilen esirlerin 1/5'i devlete asker olarak ayrılmıştır.
- **İltizam:** Mukataa arazilerinde vergilerin peşin olarak mültezimler aracılığıyla toplanması sistemidir.
- **Vakıf:** İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemidir.
- **Devşirme:** Gayrimüslimlerden asker ve memur olarak yararlanmak amacıyla uygulanan sistemdir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti, araziden daha iyi faydalanmak, devlet gelirlerini yükseltmek, ülkeyi bayındır hale getirmek ve asker masraflarını karşılamak amacıyla dirlik (tımar) sistemini oluşturmuştur.

- **İltizam Sistemi:** Mukataa arazilerinde vergilerin peşin olarak mültezimler aracılığıyla toplanması sistemidir.
- **Lonca Teşkilatı:** Esnaf örgütlenmesidir.
- **Kul Sistemi:** Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslimlerin merkez teşkilatında görevlendirilmeleri amacıyla uygulanan sistemdir (Devşirme Sistemi).

CEVAP: C

14. Osmanlı Devleti'nde kadılar hukukun işletilmesinden sorumluydular. Kadıların öncelikli görevi mahkemeye gelen davaları çözümlenmektir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde kadılar, kazaların yönetiminden sorumlu tutulmuşlar, buldukları yerlerde noterlik vazifesini de yerine getirmişlerdir. O halde I., II., IV. ve V. öncüllerde verilen bilgiler kadıların görevleri arasında yer alır. Oysa kadıların, güvenliğin sağlanması ile ilgili herhangi bir görevi yoktur. Osmanlı Devleti'nde başkentin güvenliğinden Yeniçeri Ağası, taşranın güvenliğinden ise subaşılar sorumlu tutulmuştur.

CEVAP: C

15. Osmanlı Devleti'nde, "Mirat'ül Memalik" (Memleketlerin Aynası) adlı eseri ve denizcilik alanındaki çalışmalarıyla ün kazanmış devlet adamı Seydi Ali Reis'tir.

CEVAP: D

16. Osmanlı Devleti, Fatih Sultan Mehmet döneminde İpek; Yavuz Sultan Selim döneminde Baharat ticaret yolunu ele geçirmiştir. Fatih döneminde İpek yolu egemenliği için, İstanbul, Amasra, Kastamonu, Sinop, Trabzon ve Kırım fethedilmiştir. Yavuz döneminde ise Baharat ticaret yolu için Suriye, Filistin, Hicaz, Yemen ve Mısır ele geçirilmiştir. Bu iki yol Osmanlı Devleti'nin eline geçince Avrupalı devletler kendilerine yeni yollar arayışına girmiş, böylece "Coğrafi Keşifler" gerçekleşmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin İpek ve Baharat yollarından elde etmeyi planladığı geliri elde edememesine neden olmuştur.

CEVAP: B

17. Osmanlı Devleti'nde Yeniçeriler, Kapıkulu sınıfının askerleriydi. Bu askerlere ulufe adıyla maaş ödenir, padişah değişiklik törenlerinde de cülus bahşişi dağıtılırdı. Tımarlı sipahiler ise dirlik topraklarından elde edilen gelire beslenirdi. Tımarlı sipahilere maaş ödenmez, bahşiş dağıtılmazdı. Bu bilgilerden hareketle I. ve II. öncüllere ulaşabiliriz. III. öncüle ise ulaşamayız. Çünkü Yeniçeri sayısının giderek artması Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflamasına neden olmuştur.

CEVAP: D

18. • **Molla Fenari:** Mantık alanında yaptığı çalışmalarıyla ünlenmiştir.
- **Ali Kuşçu:** Matematik ve astronomi alanlarında yaptığı çalışmalarıyla ün kazanmıştır.
- ☐ **Piri Reis:** Coğrafya alanında çalışmıştır.
- ☐ **Matrakçı Nasuh:** Matematik, coğrafya, tarih ve minyatür alanlarında çalışmıştır.

CEVAP: D

19. Osmanlı Devleti'nde vergiler şer'i ve örfi olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Şer'i Vergiler: Temeli İslam hukukuna dayanan vergilerdir. **Örfi Vergiler:** Temeli padişah fermanlarına dayanan vergilerdir.

- ☐ **Öşür:** Müslümanlardan alınan ürün vergisidir.
- ☐ **Haraç:** Gayrimüslimlerden alınan ürün vergisidir.
- ☐ **Cizye:** Gayrimüslimlerin askerlik yapmadıkları karşılığında ödedikleri vergidir.
- ☐ **Resm-i Çift:** Müslümanlardan alınan arazi vergisidir.
- ☐ **İспенç:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.
- ☐ **Ağnam:** Küçükbaş hayvancılıkla uğraşanlardan alınan otlak vergisidir.
- ☐ **Avarız:** Olağanüstü durumlarda alınan vergidir.
- ☐ **Derbent Resmi:** Yol ve köprü geçişlerinden alınan vergidir.

CEVAP: A

20. Hacı Bayram Cami, Osmanlı Devleti zamanında inşa edilmiştir. Ankara'daki bu eser "Erken Dönem" mimari eserleri arasında yer alır.

- ☐ **Divriği Ulu Cami:** Mengücekliler dönemine aittir.
- ☐ **Malabadi Köprüsü:** Artuklular dönemine aittir.
- ☐ **Karatay Medresesi:** Türkiye Selçukluları dönemine aittir.
- ☐ **Diyarbakır Surları:** Roma İmparatorluğu dönemine aittir.

CEVAP: B

- Osmanlı Devleti'nde kadı ve müderrisler medreselerden yetişmiştir.
  - Enderun:** Devşirme eğitimi veren saray okullarıdır.
  - Darülfünun:** Günümüz Fen-Edebiyat fakültelerinin ilk halidir.
  - Darülmaarif:** Rüştîyelerle Darülfünun arasındaki kademede, bugünkü lisele- rin dengi sayılabilecek ve aynı zaman da devlet memuru yetiştirmek için kuru- lan okullardır.
  - İptidai:** İlkokul düzeyindeki okullardır.

CEVAP: B

- Osmanlı Devleti'nde yönetenler seyfiye, kalemiye ve ilmiye olarak üç sınıfa ayrılmıştır.
  - Sefiye sınıfı, yönetim ve askerlik sınıfıdır. Padişah, sadrazam, vezirler, beylerbeyi, sancakbeyi, yeniçeri ağası, subaşı seyfiye sınıfının üyelerindedir.
  - Kalemiye sınıfı, maliye ve yazışma sınıfıdır. Defterdar, nişancı ve reisülküt- tap kalemiye sınıfının üyelerindedir.
  - İlmiye sınıfı, din, hukuk ve eğitim işle- rinden sorumlu sınıftır. Kazasker, kadı, şeyhülislam, müderris, muid, imam ve müezzinler ilmiye sınıfının üyelerindedir.

CEVAP: A

- Osmanlı Devleti'nde Divanihümayun üye- leri (Sadrazam, vezir, kazasker, nişancı, defterdar gibi) bizzat padişah tarafından atanarak göreve başlardı. Kadı ve müder- rislerin ataması ise kazaskerler tarafından yapılırdı.

CEVAP: A

- Osmanlı Devleti'nde dirlik (tımar) sistemi sayesinde "cebello" adı verilen atlı askerler yetişmiştir. Bu askerler eyalet ordusunun en önemli bölümünü oluşturmuştur. XVII. yüzyılla birlikte dirlik sisteminin bozulmaya başlaması cebellülerin yetişmemeye baş- lamasına neden olmuştur. Osmanlı Devleti de sayıları azalan cebellülerin yerini yeni- çerilerle doldurmaya çalışmıştır. Yeniçeriler maaşlı askerler olduğu için, bu durum Os- manlı hazinesine yük olmaya başlamıştır.

CEVAP: B

- Takiyüddin Mehmet'in kurduğu rasatha- nenin dönemin şeyhülislamının fetvasıyla yıkılması Osmanlı Devleti'nde yeniliklerin bazı çevrelerce (din çevresi) desteklenme- diğini gösterir.

CEVAP: B

- Osmanlı Devleti'nin ilmi, siyasi ve düşün- ce hayatının gelişmesinde, yeni fethedilen yerlerin gelenek ve görenekleri, eski Türk kültürü ve İslam kültürü etkili olmuştur. Bu üç unsur Osmanlılarda zengin bir kültür ve medeniyetin ortaya çıkmasında etkili ol- muştur.

CEVAP: E

- Kanunname-i Ali Osman, II. Mehmet dö- neminde hazırlanmış bir yasadır. Bu yasa padişahın mutlak otoritesini güçlendirmeye yöneliktir. Öyle ki bu yasa, padişah olan kişiye dilerse diğer kardeşlerini öldürme hakkını da vermiştir. Osmanlı Devleti'nde padişahların yetkilerini kısıtlayan ilk belge Sened-i İttifak Sözleşmesi'dir. Bu sözleş- me ile padişah II. Mahmut ayanların var- lığını tanımak zorunda kalmıştır. Sultan Abdülmecit tarafından ilan edilen Tanzimat Fermanı ile Osmanlı Devleti ilk kez huku- kun üstünlüğünü kabul etmiştir. Diğer bir deyişle, Osmanlı padişahlarının mutlak otoritesi Tanzimat fermanı ile kanun karşı- sında kısıtlanmıştır. Kanunuesasi, Osmanlı Devleti'nin ilk anayasasıdır. I.Meşrutiyet'in ilanıyla yürürlüğe giren Kanunuesasi ile Osmanlı Devleti ilk kez anayasal, parla- menter yönetime geçmiştir. Bu geçiş Os- manlı padişahlarının mutlak otoritelerini daha da kısıtlamıştır.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti taşra yönetimini iki temel sisteme dayandırmıştır. Bunlar:

- Dirlik ve
- İltizam sistemidir.

Bu sistemlerin uygulanacağı eyaletler belirlenirken, bu eyaletlerin devlet merkezine olan uzaklıkları dikkate alınmıştır. Merkeze yakın olan eyaletlerde kontrolü kolay olacağı için dirlik sistemi uygulanırken, merkeze uzak eyaletlerde iltizam sistemi uygulanmıştır.

CEVAP: D

9. Osmanlı Devleti'nin en önemli özelliklerinden biri merkeziyetçiliktir. Bu özellik Osmanlı Devleti'ni diğer Türk devletlerinden ayırır. Osmanlılar öncelikle bir sülale devleti olduğu için diğer Türk sülalelerini yönetimden uzak tutarak, devşirmeleri önemli görevlere getirerek Osmanlı sülalesinin iktidarını sürekli hale getirmeye çalışmıştır. Bu siyasetinde de başarılı olmuştur. Çünkü Osmanlı Devleti, yeryüzünde tek bir sülalenin idare ettiği en uzun ömürlü devlettir. Bu anlamda A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı merkeziyetçilik anlayışının güçlenmesine katkı sağlamıştır. Oysa ayanlığın babadan oğla geçmesine izin verilmesi Osmanlı merkezi otoritesini sarsmış, bu durum II.Mahmut döneminde Sened-i İttifak Sözleşmesi'nin imzalanmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

10. Paragrafta anlatılan uygulama dirlik (tımar) sistemidir. Osmanlı Devleti'nde tımar sistemi XIX. yüzyıla kadar uygulanmış, II.Mahmut döneminde uygulamadan kaldırılmıştır. Bu dönemle birlikte bütün devlet memurlarına maaş uygulamasına geçilmiştir.

CEVAP: B

11. İpek ve Baharat ticaret yollarından elde edilen gümrük vergileri Osmanlı Devleti'nin en önemli gelir kaynakları arasındaydı. XV ve XVI. yüzyıllarda Avrupalı devletlerin coğrafi keşifleri gerçekleştirmesi ve bunun sonucunda Akdeniz ticaretinin önemini kaybetmesi Osmanlı Devleti'nin bu gelirlerinde önemli bir azalmaya neden olmuştur.

CEVAP: C

12. Klasik Osmanlı mimarı tarzı ilk defa Fatih Sultan Mehmet döneminde oluşmuştur.

CEVAP: C

13. Osmanlı Devleti'nde verilen görevleri yerine getiren Divanîhümayun üyesi nişancıdır.

- **Sadrazam:** Padişahın mutlak vekilidir.
- **Reisülküttap:** Dış işlerin düzenlenmesinden sorumludur.
- **Kazasker:** Divana gelen büyük davalara bakar, kadı ve müderrislerin atamasını yapardı.
- **Defterdar:** Mali işlerden sorumludur.

CEVAP: C

14. Osmanlı kara ordusu Kapıkulu askerleri, Eyalet askerleri ve Yardımcı kuvvetler olmak üzere 3'e ayrılmıştır.

Kapıkulu Askerleri	Eyalet Askerleri	Yardımcı Kuvvetler
• Acemioğlanlar	• Tımarlı Sipahiler	• Bağlı beylik ve devletlerden alınan kuvvetler
• Yeniçeriler	• Yayalar ve Müsellemeler	
• Cebeciler	• Azaplar	
• Topçular	• Akıncılar	
• Top Arabacıları	• Beşliler	
• Humbaracılar	• Sakalar	
• Lağımcılar	• Gönüllüler	
• Sipahiler		
• Sağ Ulufeciler		
• Sol Ulufeciler		
• Sağ Garipler		
• Sol Garipler		

CEVAP: B

15. Ülke hanedan üyelerinin ortak malıdır anlayışı Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketlerinin geç gelişmesine neden olmuştur. Bu nedenle halkın devlet yönetimine katılması da gecikmiştir.

CEVAP: B

16. Verilen özelliklerin hangi dönemlere ait olduklarını göstererek soruyu çözelim:
- **Çok uluslu olma:** Osmanlı Devleti bu özelliğini İstanbul'un fethiyle kazanmıştır (Yükselme Dönemi).
  - **Müslüman olma:** Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar Müslüman bir devlettir.
  - **Hanedan ailesi tarafından yönetilme:** Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar sadece Osmanlı hanedanı tarafından yönetilmiştir.
  - **Halifelik sanını kullanma:** Osmanlı Devleti Mısır Seferi'nin sonucunda halifelik sanını kullanmaya başlamıştır (Yavuz Sultan Selim – Yükselme Dönemi).

CEVAP: B

17. Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesiyle devlet yönetiminde bazı zorluklar ortaya çıkmıştır. Bu durum bazı divan üyelerinin sayısında artışa neden olmuştur. Örneğin, Orhan Bey döneminde bir olan vezir sayısı yükselme döneminde sekize kadar çıkmıştır. Sadrazam, nişancı, şeyhülislam ve kaptanıderya sayısında ise hiçbir zaman değişiklik yaşanmamıştır.

CEVAP: C

18. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler sadrazamın görev ve yetkileri arasında yer alır. Osmanlı Devleti'nde kadı ve müderrisleri atamak görevi kazaskere aittir.

CEVAP: E

19. • **Ocaklık:** Geliri tersane giderlerine ayrılan topraklardır.
- **Vakıf:** Geliri sosyal ihtiyaçların karşılanmasına ayrılan topraklardır.
  - **Mukataa:** Geliri doğrudan devlet hazinesine ayrılan topraklardır.
  - **Yurtluk:** Geliri sınır boylarını koruyan askerlere ayrılan topraklardır.
  - **Has:** Geliri I.dereceli devlet memurlarına maaş karşılığı olarak ayrılan dirlik topraklarıdır.

CEVAP: E

20. • **İkta:** Selçuklularda geliri bazı devlet memurlarına maaşlarına karşılık olarak ayrılan topraklardır.
- **Mukataa:** Geliri doğrudan devlet hazinesine aktarılan miri arazi çeşididir.
  - **İltizam:** Peşin vergi toplama sistemidir.
  - **Avarız:** Olağanüstü durumlarda toplanan vergidir.
  - **İspençe:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.

CEVAP: C

1. • **Zeamet:** Geliri ikinci dereceli devlet memurlarına maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.
- **Tımar:** Geliri bazı asker ve memurlara maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.
- **Mukataa:** Geliri hiçbir yere harcanmayan, doğrudan devlet hazinesine ayrılan topraklardır.
- **Vakıf:** Geliri sosyal ihtiyaçların karşılanmasına ayrılan topraklardır.
- **Has:** Geliri birinci dereceli devlet memurlarına maaş karşılığı olarak verilen dirlik toprağıdır.

CEVAP: C

2. Divan-ı Hümayun, Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşüldüğü danışma meclisidir. Bu mecliste seyfiye, kalemiyye ve ilmiye sınıfının bazı üyeleri (sadrazam, nişancı, defterdar, kazasker gibi) yer almıştır. Oysa reaya ve azınlıklar Divan-ı Hümayun toplantılarında temsil edilmemişlerdir.

CEVAP: C

3. • İlk Osmanlı medresesi Orhan Bey zamanında İznik'te açılmış ve bu kurumlar Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar faaliyet göstermiştir. Medreseler 1925'te Atatürk döneminde kaldırılmıştır.
- Enderun, ilk kez II. Murat zamanında Edirne Sarayı'nda açılmış ve Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyıla kadar faaliyette bulunmuştur.
- Hendesehane, ilk kez XVIII. yüzyılda I. Mahmut döneminde açılmıştır.
- Mekteb-i Maarif-i Adliye, XIX. yüzyılda devlet adamı yetiştirmek amacıyla Enderun Mektebi yerine II. Mahmut döneminde açılmıştır.

CEVAP: E

4. Müsadere uygulaması Osmanlı Devleti'nde özel mülkiyet anlayışının gelişmesini engellemiştir.

CEVAP: E

5. • **Öşür,** Müslüman halktan alınan ürün vergisidir. Bu vergi Gayrimüslimlerden alınmazdı.
- **Haraç,** Gayrimüslimlerden alınan ürün vergisidir. Bu vergi Müslümanlardan alınmazdı.
- **Cizye,** Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan baş vergisidir. Müslümanlar askerlik görevini yerine getirdikleri için bu vergiden muaftırlar.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'nde askeri kurumların batı tarzında düzenlenmesi için batılı teknik elementlerden yararlanılması ilk kez I. Mahmut döneminde başlamıştır. Bu dönemde bir Fransız subay olan Kont de Bonneval'den yararlanılmıştır.

CEVAP: B

7. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren medreselerdeki işleyiş bozuldu. Medrese müfredatından önce felsefe kaldırıldı. Yavaş yavaş müspet bilimler (Kimya, Matematik, Fizik) terk edildi. Akli ilimler adeta medreselerden kovuldu. Nakli ilimler denen dini ilimler (Tefsir, Fıkıh, Kelam vb.) ağırlıklı olarak medreselerde okutulmaya başlandı.

CEVAP: D

8. • Coğrafi keşiflerle yeni ticaret yollarının bulunması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin azalmasına neden olmuştur. Çünkü yeni ticaret yollarının keşfi ile Akdeniz ticareti eski canlılığını yitirmiştir.
- Süveyş Kanalı'nın açılması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin artmasında etkili olmuştur. Çünkü Süveyş Kanalı'nın açılması ile önemini kaybetmiş olan Akdeniz ticareti yeniden önemli hale gelmiştir. Bu durum özellikle bir Osmanlı eyaleti olan Mısır'ın jeopolitik önemini artırmıştır.
- Sömürgeciliğin hızlanması Osmanlı topraklarının jeopolitik öneminin artmasında etkili olmuştur. Çünkü böylece hammadde ve pazar bakımından zengin olan Osmanlı toprakları sanayileşen devletlerin gözdesi durumuna gelmiştir.

CEVAP: D

9. • **Paşmaklık:** Gelirleri padişah kızlarına, annelerine ve eşlerine ayrılan topraklardır.
- **Vakıf:** Devlet hazinesine ait olan ya da kişilerin mülk arazi gelirlerinin sosyal kurumların masrafları için ayrılan topraklardır.
- **Müsadere:** Osmanlı Devleti'nde padişahların, memurun veya bazı halkın elindeki mallara el koyabilmesi uygulamasıdır.

CEVAP: C

10. • **Ağnam:** Küçükbaş hayvancılıkla uğraşanlardan alınan otlak vergisidir.
- **Avarız:** Olağanüstü durumlarda alınan vergidir.
- **Öşür:** Müslümanlardan alınan ürün vergisidir.
- **Cizye:** Gayrimüslimlerden askere gitmediklerinin karşılığında alınan vergidir.
- **İспенç:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.

CEVAP: A

11. Osmanlı Devleti'nde yönetime idareci yetiştiren saray okulu Enderun Mektebidir.
- **Lonca:** Usta-çırak ilişkisine bağlı olarak mesleki eğitim veren okullardır.
- **Sahn-ı Seman:** Fatih Sultan Mehmet döneminde açılan medreselerdir.
- **Sıbyan Mektebi:** İlköğretim çağına gelmiş çocukların dini ve ahlaki eğitim aldıkları okullardır.
- **Mızıkay-ı Hümayun:** II.Mahmut döneminde açılan askeri bando okuludur.

CEVAP: E

12. • Osmanlı Devleti'nde ilmiye (ulema) sınıfı hukuk, din ve eğitim işlerinden sorumlu olan sınıftır. Kazasker, kadı, şeyhülislam, imam, müezzin, müderris ve mudler ilmiye sınıfına mensuptur.
- Nişancı, defterdar ve reisülküttap kalemiye sınıfının üyesidir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti'nde kadılar öncelikle şer'i ve örfi kanunları uygulamakla görevliydi-ler. Kadıların diğer bir görevi de kazalarda mülki amirlik yapmaktı. Diğer bir deyişle kadılar, kazaların hem hukuk hem de idari işlerin sorumluydular. Osmanlı Devleti'nde müderrisleri ve muallimleri atamak görevi ise kazaskerlere aitti.

CEVAP: C

14. • Osmanlı Devleti'nde diplomatik ilişkilerin artması ile önem kazanan ve dış ilişkilerin yürütülmesinden sorumlu olan görevli reisülküttaptır.
- **Nişancı:** Ferman ve beratlarla padişah tuğrasını çekmek, fethedilen toprakların kaydını tutmak ve bu toprakların dağıtımını yapmaktan sorumlu olan görevlidir.
  - **Kazasker:** Divana gelen büyük davalara bakmak, kadı ve müderrislerin atamalarını yapmaktan sorumlu olan görevlidir.
  - **Beyleybeyi:** Eyaletlerin yönetiminden sorumlu olan görevlidir.
  - **Defterdar:** Mali işlerden sorumlu olan görevlidir.

CEVAP: B

15. Osmanlı Devleti'nde Divanihümayunda alınan kararlarda son sözü söyleme hakkının padişaha ait olması bu meclisin bir danışma organı gibi çalıştığını gösterir.

CEVAP: C

16. Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilatında yer alan yönetim birimlerinin hiyerarşik sıralanması şöyledir:
- Eyalet
  - Liva
  - Sancak
  - Kaza
  - Köy+

CEVAP: B

17. İmparatorluk, çok uluslu yapılara verilen isimdir. O halde Osmanlı Devleti'nin çok uluslu hale gelmesi Fatih dönemi ile birlikte kazanılan bir özelliktir.

CEVAP: D

18. Yurtluk, Ocaklık, Mukataa ve Öşriyye Osmanlı Devleti'nde yer alan toprak çeşitlendirdir. Avarız ise bir vergi çeşididir. Bu vergi olağanüstü durumlarda halktan toplanırdı.

CEVAP: E

19. • **Kervansaray:** Tüccarların mallarını sergilediği, konakladığı yollar üzerinde kurulu ticarethanelerdir.
- **İmaret:** Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulan hayır kurumlarıdır.
  - **Tabhane:** Hastane çıkışlarında hasta yakınlarının ve yoksulların barındığı misafirhanelerdir.

CEVAP: A

20. • **İskan:** Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de ve Balkanlar'da fethettiği topraklara, Anadolu'dan getirdiği konargöçer Türk topluluklarını yerleştirmesidir. Böylece,
- Fethedilen yerlerin Türk kimliği kazanması,
  - Rumeli'de Türk nüfusunun artırılması,
  - Konargöçerlerin yerleşik yaşama geçirilmesi amaçlanmıştır.
- **Pençik:** İlk dönemlerde Kapıkulu Ocaklarının asker ihtiyacını karşılamak amacıyla uygulanan sistemdir. Bu sisteme göre savaşlarda elde edilen esirlerin beşte biri ocağa asker olarak ayrılmıştır. Bu sistemin yeterli gelmemesi üzerine devşirme sistemine geçilmiştir.
  - **Dirlık:** Bazı devlet memurlarının ve askerlerin maaşlarını karşılamak ve hazineye yük olmadan bir ordu kurmak amacıyla uygulanan toprak sistemidir.

CEVAP: A

1. Orhan Bey zamanında Osmanlı Devleti'nde vezirlik makamı oluşturulmuştur. Vezirlik makamına getirilen ilk kişi Alaaddin Bey'dir.
CEVAP: B
2. I. Murat döneminde fethedilen bölgeler dirliklere bölünmüştür.
CEVAP: C
3. Dirlik sistemi fethedilen bölgelerin memur ve komutanlara görev karşılığı verilmesidir. Dirlikler gelirine göre,
Has
Zeamet
Tımar
olarak ayrılır.
CEVAP: C
4. Çiftbozan vergisi ile devlet, üretimde sürekliliği sağlamayı amaçlanmıştır. Ayrıca bu uygulama ile sosyal yaşam düzenlenir, çiftçilik yaygınlaşır ve işsizlik azalır.
CEVAP: E
5. Ahilik Teşkilatı, esnaf ve zenaatkarların örgütlenerek oluşturdukları bir teşkilattir. Ahi olmanın ön koşulu müslüman olmaktır. Ahilerde cihad anlayışı da görülür. Ahi lideri Şeyh Edebalı'nın Osman Bey'e destek olması ekonomik ve dini açıdan halk tarafından da Osmanlı Devleti'nin destekleneceğini gösterir.
CEVAP: A
6. Osmanlı Devleti'nde olağanüstü durumlarda toplanan vergi "Avarız" vergisidir.
CEVAP: D
7. Maliye emirleri kalemî defterdara bağlıdır. Amedi kalemî reisül küttabın sadrazam adına yazması gereken resmi yazışmaları hazırlar.
Ruus Kalemî, Osmanlı Devleti'nde orta dereceli görevlilerin özlük işlevini yürütür. Tahlil Kalemî yüksek dereceli görevlilerin özlük işlerini düzenler.
Beylikçi Kalemî, dış ilişkilerle ilgili alınan kararları yazıya geçirir ayrıca Divan-Hümayûna gelen iradeleri ve fermanları da kaydetmekle görevlidir.
Amedi, Ruus Tahvil ve Beylikçi kalemleri nişancıya bağlıdır.
CEVAP: A
8. Selçuklularda hükümdar çocuklarına melik denirken onların eğitiminden sorumlu olan devlet adamlarına Atabey denir. Osmanlılarda hükümdar çocuklarına Şehzade denirken onların eğitiminden sorumlu olan devlet adamlarına Lala denir.
CEVAP: D
9. Geliri doğrudan hazineye aktarılan arazileri "mukataa" denir.
Ocaklık: Geliri kale komutanlarına ve tersane giderlerine ayrılan arazidir.
Tımar: Geliri işletmek ve asker yetiştirmek koşulu ile komutanlara ayrılan arazidir.
Yurtluk: Geliri sınır boylarında görev yapan beylere verilen arazidir.
Paşmaklık: Geliri haremdeki kadınlara ayrılan arazidir.
CEVAP: E
10. Tımar sistemi ile toprağın işletme hakkı komutanlara verilir. Komutanlar toprağı düzenli bir şekilde ektirip biçirip üretimde sürekliliği sağlar. Tımar sisteminin bozulması tarımsal üretimde düşmesine neden olur.
CEVAP: A

11. Kaptan-ı Derya, donanmanın başındaki kişidir ve XVI. yüzyılda Kanuni döneminde divan üyesi olmuştur.

CEVAP: C

12. Haraç gayrimüslimlerden ürünün beşte biri oranında alınan şer-i vergidir. Öşür, müslümanlardan ürünün onda biri arasında alınan vergidir.

Cizye, gayrimüslim sağlıklı erkeklerden askerlik yapmadıkları için alınan vergidir.

Ganimet, Savaş kazanıldığında elde edilen gelirdir.

Avarız, olağanüstü durumlarda halktan toplanan örfi vergidir.

CEVAP: E

13. Osmanlı hükümdarlarının unvanlarında değişim olması statü olarak önce beylik, sonra devlet daha sonra imparatorluğa dönüşmesi ile ilgilidir.

CEVAP: B

14. III. Mustafa döneminde 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması yapılmış ve Rusya'ya savaş tazminatı ödenmek zorunda kalmıştır. Bu sebeple iç borçlanma yapılmıştır.

CEVAP: C

15. Mesleği askerlik olmayan insanların Yeniçeri Ocağı'na alınması Yeniçeri Ocağı'nın bozulmasının sonucu değil sebebidir.

CEVAP: A

16. XVII. yüzyıldan itibaren fetihler durmaya başlamış ve savaşlardan eskisi kadar ganimet gelmemiştir.

CEVAP: C

17. Divanda büyük davalara bakarak, kadı ve müderislerin atamalarından sorumlu olan devlet görevlisi Kazaskerdir.

CEVAP: A

18. Osmanlı Devleti'nde vakıflardan vergi alınmaz. Vakıfların gelirleri ile sosyal amaçlı hizmetler verilir.

CEVAP: C

19. Enderun mektebi II. Murad döneminde açılmıştır. Bu saray okulu anlamında da kullanılan Endurunda şehzadeler ve çok zeki devşirme çocuklar yetiştirilir. Devlet adamı ihtiyacı karşılanır.

CEVAP: C

20. Tımarlı Sipahiler buldukları bölgelerde vergi toplar ve topladığı vergi oranında devlete asker yetiştirir bölgenin yönetiminden ve asayişinden sorumludur. Fakat tımarlı sipahiler devlete vergi ödemez.

CEVAP: B

XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)

1. XVII. yüzyılda yapılan ıslahatlarda istenilen sonuçlara ulaşılamaması, başta tımar sistemi olmak üzere toprak idaresinin bozulması ve uzun süren seferlere çıkılması Osmanlı merkezi otoritesinin zayıflamasına neden olmuştur. Merkezi otoritenin bozulması ise taşrada celali isyanlarının, İstanbul'da ise yeniçeri isyanlarının artarak devam etmesine neden olmuştur.

UYARI:

- Osmanlı Devleti'nde Avrupa'daki yeniliklerden yararlanılması ilk kez XVIII. yüzyılda Lale devri ile başlamıştır.
- Osmanlı Devleti'nde anayasal faaliyetlere ilk kez XIX. yüzyılda başlanmıştır.
- Osmanlı Devleti ilk dış borcunu XIX. yüzyılda İngiltere'den almıştır (1854).

CEVAP: A

2. • Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda ülke içinde çıkan isyanları bastırabilmek için ve özellikle de yeniçerileri itaat altına alabilmek için baskı ve şiddete dayalı bir siyaset izlemiştir.
- XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde herhangi bir azınlığın isyanı görülmez. İlk azınlık isyanı XIX. yüzyılda çıkan Sırp isyanıdır (1804).
  - Osmanlı Devleti XVII. yüzyıl ıslahatlarında Batı'daki gelişmeleri takip etmemiştir. Osmanlı Devleti Avrupa'daki gelişmelerden ilk kez XVIII. yüzyılda -Lale Devrinde- yararlanmaya başlamıştır.

CEVAP: E

3. • Osmanlı medreselerinin Avrupa'daki yenilikleri takip edememesi (İç neden)
- Ticaret yollarının yön değiştirmesi (Dış neden)
  - Kapıkulu Ocağının bozulması (İç neden)
  - Haçlı ittifaklarının kurulması (Dış neden)

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti'nde sınırların daralmaya başlaması,
- Eyalet sayısının azalmasına ve dolayısıyla beylerbeyi sayısının azalmasına neden olmuştur.
  - Vergi gelirlerinin azalmasına ve dolayısıyla gelirlerin azalmasına neden olmuştur.
  - Meydana gelen bozulmaların görülmesine ve dolayısıyla yenilik hareketlerinin başlamasına neden olmuştur.
  - Ülke genel nüfusunun azalmasına neden olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde tımarlı sipahiler toprağa bağlı olarak yetişen askerlerdir. Dolayısıyla sınırların daralması tımarlı sipahilerin sayısının azalmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

5. Tarhuncu Ahmet Paşa, Osmanlı Devleti'nin duraklamasının en önemli nedeni olarak mali alanda yaşanan sıkıntıları görmüştür. Bu amaçla Osmanlı tarihinde ilk denk bütçeyi Tarhuncu Ahmet Paşa hazırlamıştır (Tarhuncu Cetveli).

CEVAP: D

6. • Yeniçeriler, Osmanlı Devleti'nin maaşlı askerleriydi. Bu askerler ulufe denilen maaş alırlardı. Dolayısıyla yeniçeri sayısının artması maaş giderlerini de artırmıştır. Bu durum Osmanlı maliyesinin bozulmasında etkili olmuştur.
- Tımar, Osmanlı Devleti'nde bir toprak sistemidir. Bu sistem toprakların sürekli işlenmesinde ve üretimin artmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Dolayısıyla bu sistemin bozulması öncelikle tarımsal üretimin düşmesine ve Osmanlı maliyesinin bozulmasına neden olmuştur.
- Okyanus limanlarının önem kazanması coğrafi keşiflerin bir sonucudur. Coğrafi keşiflerle yeni ticaret yolları bulunmuş, Akdeniz ticareti önem kaybetmiş ve Okyanus limanları önem kazanmıştır. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin elindeki ticaret yolları eski canlılığını kaybetmiştir. Bu durum Osmanlı maliyesinin bozulmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

7. Verilen her üç gelişme de Osmanlı Devleti'nin Batı üstünlüğünü kabul ettiğini gösterir. Fakat sorunun çözümünde "yüzyıl" kavramına dikkat etmemiz gerekmektedir. Soruyu bu gelişmelerin ait olduğu yüzyılları göstererek çözelim:
- Avrupa'ya öğrenci göndermesi: XIX. Yüzyıl (II. Mahmut Dönemi)
- Avrupa'da devamlı elçilikler açması: XVIII. Yüzyıl (III. Selim Dönemi)
- Avrupa'dan askeri ve teknik uzmanlar getirtmesi: XVIII. Yüzyıl (I. Mahmut Dönemi)

CEVAP: D

8. Osmanlı Devleti'nde bir saray okulu olan Enderun ile mesleki eğitim veren Loncalar geleneksel eğitim kurumları arasında yer alır. Mühendishaneler ve Sürat Topçuları Ocağı ise XVIII. yüzyılda Batı'nın örnek alınması ile açılmış olan okullardır. Dolayısıyla bu okullar yeni eğitim-öğretim kurumları arasında yer alır.

CEVAP: E

9. XVII. yüzyılda "Ekber ve Erşed" Yasası'nı çıkararak veraset hukukunu belirgin hale getiren Osmanlı padişahı I. Ahmet'tir. Bu yasaya göre padişahın oğullarından yaşça en büyük olanının tahta geçmesi yasalaştırılmıştır. Bu yasa ile taht kavgalarının önlenmesi ve merkezi otoritenin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

CEVAP: C

10. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda imzaladığı en ağır koşullu antlaşmaların başında Küçük Kaynarca Antlaşması gelir. Çünkü bu antlaşma ile Osmanlı Devleti, tarihinde ilk kez halkı Müslüman olan bir toprağını kaybetmiştir. Osmanlı Devleti, Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'ın bağımsızlığını tanıırken bölge halkı ile olan kültürel bağlılığını devam ettirmek amacıyla halifeliğin siyasi gücünden yararlanmaya çalışmıştır. Buna göre, Kırım halkının dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalmasına karar verilmiştir.

CEVAP: A

11. 17. yüzyılda tımar sisteminin bozulması, halktan yeni vergiler alınmaya başlanması, Avusturya'ya ve İran'a karşı girişilen savaşların uzaması Osmanlı Devleti'nde taşrada isyanların çıkmasına neden olmuştur (Celali isyanları).

CEVAP: A

XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)

12. Avrupa'da meydana gelen coğrafi keşiflerle yeni ticaret yolları bulunmuş, ticaret yolları yön değiştirmiş, Akdeniz ticareti eski canlılığını kaybetmiş ve Osmanlı Devleti'nin elindeki ticaret yolları önemini kaybetmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin ticaret yollarının kullanılması üzerinden aldığı gümrük vergilerinin düşmesine yol açmıştır.

- **Öşür:** Müslüman reayadan alınan ürün vergisidir.
- **Ağnam:** Hayvancılıktan alınan vergidir.
- **Ganimet:** Savaşların kazanılmasıyla elde edilen gelirdir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti, kuruluş ve yükselme dönemlerinde olduğu gibi duraklama döneminde de fetih siyaseti (topraklarını genişletme) izlemeye devam etmiştir. Ayrıca bu dönemde, meydana gelen bozulmalara karşı iç siyasette ilk kez ıslahat çalışmalarına başlanmıştır. Bu yüzyılın sonunda Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile ilk kez büyük çapta toprak kaybetmiştir (1699). Dolayısıyla 18. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti, kaybettiği toprakları geri alma, bunun mümkün olmayacağını görünce de eldeki toprakları koruma siyaseti izlemeye başlamıştır. Osmanlı Devleti, 18. yüzyılın sonlarından başlayarak 19. yüzyıl boyunca da denge siyaseti izlemeye başlamıştır.

UYARI: Osmanlı Devleti yükselme döneminde (Yavuz Sultan Selim dönemi) Mercidabık(1516) ve Ridaniye (1517) Savaşlarını kazanarak halifeliği ele geçirmiştir.

CEVAP: B

14. Osmanlı Devleti'nde I.Ahmet dönemine kadar görülen sancağa çıkma uygulaması ile şehzadelerin eğitilmesi amaçlanmıştır. Bu dönemde çıkarılan "Ekber-Erşed Yasası" ile tahta çıkacak olan şehzadenin kesin olarak belli edilmesinin sonucunda sancağa çıkma uygulamasına son verilerek "kafes" uygulamasına başlanmıştır. Bu durum yeteneksiz ve deneyimsiz kişilerin padişah olmasına neden olmuştur.

CEVAP: C

15. • Savaşların kaybedilmeye başlanması Osmanlı Devleti'nde gelir kaybına neden olmuştur. Çünkü bu durum ganimet ve vergi gelirlerinin azalmasına neden olmuştur.
- Sık sık padişah değişikliğinin yaşanması Osmanlı Devleti'nde gelir kaybına neden olmuştur. Çünkü Osmanlı Devleti'nde her padişah değişikliğinde Kapıkulu askerlerine "cülus" adı verilen bahşiş dağıtılıyordu.
- Ticaret yollarının yön değiştirmesi Osmanlı Devleti'nde gelir kaybına neden olmuştur. Çünkü bu durum gümrük vergi gelirinin azalmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

16. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen gelişmeler Osmanlı Devleti'nin duraklama döneminde görülmüştür. Kardeş Katli Yasası ise taht kavgalarını önlemek için Fatih Sultan Mehmet döneminde (Yükselme dönemi) çıkarılmıştır.

CEVAP: A

17. Osmanlı Devleti'nde ilk islahatların yapıldığı XVII. yüzyılda Avrupa'daki gelişmelerden yararlanılmamıştır. Bu dönemde kendisini Avrupalı devletlerden üstün gören Osmanlı Devleti, geleneksel yöntemlere dayanarak eski sistemin yakalanmasını hedeflemiştir. Osmanlı Devleti'nde Batı'yı örnek alan ilk islahatlar XVIII. yüzyılda gerçekleşmiştir.

UYARI: Osmanlı Devleti Batı'yı ilk kez Lale Devrinde örnek almaya başlamıştır.

CEVAP: D

18. Osmanlı Devleti'nde matbaanın kullanılmaya başlanması ile dini eserlerin yaygınlaşması arasında bir ilişki olduğu savunulamaz. Çünkü Lale devrinde kurulan ilk Osmanlı matbaasında, bazı çevrelerin tepkisinden çekinildiği için dini kitapların basımı yasaklanmıştır.

CEVAP: B

19. XVII. yüzyıl başlarına kadar nişancıya bağlı olarak çalışırken bu yüzyıldan itibaren bağımsız bir kuruluş olarak Divanihümayuna giren ve dış işleri görevini üstlenen görevli Reisülküttaptır.

- Kaptan-ı Derya: Donanmadan sorumludur. XVI. yüzyılda Divanihümayun üyesi olmuştur.
- Şeyhülislam: Fetva makamıdır. Gerekliğinde Divanihümayun toplantılarına katılırdı.
- Yeniçeri Ağası: Yeniçeri Ocağından ve İstanbul'un güvenliğinden sorumludur.
- Kazasker: İlimiye sınıfının Divanihümayundaki temsilcisidir. Kadı ve müderris atamalarından sorumludur.

CEVAP: E

20. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda yaptığı islahatlarla devleti eski gücüne ulaştırmayı amaçlamıştır. Bu amaçla;

- Celali isyanlarına karşı baskı ve şiddet yöntemi kullanılmıştır.
- Maliyenin gelir ve gider dengesinin kurulması amacıyla Tarhuncu Ahmet Paşa tarafından denk bütçe hazırlanmıştır.
- İlimiye sınıfının, özellikle de şeyhülislamın devlet yönetimindeki etkisi kırılmaya çalışılmıştır.
- Saray kadınlarının devlet idaresindeki etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde anayasal palamentar düzene geçmek amacıyla herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Bu girişim ilk kez XIX. yüzyılda II.Abdülhamit döneminde Kanunuesası'nın ilan edilmesiyle gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

**XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)**

1. Osmanlı mimarisi üç dönemde incelenir:

I. Erken Dönem: Bu dönem Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde inşa edilen eserleri içine alır. Bu eserlerde Batı tesiri yoktur.

II. Klasik Dönem: Bu dönem Osmanlı Devleti'nin yükselme ve duraklama döneminde inşa edilen eserleri içine alır. Bu eserlerde Batı tesiri yoktur.

III. Geç Dönem: Bu dönem Lale Devri ile başlayıp Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar devam eden sürede inşa edilen eserleri içine alır. Bu dönem eserlerinde Batı tesiri görülür.

Bu bilgilerden hareketle verilen eserlerin hangi döneme ait olduklarını göstererek çözelim:

- Topkapı Sarayı: Klasik Dönem (Fatih Dönemi)
- Sahn-ı Seman Medresesi: Klasik Dönem (Fatih Dönemi)
- Nur-u Osmaniye Camii: Geç Dönem (Lale Devri)
- Ahmet Çeşmesi: Geç Dönem (Lale Devri)
- Anadolu Hisarı: Erken Dönem (Yıldırım Bayezid Devri)

CEVAP: D

2. Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılında sık sık sadrazam değişikliğinin yaşanmasının temel nedeni merkezi otoritenin zayıflamasıdır. Bu yüzyılda,

- Çıkarıcı çevrelerin yönetimde etkili olmaya başlaması,
- Ekonomik sıkıntıların büyüyen devam etmesi,
- Sık sık padişah değişikliğinin yaşanması,
- Islahat çalışmalarında başarılı olunamaması merkezi otoritenin zayıflamasında etkili olmuştur.

Medreselerin eğitim öğretim hayatındaki varlığına devam etmesinin, Osmanlı Devleti'nde sık sık sadrazam değişikliğinin yaşanmasında etkisi olmamıştır.

CEVAP: E

3. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin sanayi alanında Avrupa devletlerinin gerisinde kalmasının en önemli nedeni yabancılara geniş ekonomik ayrıcalıkların (kapitülasyon) verilmesidir.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti tarihinde ilk kez Lale Devrinde Batı'yı örnek almaya başlamıştır. Bu durum kendisini mimari alanda da göstermiştir. Dolayısıyla Osmanlı Devleti'nde klasik eserlerin yerine Barok ve Gotik üslubu ile ilk mimari eserler Lale Devrinde inşa edilmeye başlanmıştır.

CEVAP: A

5. Rusya, Küçük Kaynarca Antlaşması ile Osmanlı ülkesinde konsolosluk açabilme hakkını elde etmekle ve Osmanlı ülkesinde yaşayan Ortodoksların hamiliğini üstlenmekle Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışabilme fırsatını elde etmiştir. "Kırım halkı dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacaktır." maddesi Osmanlı Devleti'nin bölge halkı ile olan kültürel bağını devam ettirmek istediğini gösterir. Ayrıca bu madde Osmanlı Devleti'nin halifeliğin siyasi gücünden yararlanmaya çalıştığını da gösterir.

CEVAP: D

6. Lale Devri ile ilgili olarak A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. E seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü bu dönemde askeri alanda herhangi bir yeniliğe girilmemiştir. Avrupa'dan teknik elemanların getirilmesiyle orduda modernleşme çalışmalarının başlaması ilk kez I.Mahmut döneminde görülür.

CEVAP: E

7. Osmanlı Devleti'nde orduda Batı etkisi XVIII. yüzyılda I. Mahmut döneminde başlamış, XIX. yüzyıl boyunca da devam etmiştir. O halde soruyu öncüllerde verilenlerin hangi dönemlere ait olduklarını göstererek çözelim:

- **İstihkâm Okulu:** I.Abdülhamit Dönemi (XVIII. Yüzyıl)
- **Yaya ve Müsellem Ordusu:** Orhan Bey Dönemi (XIV. Yüzyıl)
- **Nizamı Cedit Ordusu:** III. Selim Dönemi (XVIII. Yüzyıl)
- **Sekban-ı Cedit Ocağı:** II. Mahmut Dönemi (XIX. Yüzyıl)
- **Selimiye Kışlası:** III. Selim (XVIII. Yüzyıl)

CEVAP: B

8. XVII. yüzyıla birlikte tımarların dağıtımına rüşvet ve iltimasın karışması öncelikle tımar sisteminin bozulmasına yol açmıştır. Bu durumun sonucunda Osmanlı Devleti'nde tarımsal üretim azalmış, tımarlı sipahi sayısı düşmüş, Anadolu'da huzur ortamı bozulmuştur. Ayrıca taşrada toprak ağaları türemiştir. İstanbul'da yeniçeri isyanlarının çıkması ile tımar sisteminin bozulması arasında doğrudan bir ilişki kurulamaz. Çünkü tımar sistemi merkez, İstanbul'da uygulanan bir sistem değildir. Bu yüzyılda İstanbul'da yeniçeri isyanlarının çıkmasında özellikle merkezi otoritenin bozulması ve yaşanan ekonomik sıkıntılar etkili olmuştur.

CEVAP: D

- 9.
- **Anadolu Hisarı:** Yıldırım Bayezid Dönemine aittir (XV. Yüzyıl).
  - **Rumeli Hisarı:** II.Mehmet Dönemine aittir (XV. Yüzyıl).
  - **Selimiye Kışlası:** III.Selim Dönemine aittir (XVIII. Yüzyıl).
  - **Kara Mühendishanesi:** I.Mahmut Dönemine aittir (XVIII. Yüzyıl).

CEVAP: E

10. XVII. yüzyıl islahatlarının öne çıkan özelliklerinden biri sorunların temeline inilemesidir. Oysa bu dönemde IV.Murat, devletin kötü gidişatına engel olabilmek için bazı devlet adamlarından raporlar istemiştir (Koçi Bey Risalesi gibi). Böylece IV. Murat sorunların temeline inmek istemiştir. O halde bu çalışmanın XVII. yüzyıl islahatlarının genel özellikleriyle çeliştiği söylenebilir.

CEVAP: B

11. Mühendishane-i Bahrihümayun, deniz subayı yetiştirmek amacıyla III. Mustafa döneminde kurulmuştur. III. Ahmet, Lale Devri padişahıdır. Lale Devri'nde ise askeri alanda herhangi bir ıslahat çalışmasına yer verilmemiştir.

CEVAP: C

12. Osmanlı Devleti'nde, veraset hukukunu belirli hale getirmek için I.Ahmet zamanında Ekber ve Erşed Yasası kabul edilmiştir. Bu yasaya göre yaşça en büyük şehzadenin padişah olması karara bağlanmıştır. Bu düzenlemenin amacı taht kavgalarını önlemektir.

CEVAP: E

13. Osmanlı Devleti, XVII. yüzyıl ıslahatları ile devlet otoritesini artırmayı, toplumsal huzuru sağlamayı ve devleti eski gücüne ulaştırmayı amaçlamıştır. Bu yüzyıl ıslahatlarında Avrupa'daki gelişmelerin takip edilmesi amaçlanmamıştır. Avrupa'daki gelişmelerin takip edilmesi XVIII ve XIX. yüzyıl ıslahatlarının amaçları arasında sayılabilir.

CEVAP: C

14. I. Mahmut Döneminde Hendesehane adıyla kurulan Kara Mühendishanesi, III.Selim Döneminde Mühendishaneiberrihümayun adıyla geliştirilmiştir. Hendesehane, Türkiye'de kurulan ilk teknik yüksek öğretim kurumudur. Bu okul bugünkü İstanbul Teknik Üniversitesinin temeli olarak da kabul edilir.

CEVAP: A

15. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda Avrupa'nın önemli başkentlerinde elçilikler açmaya başlaması, yönetimde kalemiye sınıfının ve Divanihümayun üyesi olan reisülküttabın önemini artırmıştır. Çünkü, Kalemiye sınıfı Osmanlı Devleti'nde yazışmalardan sorumludur. Reisülküttab da devletin dış yazışmalarının yürütülmesinden sorumlu tutulmuştur.

CEVAP: C

16. **Seçeneklerde verilen özelliklerin hangi döneme ait olduklarını göstererek soruyu çözelim:**

- Avrupa'ya sürekli elçiliklerin açılması: III. Selim Dönemi – XVIII. Yüzyıl
- Avrupa'dan askeri uzmanların getirilmesi: I. Mahmut Dönemi – XVIII. Yüzyıl
- Islahatların devlet politikası haline gelmeye başlaması: III. Selim Dönemi – XVIII. Yüzyıl
- Batı tarzı askeri okulların açılması: I.Mahmut Dönemi – XVIII. Yüzyıl
- Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi: II. Mahmut Dönemi XIX. Yüzyıl

CEVAP: E

17. • 32 olan eyalet sayısının 34'ü bulması beylerbeyi sayısının artmasına ortam hazırlamıştır. Çünkü eyalet sayısı arttıkça eyaletlerin yöneticisi konumunda olan beylerbeyi sayısı da artmak zorundadır.
- Ekber ve Erşed sisteminin uygulanmaya başlanması merkezi otoritenin güçlenmesine ortam hazırlamamıştır. Çünkü bu uygulamanın bir sonucu olarak Kafes uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama ise deneyimsiz kişilerin padişah olmasına neden olmuştur. Sonuç olarak Ekber ve Erşed sistemi Osmanlı Devleti'nde merkezi otoritenin zayıflamasına ortam hazırlamıştır.
  - İltizam sisteminin yaygınlaştırılması celali ayaklanmalarının çıkmasına ortam hazırlamıştır. Çünkü bu sistemde görevli olan mültezimler halk üzerinde baskıcı olmaya başlamıştır. Bu baskı Anadolu insanının ayaklanmasında etkili olmuştur.
  - Tımar sisteminin bozulması tarımsal üretimin düşmesine ortam hazırlamıştır. Çünkü tımar sisteminin bozulması ile Osmanlı Devleti'nde köyden kente göç hareketi hızlanmış, topraklar boş kalmıştır.
  - Yeniçerilerin nüfuzlarını (gücünü) artırması İstanbul'da asayiş ve güven ortamının bozulmasına ortam hazırlamıştır. Çünkü bu durum İstanbul'da Yeniçeri isyanlarının çıkmasında etkili olmuştur.

CEVAP: B

18. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler XVII. yüzyıla ait doğru bilgilerdir. Oysa Osmanlı Devleti'nde Avrupalı devletlere verilen kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi XVIII. yüzyıla ait bir gelişmedir (1740 Kapitülasyonları – I. Mahmut Dönemi).

CEVAP: D

19. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda yaşanan merkez isyanlarının nedeni, yönetimde etkili olmak isteyen yeniçeriler ve çıkarıcı çevrelerdir. Bu isyanların sonucunda merkezi otorite sarsılmış, devlet adamları sık sık değişmiş, orduda disiplin bozulmuş ve İstanbul halkının devlete olan güveni azalmıştır. Anadolu'da vergilerin toplanamaması, celali (taşra) isyanlarının bir sonucudur.

CEVAP: B

20. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde ağırlıklı olarak maliye ve askeri alanlarda islahat yapılmıştır. Örneğin; Tarhuncu Ahmet Paşa mali sıkıntıları aşmak için ilk denk bütçe hazırlığını yapmıştır. Yine bu dönemde Amcazade Hüseyin Paşa askeri düzenlemelere girişmiştir. Osmanlı Devleti'nde hukuk alanında ilk islahat çalışmaları XIX. yüzyılda başlamıştır. XIX. yüzyıla gelinceye kadar hukuk alanında islahat yapılmamıştır.

CEVAP: D

**XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)**

1. İltizam, Osmanlı Devleti'nin nakit para ihtiyacını karşılayan bir sistemdir. Bu sistemde eyaletlerin vergi gelirleri ihale yöntemiyle satışa çıkarılmıştır. İhaleyi kazanan kişiler -mültezimler- devlete vergi gelirini peşin olarak ödemiştir. O halde XVII. yüzyıldan itibaren iltizama ayrılan eyalet sayısının artması Osmanlı Devleti'nin nakit para ihtiyacının arttığını gösterir.

CEVAP: D

2. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda görülen isyanlar 3'e ayrılır. Bunlar:

- I. Merkez (İstanbul) Yeniçeri İsyanları
  - II. Taşra (Celali) İsyanları ve
  - III. Eyalet İsyanlarıdır.
- Toprak sisteminin bozulmuş olması, Celali isyanlarının çıkmasında
  - Merkezi otoritenin bozulması, her üç isyanın çıkmasında
  - Rüşvetin yaygınlaşması, her üç isyanda
  - Halktan ağır vergiler alınması, celali isyanlarının çıkmasında etkili olmuştur.

Bu dönem isyanlarında azınlıkların bağımsızlık isteği etkili olmamıştır. Bu istek XIX. yüzyılda görülen milliyetçi nitelikli Sırp ve Yunan isyanlarında etkili olmuştur. Osmanlı Devleti'nde ilk azınlık isyanı, 1804'teki Sırp isyanıdır.

CEVAP: A

3. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler celali ayaklanmalarının sonuçları arasında sayılabilir. Oysa Osmanlı Devleti tarihinin hiçbir anında şeriat hukukundan vazgeçmemiştir.

CEVAP: E

4. Osmanlı Devleti'nde görülen her iki yenilik de Lale Devri'ne aittir. Tulumbacı Ocağı, Lale Devri'nde oluşturulan itfaiye örgütüdür. Lale Devri'nde Osmanlı Devleti ilk kez Paris'te geçici elçiliğini açmıştır.

CEVAP: A

5. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler III. Selim dönemine ait yenilikler arasında yer alır. Oysa Sürat Topçuları Ocağı III. Mustafa döneminde kurulmuştur.

CEVAP: A

6. Verilenlerin hangi dönemlere ait olduklarını göstererek soruyu çözelim:

- Hendesehane: I. Mahmut Dönemi
- Mühendishane-i Bahrihumayun: III. Mustafa Dönemi
- Eşkinci Ocağı: II. Mahmut Dönemi
- İstihkam Okulu: I. Abdülhamit Dönemi
- Sürat Topçuları Ocağı: III. Mustafa Dönemi

CEVAP: A

7. XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı vatan-daşı olan Ortodoks Hıristiyanlarını koruma hakkını elde ederek, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma fırsatı elde eden Avrupalı devlet Rusya'dır. Rusya bu hakkı 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile elde etmiştir.

CEVAP: D

8. Hukuk alanında Avrupa tarzı düzenlemele-rin yapılması XIX. yüzyıl islahatlarına ait bir özelliktir.

CEVAP: D

9. III. Selim döneminde yerli tüccarlara gümrük indirimi yapılmasıyla,

- Yerli tüccarların yabancı tüccarlarla re-kabetinin artırılması
- Kapitülasyonların etkisinin azaltılması
- Yerli sermayenin güçlendirilmesi amaç-lanmıştır.

CEVAP: E

10. • Sürat Topçuları Ocağı III. Mustafa dö-neminde kurulmuştur.
- III. Mustafa döneminde ilk kez esham uygulamasına başvurulmuştur (İç borç-lanma).
  - Deniz subayı yetiştirmek amacıyla Mü-hendishaneibahrihümayun III. Mustafa döneminde açılmıştır.
  - III. Mustafa döneminde yurt dışından getirilen subaylardan yararlanılmıştır (Baron dö Tot gibi).
  - İstihkam Okulu subay yetiştirmek ama-cıyla I. Abdülhamit döneminde açılmış-tır.

CEVAP: C

11. Duraklama döneminde devlet yönetiminde aksaklıklar başlamıştır. Bu dönemde bilim ve askerlik kurumunda çöküş başlamıştır. Duraklama döneminde çok fazla toprak kay-bı yaşanmamıştır. Bu sebeple kaybedilen toprakların kurtarılmaya çalışması gibi bir politika yoktur. Duraklama döneminde hala fetih politikası uygulanmaktadır.

CEVAP: C

12. Celali İsyanları Anadolu'da halkın çıkardığı isyanlardır. Bu isyanların yaşanmasında

- Devlet otoritesinin zayıflaması
- Halktan çok vergi alınması sonunca halkın ekonomik sıkıntı içinde olması
- Asker kaçaklarının Anadolu'ya sığın-ması etkili olmuştur.

CEVAP: E

**XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)**

13. XVII. yüzyılda Avrupalı Devletler henüz Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmaktadır. Bu süreçte Avrupalı Devletlerin baskısı söz konusu değildir.

CEVAP: C

14. Kuyucu Murat Paşa, IV. Murat ve Köprülü Mehmet Paşa'nın isyanları bastırmak için kullandıkları ortak yöntem şiddet ve baskı ile isyanları bastırma çabasıdır.

CEVAP: A

15. Lale Devri'nde ilk kez geçici elçilikler açılmış, matbaa kurulmuş, tulumbacı ocağı adı ile itfaiye teşkilatı açılmış, kağıt ve kumaş fabrikaları kurulmuştur fakat Lale Devri'nde asker ıslahat yoktur.

CEVAP: E

16. Patrona Halil İsyanı, Lale Devri'ne tepki olarak çıkmıştır. Kabakçı Mustafa İsyanı ise Nizam-ı Cedit devrine tepki olarak çıkmıştır. Her iki isyanın ortak yönü yeniliklere karşı çıkmış olmalarıdır.

CEVAP: B

17. Gerileme Dönemi'nde matbaanın alınması, mühendishaneler kurulması batının teknik alandaki gelişmelerinin izlenmesini gösterir.

Gerileme dönemi ıslahatları genelde askeri alandadır fakat bu dönemde yapılan ıslahatlarda da problemlerin temeline inildiği söylenemez.

CEVAP: B

18. Gerileme döneminde uygulanan genel politika kaybedilen toprakları geri almak ve elde kalan toprakları korumaktır.

CEVAP: B

19. Matbaada dini eserlerin basılmasının engellenmesinin temel nedeni hattatların işsiz kalmasını engelleme düşüncesidir.

CEVAP: D

20. Yeniçeri sayısının artması devletten maaş alan asker sayısının artması hem ekonomik hem de askeri alanda bozulmalara neden olur.

Tımar sistemi bozulunca hem de mültezimlerin ağır vergiler alması sonucunda köylü toprağı terketmiş ve vergi gelirleri düşmüştür. Hem askeri hem ekonomik alanda sorunla yaşanmıştır.

CEVAP: D

1. Osmanlı Devleti'nin duraklama dönemine girmesinin nedenlerine bakıldığında; Merkezi yapının bozulması, Askeri Teşkilatlanmanın bozulması, Maliyenin bozulması, Toplumsal yapının bozulması, Toprak yönetimin bozulması, Eğitimin bozulması, Ülkenin doğal sınırlarına ulaşması gibi etkenler sıralanabilir. Ancak iç borçlanmanın başlaması duraklama dönemine girilmesinin nedeni değil sonucudur.

CEVAP: D

2. Osmanlı Devleti XVII. yüzyılda halen daha Avrupalı devletlerden ekonomik, askeri ve siyasi açılardan üstün görmektedir. Bu durumdan dolayı Avrupa'da olan yeniliklere karşı ilgisizdir. Osmanlı Devleti'nin genel olarak Avrupa'nın üstünlüğünü kabul edip, gelişme ve yeniliklerinin takipçisi olduğu dönem duraklama dönemi sonu ve genel olarak dağılma dönemidir.

CEVAP: D

3. Osmanlı Devleti'nin duraklama döneminde ordu teşkilatının bozulmasını etkileyen temel etken savaşların uzun sürmesidir. Ülkenin doğal sınırlara ulaşması, maliyenin bozulması, eğitimin bozulması gibi etkenler dolaylı olarak orduyu etkiler ancak ordunun bozulmasının direkt sebebi olamaz.

CEVAP: E

4. 1579'da Sokullu Mehmet Paşa'nın ölümü ile başlayan ve 1699'da Karlofça Antlaşması'na kadar devam eden dönem Duraklama Dönemi'dir. Bu dönem Karlofça Antlaşması sonrasında ise Osmanlı Devleti dağılma dönemine girmiştir.

CEVAP: C

5. Kapitülasyonların yaygınlaşması ve ticaret yollarının yön değiştirmesi direkt olarak gümrük vergisini etkilemiştir. Elde edilen gelirler azalmış ve ekonominin bozulmasına neden olmuştur. Cizye ve haraç gayri Müslimlerden alınan vergi, Ganimet savaş sonucunda elde edilen ürünlerden alınan vergilerdir.

CEVAP: C

**XVII. VE XVIII. YÜZYILLARDA OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU
YENİLEŞME HAREKETLERİ (ISLAHATLAR)**

6. Celali Ayaklanmaları 16. Ve 17. Yüzyıllarda, Osmanlı Devleti içerisinde Anadolu'da toplumsal ve ekonomik yapının bozulmasından kaynaklı ortaya çıkan ayaklanmaların tamamına verilen isimdir. Ekonomik yapıyı bozan etkenler arasında Savaşların uzaması, vergilerin artması, adli yapının bozulması, rüşvetinin yaygınlaşması sayılabilir. Ancak Veraset sisteminin bozulması ekonomik yapıdan ziyade idari bir durumdur. Doğrudan ekonomik yapıyı ilgilendirmez ve Celali İsyanlarının nedenleri arasında yer almaz.

CEVAP: E

7. Doğu Akdeniz'in güvenliği XVII. yüzyılda Kıbrıs Adası alınarak sağlanmıştır. Bu dönemde Kıbrıs'ta üslenen korsanların Osmanlı ticaret gemilerine saldırması, Anadolu, Mısır ve Suriye sahillerine yakın olmasından dolayı Venediklilerin bu bölgeyi tehdit altında tutması ve Akdeniz ticaretini tehlikeye düşürmesi Kıbrıs'ın alınmasını zorunlu kılmıştır. II. Selim'in emri ile vezir Lala Mustafa Paşa komutasındaki Osmanlı donanması bir yıllık kuşatmadan sonra Kıbrıs'ın fethini gerçekleştirmiştir.

CEVAP: D

8. XVII. Yüzyıl ıslahatlarına baktığımızda;
- Bu dönem ıslahatları gelişme aşaması bulamamış düşünce aşamasında kalmıştır,
  - Kuvvet ve şiddet yolu ile ülkede asayişin sağlanması yoluna gidilmiştir,
  - Avrupa'nın üstünlüğü kabul edilemediği için, ıslahatlarda Avrupa örnek alınmamıştır,
  - Yeniçeri, ulema ve halkın tepkisi ile karşılaşmıştır.
  - Yönetim, hukuk ve teknik alanlarda ıslahat yapılmamıştır,
  - Duraklamaya çözüm olamamıştır,
  - ıslahatların ağırlık noktasını ordu ve ekonomi olmuştur,
  - ıslahatların öncülüğünü padişah ve devlet adamları yapmış ve ıslahatlar şahıslara bağlı kalmıştır. Bu dönemde yapılan ıslahatlar araştırmalara dayanarak yapılmamıştır.

CEVAP: E

9. XVII. yüzyıl isyanlarında, Batıdaki gelişmelerden uzak kalınması, halktan ağır vergiler alınması, Rüşvet ve iltimasın artması ve ıslahatların toplumsal yapıyla uyumsuzluğunun etkisi bulunmaktadır. Ancak sipahilere gereken önemin verilmemesi bu dönemde çıkan ekonomik isyanların nedenleri içerisinde yer almaz.

CEVAP: E

10. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde, maaş verilen asker sayısının artması, dünya ticarete yollarının değişmesi ile alınan vergilerin azalması, kapitülasyonlar dolayısıyla gümrük vergilerinin azalması ve savaşların uzaması da maliyenin bozulmasına neden olmuştur. Ancak devletin doğal sınırlara ulaşması duraklama döneminin iç nedenleri arasında sayılabilir.

CEVAP: A

11. III. Selim Dönemi İslahatları içerisinde; Yapılacak ıslahatlar için raporlar hazırlanmıştır. Avrupa tarzında Nizam-ı Cedit ordusu kurulmuştur. Bu ordunu ihtiyacını karşılamak için İrad-ı Cedit isimli hazine oluşturulmuştur. Hesaplarını tutmak için İrad-ı Cedit defterdarlığı oluşturulmuş ve Avrupa'nın büyük şehirlerine sürekli elçiler gönderilmiştir. Kara ve deniz mühendis haneleri modernleştirilmiş, Fransa ve İsveç'ten öğretmen askerler getirilmiştir. Fransızca devletin resmi yabancı dil olmuş Üsküdar'da Dârü't-tıbbaatî'l-âmire adıyla resmi devlet matbaası kurulmuştur. Ancak İlköğretimin zorunlu hale getirmesi II. Mahut Dönemi ıslahatları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

12. XVIII. yüzyıldaki bu gelişmeler direkt olarak eğitim alanındaki düzenlemeler içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: B

13. **Lale Devri** (1718- 1730); Osmanlı Devleti'nde, 1718 yılında Avusturya ile imzalanan Pasarofça Antlaşması ile başlayıp, 1730 yılındaki Patrona Halil İsyanı ile sona eren dönemdir. Bu dönemin padişahı III. Ahmet, sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'dır. "Zevk ve sefâ" devri olarak da bilinen bu dönem, adını, o dönemde İstanbul'da yetiştirilen ve zamanla ünü dünyaya yayılan lale çiçeklerinden alır. Lale Devri yenilikleri içerisinde; Paris, Londra ve Viyana gibi Avrupa başkentlerine geçici elçilik heyetleri yollanmış, böylelikle Avrupayı daha yakından tanıma imkânı sağlanmıştır. Sayid Efendi ve İbrahim Müteferrika Avrupa'dan matbaayı getirmişlerdir. İlk kez çiçek hastalığına karşı aşı uygulanmıştır. İstanbul'daki yangınları önlemek için yeniçerilerden Tulumbacılar adı verilen bir itfaiye ocağı kurulmuştur. Çini atölyeleri açılmıştır. Kağıt fabrikası açılmıştır. Bu dönemde ekonomik alanda bir düzenlemeye gidilmemiştir.

CEVAP: A

14. Osmanlı Devleti'nde Duraklama ve Gerileme döneminde en az düzenleme güzel sanatlar alanlarında yapılmıştır. maliye, ordu, yönetim ve eğitim düzenlemelerin de değişim en çok yaşandığı alanlardır.

CEVAP: A

16. XVIII. yüzyıl padişahları arasında; III. Ahmet-1703, I. Mahmut 1730, III. Osman 1754, III. Mustafa 1757, I. Abdülhamid 1774, III. Selim 1789 yer almaktadır. II. Mahmut 1808'de yani XIX. Yüzyıl padişahları arasında yer almaktadır.

CEVAP: C

15. XVIII. yüzyıldaki düzenlemelerin hepsinin genel hedefi Kuruluş döneminden yükseliş döneminin sonuna adar devam eden ihtişamlı döneme tekrardan geri dönebilmektir. Maliye, askeri, eğitim v.b. gibi alanlarda yapılan düzenlemelerin tamamının orta hedefi de budur.

CEVAP: D

17. III. Selim döneminde kurulan Humbaracı Ocağı, 1792'da Halıcioğlu'da kurulmuştur. Kışlanın bir bölümünde İstihkâmî ve diğer bölümünde de humbaracı yetiştirilmiştir.

CEVAP: E

18. Bu dönemdeki ıslahatlar daha çok askeri alanlarda yapılmıştır. Uzun süren ve kaybedilen savaşlar ile ülke ekonomisinin kötüye gitmesi sonucunda askeri alanda ıslahatlar yapılmasına daha çok önem verilmiştir.

CEVAP: E

20. Askeri alandaki ıslahatlar, Askeri yapının bozulması, savaşların kaybedilmesi, toprak kayıplarını artması, asker yetiştirmesine olanak sağlayan tımar sisteminin bozulması ve Avrupa'da askeri yeniliklerin takip edilememesi askeri alanlarda ıslahat yapılmasını zorunlu kılmıştır. Ancak asker sayısının azalması yapılan bu ıslahatların nedeni değil, doğal bir sonucudur.

CEVAP: E

19. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyılda kültürel alanda yapılan yeniliklerin en yoğun olduğu dönem Lale Devri'dir. Lale Devri'nde; Paris, Londra ve Viyana gibi Avrupa başkentlerine geçici elçilik heyetleri yollanmış, böylelikle Avrupa'yı daha yakından tanıma imkânı sağlanmıştır. Yine bu dönemde Matbaa açılmış, Çini Atölyeleri ve Kağıt fabrikaları açılmıştır. Bu dönemin en önemli sanatçısı Levni'dir.

CEVAP: D

1. İstanbul Konferansı'nda, Avrupalı devletlerin Bosna-Hersek ve Bulgaristan valilerini seçmek istemelerine Osmanlı Devleti'nin karşı çıkması, egemenlik haklarını korumaya çalıştığını gösterir.

CEVAP: A

2. Almanya'nın güçlenmesi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkileyen gelişmelerden biri değildir.
- Sanayi Devrimi ile seri üretime geçilmesi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Çünkü bu durum Osmanlı topraklarının sömürülmesine neden olmuştur.
  - Ulusçuluk fikrinin yayılması Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Çünkü bu durum özellikle Balkanlarda azınlık isyanlarına neden olmuştur.
  - Balkanlar'da Panslavizm siyasetinin güçlenmesi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Çünkü bu durum Balkan toplumlarının isyan etmesine ve Osmanlı Devleti'nden ayrılmalarına neden olmuştur.
  - Siyasi birliğini tamamlayan İtalya'nın sömürge arayışına girmesi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Çünkü bu durum bir Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ın İtalyanlarca işgal edilmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

3. Boğazlar, ilk kez Hünkar İskelesi Antlaşması ile uluslar arası bir sorun haline gelmiştir. Bu antlaşma 1833'te Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanmıştır.

Bu antlaşmaya göre,

- Osmanlı Devleti bir saldırıya uğrarsa Rusya Boğazlardan geçerek Osmanlı Devleti'ne yardım edecekti.
- Rusya bir saldırıya uğrarsa Osmanlı Devleti Boğazları kapatacakti.

Böylece Hünkar İskelesi Antlaşması ile Rusya Boğazlarda çok önemli bir avantaj elde etmiştir. Bu durum başta İngiltere ve Fransa olmak üzere bir çok devleti rahatsız etmiştir.

CEVAP: D

4. İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından savunulan Türkçülük fikir akımı, II. Meşrutiyet Döneminde bir devlet politikası haline gelmiştir. Öyle ki bu fikir akımı Osmanlı Devleti'nin I.Dünya Savaşı'na girmesinde ve bu savaşta Kafkas Cephesi'nin açılmasında etkili olmuştur.
- Lale Devrinde: Batıcılık
  - I.Meşrutiyet Döneminde: Osmanlıcılık
  - İstibdat Döneminde: İslamcılık
  - Tanzimat Döneminde: Batıcılık akımları etkili olmuştur.

CEVAP: D

5. Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik fikrinin etkisiyle Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanan ilk toplum Sırplardır. Sırp ilk kez 1804'te isyan etmiştir. Sırp'ların isyan etmesinde;
- Milliyetçilik akımı
  - Bağımsız olma amacı
  - Avrupalı devletlerin kışkırtmaları
  - Rusya'nın izlediği Panslavizm politikası etkili olmuştur.

Toprak düzeninin (tımar sistemi) bozulmuş olması XVII. yüzyılda Taşra isyanlarına (Celali İsyancıları) neden olmuştur.

CEVAP: D

6. Kütahya Antlaşması (1833) ile Mısır sorunu bir Avrupa sorunu haline gelmeye başlamıştır.

Bu antlaşma ile,

- Mısır ve Girit valiliklerine ek olarak Suriye valiliği de Mehmet Ali Paşa'ya verildi.
- Cidde valiliğine ek olarak Adana valiliği de Kavalalı'nın oğlu İbrahim Paşa'ya verildi.

CEVAP: A

7. II. Mahmut, İngiltere ve Fransa'ya güvenmediğinden, Mehmet Ali Paşa'nın yeni bir saldırı olasılığına karşı Rusya ile bir ittifak antlaşması imzalamıştır (Hünkar İskelesi Antlaşması). Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti, Rusya yararına Boğazları kapatmayı kabul etmiştir (1833).

CEVAP: C

8. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler bu değişikliklere örnek olarak gösterilebilir. Fakat geleneksel yöntemlere dayanan ıslahatlara girişilmesi, XVII. yüzyılda başlayan bir değişimdir.

CEVAP: C

9. Osmanlı Devleti'nde Duyunuumumiye İdaresi, alınan dış borçların ödenemeyecek boyutlara ulaşmasının sonucunda alacaklı devletler tarafından 1881'de kurulmuştur. Duyunuumumiye'nin kurulmasında Mısır'ın kaybedilmesinin veya meşruti yönetimin sona ermesinin herhangi bir etkisi olmamıştır.

CEVAP: A

10. Reval Görüşmelerinde İngilizlerin Rusya'yı Balkanlar'da serbest bırakması, İngiltere'nin Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma politikasından vazgeçtiğini gösterir. Rusya'nın Balkan siyasetinde İngiltere gibi bir devletin desteğini alması, Panslavizm siyaseti yolundan önemli bir adım attığını gösterir. Oysa verilen durum, Osmanlı Devleti'nin dış politikadaki etkinliğini artırmasında herhangi bir etkiye sahip olmamıştır.

CEVAP: C

11. Osmanlı Devleti'nde 1856'da ilan edilen Islahat Fermanı ile,

- Gayrimüslimlere din ve mezhep özgürlüğü tanınmıştır.
- Gayrimüslimleri küçük düşürücü deyimler yasaklanmıştır.
- Gayrimüslimlere devlet memuru olabileme hakkı verilmiştir.
- Gayrimüslimlere belediye ve il meclislerine üye olabileme hakkı verilmiştir.
- Gayrimüslimlere nakdi bedel ödeyerek askerlikten muaf olabileme hakkı verilmiştir.
- Gayrimüslimlere kendi okul ve hastanelerini açabilme hakkı verilmiştir.

CEVAP: E

12. Soruda öncelikle dikkat etmeniz gereken ilk ifade "XIX. yüzyıl gelişmesi" ifadesidir. Buna göre,

- İngiltere ile Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın imzalanması: 1838 – XIX. yüzyıl
- Duyunuumumiye'nin kurulması: 1881 – XIX. yüzyıl
- Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hale getirilmesi: 1740 – XVIII. yüzyıl
- Sanayi Devrimi'nin gerçekleşmesi: 1815 – XIX. yüzyıl
- Avrupa'dan dış borç alınması: 1854 – XIX. yüzyıl

Soruda dikkat etmeniz gereken diğer bir ifade ise "tümüyle" ifadesidir. Osmanlı Devleti'nin aldığı dış borçları ödeyemesi üzerine kurulan Duyunuumumiye, Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarına el koymuş; böylece Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığı tümüyle sona ermiştir.

CEVAP: B

13. XIX. yüzyılda Sırp, Rum ve Ermenilerin Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etmesinde bağımsız olma, yani kendi devletlerini kurma amacı etkili olmuştur. Oysa ticari imtiyazlar elde etme, seçme ve seçilme hakkı elde etme amaçları bu isyanlarda etkili olmamıştır.

CEVAP: B

14. • Osmanlılık, XIX. yüzyılda Birinci Meşrutiyet Döneminde,
• Ümmetçilik, XIX. yüzyılda İstibdat Döneminde (II.Abdülhamit Dönemi) devlet politikası haline getirilmiştir.
• Liberalizm, Osmanlı Devleti'nin hiçbir döneminde devlet politikası haline getirilememiştir.

CEVAP: C

15. İslamcılık fikri, İstibdat Döneminde padişah II.Abdülhamit tarafından devlet politikasına dönüştürülmüştür. II.Mahmut, Abdülaziz, Abdülmecit ve III.Ahmet Dönemlerinde ise Batıcılık fikri devlet politikasına dönüşmüştür.

CEVAP: D

16. Osmanlı Devleti Mısır sorununun çözümünde İngiltere'nin desteğini sağlamak için İngilizlerle Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nı imzaladı (1838).

Bu antlaşma ile;

- İngiliz tüccarlar, hiçbir kısıtlama olmadan, her tür malı tüm Osmanlı topraklarında hem iç hem dış ticaret amacıyla alıp satabileceklerdi.
- İngilizlerden mal alım ve nakli için belge istenilmeyecekti.
- İngiliz tüccarlar, iç ticarete yerli tüccarlardan fazla vergi ödemeyecekti.
- Yabancı mallar Boğazlardan serbestçe geçebileceklerdi.
- Antlaşma sürekli olacak ve bundan tüm Avrupa devletleri yararlanacaktı.

Sonuç olarak Balta Limanı Antlaşması ile İngiltere, Osmanlı ülkesini açık pazarı haline getirmeyi başarmıştır.

CEVAP: C

17. Duyunuumumiye (Genel Borçlar İdaresi), Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nden alacaklarını tahsil etmek için kurdukları idaredir. Bu idare ile Avrupalı Devletler Osmanlı Devleti'nin önemli gelir kaynaklarına el koyarak ülkede mali denetim kurmuşlardır.

CEVAP: A

18. Avrupalı büyük devletlerin Ayastefanos Antlaşması'na karşı çıkması üzerine Berlin Antlaşması imzalanmıştır. Ayastefanos Antlaşması, Rusya'nın çıkarlarını koruyan bir antlaşma olduğu için büyük devletlerin tepkisini çekmiştir.

CEVAP: B

19. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra İngiltere, Rusya'nın Akdeniz'de etkili olmasını engellemek amacıyla Kıbrıs'ı ele geçirmiştir.

CEVAP: D

20. Avrupa'da işçi sınıfının önem kazanması ve bu sınıfı temsil eden sosyalist partilerin kurulması Endüstri İnkılabı'nın sonucudur.

CEVAP: C

1. Olayların gerçekleşme zamanlarını göstererek soruyu çözelim:
- Çeşme Baskın: 1770
  - Navarin Olayı: 1827
  - Sinop Faciası: 1854
- O halde doğru sıralama I,II,III şeklinde olmalıdır.

CEVAP: A

2. XIX. yüzyılda Avrupa'da yaşanan Sanayi İnkılabı'nın sonucunda Osmanlı ülkesi, sanayileşen devletlerin hammadde ve pazar yatağı haline gelmiştir. Böylece Osmanlı Devleti dışarıya hammadde satan, karşılığında işlenmiş mal alan devlet konumuna düşmüştür. Bu durum Osmanlı Devleti'nde,
- Küçük atölyelerin kapanmasına,
  - İşsizliğin büyümesine,
  - İthalat ve ihracat dengesinin bozulmasına,
  - İslahat çalışmalarının ekonomik alanda yoğunlaşmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

3. İngiltere XIX. yüzyılda sömürgelerine giden yolları koruma altına almak için, 1878'de Kıbrıs'ı, 1882'de ise Mısır'ı ele geçirmiştir. Tunus, 1881'de Fransa tarafından işgal edilmiştir.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da toprak kaybetmesinin temel nedeni büyük devletler arasında yaşanan sömürgecilik yarışıdır. Sömürgecilik yarışına neden olan gelişme ise Sanayi İnkılabı'dır.

CEVAP: A

5. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan fikirlerden bazıları şunlardır:
- Milliyetçilik (Ulusçuluk)
  - Demokrasi
  - Özgürlük
  - Hak
  - Hukuk
  - Adalet
  - Özgürlükçülük (Liberalizm)

Bu fikir akımlarından milliyetçilik, Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanlarına neden olurken, hak, hukuk, adalet, özgürlük, akımları demokratikleşme hareketlerine neden olmuştur. Osmanlı Devleti'nde ilk demokrasi hareketi Sened-i İttifak Sözleşmesi kabul edilse de bu harekette Fransız İhtilali'nin bir etkisi olmamıştır. Oysa, Jön Türk hareketlerinin yaygınlaşmasında, Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinde, İslahat Fermanı'nın ilan edilmesinde ve Anayasal yönetime geçilmesinde Fransız İhtilali ile ortaya çıkan akımlar doğrudan etkili olmuştur.

CEVAP: C

6. Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. B seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü, Ermeni sorunu ilk kez 93 Harbi'nden sonra imzalanan Berlin Antlaşması ile ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

7. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Sanayi İnkılabı'nın etkisiyle Osmanlı Devleti'nde görülen gelişmelerdendir. Oysa, Osmanlı Devleti'nin anayasal devlet düzenine geçmesinde Fransız İhtilali ile ortaya çıkan akımlar etkili olmuştur.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nin farklı etnik gruplardan oluşması, Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilenmesine ortam hazırlamıştır. Çünkü Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı Osmanlı ülkesinde yaşayan azınlıkların harekete geçmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

9. Soruda her iki gelişmenin ortak sonucu sorgulanmaktadır. Buna dikkat ederek soruyu çözelim:

- Osmanlı ülkesinde yaşayan Ortodoksların koruyuculuğunun Rusya'ya geçmesi: Küçük Kaynarca Antlaşması'nın sonucudur.
- Mısır'ın özerklik kazanması: Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanının sonucudur.
- Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma fırsatını elde etmesi: Her iki gelişmenin ortak sonucudur.
- Karadeniz'in Türk gölü olma özelliğini kaybetmesi: Küçük Kaynarca Antlaşması'nın sonucudur.
- Osmanlı Devleti'nin halifeliğin siyasi gücünden yararlanmaya çalışması: Küçük Kaynarca Antlaşması'nın sonucudur.

CEVAP: C

10. Osmanlı Devleti Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisiyle Balkanlarda toprak kaybetmiştir. Buna göre, Yunanistan, Sırbistan, Romanya ve Arnavutluk'un kaybedilmesinde Fransız İhtilali'nin sonuçları etkili olmuştur. Mısır, Fas, Tunus, Cezayir, Trablusgarp gibi Afrika topraklarının kaybedilmesinde ise Sanayi İnkılabı'nın sonuçları etkili olmuştur.

CEVAP: B

11. Osmanlı Devleti'nin XIX.yüzyıl boyunca siyasal varlığını korumasında güçlü Avrupalı devletler arasında izlediği denge siyaseti izlemesi daha etkili olmuştur.

UYARI: XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin ülkelerarası rekabetten yararlanarak, toprak bütünlüğünü sürdürme temelinde yürüttüğü siyasete "Denge Siyaseti" denir.

CEVAP: D

12. Osmanlı Devleti, 23 Aralık 1876'da Kanunuesasi'yi yürürlüğe koyarak tarihinde ilk kez rejim değişikliği yaşamıştır. Buna göre, monarşiden meşrutiyete geçilmiştir.

CEVAP: B

13. Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, sıcak denizlere inmek isteyen Çarlık Rusya tarafından sürekli kışkırtılmıştır. Bu nedenle Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda dış politikada daha çok Çarlık Rusya ile sorunlar yaşamıştır.

CEVAP: A

14. Bağımsızlık hareketlerinin yaygınlaşması, Osmanlı Devleti'nin yıkılışını hızlandırdığı için Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri arasında yer alır.

CEVAP: C

15. Sened-i İttifak, 19. yüzyılda II. Mahmut ile ayanlar arasında imzalanmış olup bir iç meseledir. Uluslararası herhangi bir boyutu yoktur.

CEVAP: A

16. Hünkar İskeleyi Antlaşması ile Rusya'nın Boğazlar üzerinde etkin bir konuma gelmesi İngiltere'nin çıkarlarını büyük ölçüde zedelemiştir. İngiltere, Hünkar İskeleyi Antlaşması'nın süresi sona erdiğinde Boğazlar Sorununu kendi lehine çözmüştür.

CEVAP: B

17. 1838 Balta Limanı Antlaşması'yla yerli tüccarlar yabancı tüccarlarla rekabet edemez duruma gelmiştir. Bu durum yerli tüccarın güç kaybetmesine yol açmış, ithalat – ihracat dengesi bozulmuş ve Osmanlı pazarları ithal mal saldırısına uğramıştır. Osmanlı Devleti'nin ekonomisinin çökmesine ve açık pazar haline gelmesine neden olan bu durum karşısında yerli mallarda kalitenin artması söz konusu olamaz.

CEVAP: E

18. Osmanlı Devleti'nde görülen azınlık isyanları ile ilgili olarak verilen A, B, D ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. C seçeneğinde verilen bilgi ise yanlıştır. Çünkü Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan son Balkan toplumu Arnavutlardır. Arnavutlar, 1913'te Balkan Savaşlarından yararlanarak bağımsız olmuşlardır.

CEVAP: C

19. Verilen üç madde de 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra imzalanan Berlin Antlaşması'nda yer almıştır.

CEVAP: A

20. Boğazlar konusunun uluslar arası bir konferansta görüşülmesi ve bu konu ile ilgili bir sözleşmenin imzalanması Osmanlı Devleti'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarının zedelendiğini gösterir. Oysa verilen maddeden hareketle II. ve III. öncüllere ulaşılamaz.

CEVAP: A

1. XIX. yüzyılda Osmanlı aydınları Avrupalı devletlerin Osmanlı içişlerine karışmalarını engellemek amacıyla Osmanlılık fikrini savunmuşlardır. Bu fikre göre; bütün Osmanlı halkı ülke yönetimine ortak olmalı, yasalar karşısında herkesin eşit olduğu bir düzen kurulmalıydı. Bu düşünceyi savunan Osmanlı aydınlarının (Jön Türkler) çalışmalarıyla padişah II. Abdülhamit Meşrutiyet'i ilan etmiştir. Böylece Osmanlı Devleti'nde ilk kez anayasal-parlamentar düzene geçilmiştir.

CEVAP: B

2. Meşrutiyet, hükümdarın yanında halkın yönetime ortak olduğu yönetim şeklidir. Osmanlı Devleti'nde bu yönetim biçimine ilk kez 23 Aralık 1876'da geçilmiştir. 1876'da meşrutiyeti ilan eden Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'tir.

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti'nde Avrupa hukuk kurallarına göre işleyen Nizamiye Mahkemeleri ilk kez Tanzimat Dönemi'nde kurulmaya başlamıştır.

CEVAP: B

4. Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönem "Tanzimat Devri" olarak isimlendirilir. Bu dönem Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile başlar, Kanunuesasi'nin yürürlüğe konmasına kadar devam eder. Bu dönemde özellikle edebiyat, hukuk ve yönetim alanlarında ıslahatlar yapılmıştır.

CEVAP: E

5. Öncüllerde verilenlerin hangi dönemlere ait olduklarını göstererek soruyu çözelim:

- Sürat Topçuları Ocağı: III. Mustafa Dönemi
- Matba-i Amire: III. Selim Dönemi
- Sekbanı Cedit Ocağı: II. Mahmut Dönemi
- Tulumbacılar Örgütü: Lale Devri
- Mühendishane-i Bahrihumayun: III. Mustafa Dönemi

CEVAP: C

6. **Tanzimat Fermanı ile kabul edilen ilkelere ilgili olduğu alanları göstererek soruyu çözelim:**

- Herkesin malına ve mülküne sahip olması: Sosyal - Ekonomi
- Herkesten gelirine göre vergi alınması: Ekonomi - Sosyal
- Mahkemelerin herkese açık olması: Hukuk - Sosyal
- Rüşvet ve iltimasın yasaklanması: Sosyal - Hukuk
- Askerliğin vatan görevi haline getirilmesi: Askerlik

CEVAP: C

7. 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı Avrupa'da meydana gelen Fransız İhtilali ve 1830 İhtilallerinden etkilenmiştir. Bu belge Osmanlı padişahının yetkilerini kısıtlamış, otoritesini de zayıflatmıştır.

Uyarı: Osmanlı Devleti'nde halkın yönetime katılımını ve anayasal, parlamenter yönetime geçişi sağlayan gelişme Kanunuesasi'nin ilan edilmesidir (I. Meşrutiyet'in ilanı).

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nin demokratikleşmesinde etkili olan gelişmeler şunlardır:

- 1808 – Sened-i İttifak Sözleşmesi: Padişah otoritesinin kısıtlanması
- 1839 – Tanzimat Fermanı: Kanun üstünlüğünün kabul edilmesi
- 1856 – Islahat Fermanı: Azınlık haklarının genişletilmesi
- 1876 – Kanunuesasi: Anayasal düzene geçilmesi
- 1908 – II.Meşrutiyet: Çok partili hayata geçilmesi

Kanunname-i Ali Osman, Fatih döneminde monarşik yönetimi güçlendirmeye yönelik olarak çıkarılan yasadır.

CEVAP: A

9. Kanunuesasi (1876 Anayasası), Belçika Anayasası örnek alınarak hazırlanmıştır. Dolayısıyla Kanunuesasi'nin hazırlanmasında Batı etkisinden söz edilebilir.

CEVAP: D

10. Müsadere: Osmanlı Devleti'nde padişahların, memurun veya bazı halkın elindeki mallara el koyabilmesi uygulamasıdır. II.Mahmut'un bu uygulamaya son vermesi, özel mülkiyet anlayışının güvence altına alındığını gösterir.

CEVAP: D

11. Osmanlılarda kız öğrencilerin eğitimi ilk kez Tanzimat Döneminde devletin temel görevleri arasında yer almıştır.

CEVAP: D

12. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti hızlı bir şekilde dağılma süreci yaşamıştır. Bu dönemde çıkan milliyetçi nitelikli isyanlar, –azınlık isyanları– dağılmayı iyice hızlandırmıştır. Osmanlı Devleti de azınlık isyanlarının önüne geçebilmek amacıyla 1839'da Tanzimat Fermanı'nı, 1856'da Islahat Fermanı'nı, 1876'da ise Meşrutiyet'i ilan etmiştir. Fakat bu girişimler de devletin dağılmasını engelleyememiştir. Kabakçı Mustafa isyanı, XIX. Yüzyılda Nizam-ı Cedit yeniliklerine tepki olarak ortaya çıkmış bir yeniçeri isyanıdır. Bu isyanın sonucunda III.Selim Dönemi sona ermiştir.

CEVAP: E

13. Osmanlı Devleti'nde ilk kez kanun üstünlüğünün kabul edildiği belge olan Tanzimat Fermanı, anayasalcılığa geçişin ilk adımı kabul edilir.

- Halepa Fermanı, Girit halkına ayrıcalık tanıyan bir belgedir.
- Meşrutiyet'in ilanı, Osmanlı Devleti'nde anayasal yönetimin resmen başlangıcıdır.
- Çınar Vakası, XVII. yüzyılda padişah IV.Mehmet zamanında yeniçeri isteğinin yerine getirilmesi ile otuz kadar devlet adamının İstanbul'da asılmasıdır.
- Vakyihayriye, XIX. yüzyılda padişah II.Mahmut zamanında Yeniçeri Ocağının kaldırılmasıdır.

CEVAP: A

14. Verilen gelişmeler toplumsal eşitliğin sağlanması ve böylece azınlık isyanlarının önlenmesi amacıyla yöneliktir. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek amacıyla toplumsal eşitliğin sağlanmasını savunan ve din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin ülke sınırları içinde yaşayan herkesi Osmanlı vatandaşı sayan fikir akımı Osmanlıcılıktır. O halde Tanzimat, Islahat Fermanları ile Meşrutiyet'in ilan edilmesinde etkili olan fikir akımı Osmanlıcılıktır.

CEVAP: B

15. Verilen belgeler Osmanlı Devleti'nin demokratikleşmesinde etkili olmuştur. Böylece insan hakları güvence altına alınmıştır.
- Azınlık isyanlarının sona ermesi: Her üç belge de azınlıkların isyanını önlemeye çalışmış, fakat başarılı olamamıştır.
  - Osmanlı vatandaşlarının seçme-seçilme hakkını elde etmesi: Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesinin sonucudur.
  - Azınlıkların devlet memuru olabilmesi: Islahat Fermanı'nın sonucudur.
  - Anayasal düzene geçilmesi: Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesinin sonucudur.

CEVAP: C

16. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler II.Mahmut Döneminde ekonomi alanında yapılan ıslahatlar arasında yer alır. Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi de II.Mahmut Dönemi ıslahatlarındandır. Fakat bu yenilik ekonomi alanında değil; eğitim alanında gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: D

17. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönemdir. Yani bu dönem, Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesine kadarki dönemi kapsar. Tanzimat Döneminde görev yapan iki Osmanlı padişahı, Sultan Abdülmecit ve Abdülaziz'dir. O halde Sultan Abdülmecit ve Abdülaziz Dönemi yenilikleri Tanzimat Dönemi yeniliklerini oluşturur. Bu bilgilerden hareketle öncüllerde verilenlerin hangi dönemlerde gerçekleştirildiklerini göstererek soruyu çözelim.
- İlk kağıt paranın bastırılması: Abdülmecit Dönemi – Tanzimat Dönemi
  - Askerliğin vatan hizmetine dönüştürülmesi: Abdülmecit Dönemi – Tanzimat Fermanı – Tanzimat Dönemi
  - Tımar sisteminin kaldırılması: II.Mahmut Dönemi

CEVAP: D

18. Osmanlılık, din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin herkesi Osmanlı vatandaşı sayan ve eşitlik ilkesini temel alan bir fikirdir. O halde her üç kararın da Osmanlılık düşüncesiyle bağdaştığı söylenebilir.

CEVAP: E

19. A, C, D ve E seçeneklerinde verilen askeri birlikler II.Mahmut Döneminde oluşturulmuştur. Sürat Topçuları Ocağı ise XVIII.yüzyılda III.Mustafa tarafından oluşturulmuştur.

CEVAP: B

20. Osmanlı Devleti, 1856 yılında ilan ettiği Islahat Fermanı ile azınlıklara ilk kez II Genel Meclislerine üye olabileme hakkı vermiştir. Bu soruda sizleri yanıltabilecek olan seçenek B'dir. Bunun için bilmemiz gereken en önemli nokta şudur: I.Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile yürürlüğe giren Kanunuesasi, azınlıklar da dahil olmak üzere bütün Osmanlı halkına ülke yönetimine katılma hakkı tanımıştır. Soru II Genel Meclislerine üye olabileme hakkını sorduğu için doğru cevabınız Islahat Fermanı olmalıdır.

CEVAP: A

1. Din, dil, ırk ayrımı yapmaksızın bütün Osmanlı vatandaşlarını eşit haklara kavuşturmayı amaçlayan Osmanlılık fikri I.Meşrutiyet Döneminde Jön Türklerin etkisiyle devlet politikası haline gelmiştir.
- **Türkçülük:** II.Meşrutiyet Döneminde İttihat ve Terakkicilerin etkisiyle devlet politikası haline gelmiştir.
  - **Batıcılık:** Lale Devri ile birlikte devlet politikası haline gelmiştir.
  - **Adem-i Merkeziyetçilik:** Prens Sebahattin tarafından savunulan bu fikir akımı hiçbir dönemde devlet politikasına dönüşmemiştir.
  - **İslamcılık:** II. Abdülhamit tarafından savunulan bu fikir akımı, İstibdat Döneminde devlet politikası haline dönüşmüştür.

CEVAP: A

2. Müsadere, Osmanlı Devleti'nde herhangi bir kişinin mallarına padişah tarafından el konulması uygulamasıdır. Bu uygulamaya son verildiği ilk kez II. Mahmut tarafından bildirilmiştir. Yine bu uygulamanın kaldırıldığı Tanzimat Fermanı ile belgelenmiştir. Sonuç olarak müsadere uygulamasının kaldırılması Osmanlı Devleti'nde özel mülkiyet anlayışının genişleyip, gelişmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: C

3. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönemdir. Yani bu dönem, Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesine kadarki dönemi kapsar. **Buna göre:**
- Avrupa'dan ilk dış borç alınması: 1854 (Tanzimat Dönemi)
  - Azınlıkların kendi okullarını açmalarına izin verilmesi: 1856 – Islahat Fermanı (Tanzimat Dönemi)

UYARI: Osmanlı Devleti'nde Avrupa'nın teknik üstünlüğü ilk kez XVIII. yüzyılda, Lale Devrinde kabul edilmiştir.

CEVAP: E

4. Osmanlı Devleti'nde II.Mahmut, birçok farklı alanda ıslahat yapmıştır. Örneğin bu dönemde işlevini kaybeden Enderun Mektebi yerine devlet adamı yetiştirmek amacıyla Mektebimaarifiadiye açılmıştır. Yine bu dönemde Tımar sistemine son verilerek devlet memurlarına maaş bağlanmıştır. Tulumbacılar örgütü bir itfaiye teşkilatı olarak Lale Devrinde kurulmuştur (III.Ahmet Dönemi).

CEVAP: C

5. Seçeneklerde verilen bütün ıslahatlar XIX. yüzyılda gerçekleştirilmiştir. O halde soruyu verilenlerin hangi alanlarla ilişkili olduğunu göstererek çözelim:

- Avrupa tarzında yeni okulların açılması: Eğitim-Kültür
- Resmi ve özel gazetelerin çıkarılması: Kültür
- Darülfünununun açılması: Eğitim-Kültür
- İlköğretimin İstanbul'da zorunlu hale getirilmesi: Eğitim-Kültür
- Yeniçeri Ocağının kaldırılması: Askeri

CEVAP: B

6. Fransız İhtilali'nin sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanlarına neden olmuştur. Bu isyanların ilki 1804'te Sırp'lar tarafından çıkarılmış ve bu tür isyanlar XIX. yüzyıl boyunca devam etmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin toplumsal eşitliği sağlama yolunda adımlar atmasına neden olmuştur. Böylece, 1839'da Tanzimat Fermanı, 1856'da Islahat Fermanı, 1876'da Kanunuesasi ilan edilmiştir.

CEVAP: E

7. Verilen her üç gelişmenin de Osmanlı Devleti'nde düşünce alanında Batı etkisini yansıtan gelişmeler arasında yer aldığı söylenebilir.

CEVAP: E

8. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönemdir. Yani bu dönem, Tanzimat

Fermanı'nın ilan edilmesinden Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesine kadarki dönemi kapsar. **Buna göre:**

- İlk kağıt paranın bastırılması : 1840 (Tanzimat Dönemi)
- İlk özel gazetenin çıkarılması: 1860 (Tanzimat Dönemi)
- İlk kez dış borç alınması: 1854 (Tanzimat Dönemi)
- Osmanlılarda ilk kağıt para İmparatorluğun son dönemlerinde bastırıldı.

Sultan Abdülmecid'in tahta çıktığı sıralarda devlet büyük bir para sıkıntısı içinde bulunuyordu.

1840 yılında, 160 bin Osmanlı Altını karşılığında "Kâime-i Mutebere" adı verilen kağıt paralar çıkarıldı. Bunların en büyüğü 500, en küçüğü 10 kuruşluktu.

- Tercüman-ı Ahvâl, İstanbul'da 1860-1866 arasında yayımlanan ilk özel gazetedir. 22 Ekim 1860'ta

Agah Efendi ve Şinasi tarafından çıkarıldı. Önceleri pazar günleri çıkan gazete 22 Nisan 1861'deki 25. sayısıyla birlikte haftada üç gün çıkarılmaya başlandı. Bu yazılarda Osmanlı toplumunun geri kalma nedenleri ve ülkede olup bitenler tartışılıyordu.

- Osmanlı Devlet tarihinde ilk kez, Kırım Savaşı (1853-1856) masraflarını karşılayabilmek için 1854 yılında İngiltere'den dış borç almıştır.

CEVAP: E

9. Osmanlı Devleti, 23 Aralık 1876'da yürürlüğe koyduğu Kanunuesasi ile ilk kez parlamenter sisteme geçmiştir. Buna göre üyeleri padişah tarafından belirlenen Ayan Meclisi ile üyeleri Osmanlı vatandaşı olan erkekler tarafından seçilen Mebusan Meclisi açılmıştır.
- Sened-i İttifak Sözleşmesi ile ilk kez Osmanlı padişahının yetkileri kısıtlanmıştır.
  - Tanzimat Fermanı ile ilk kez kanun üstünlüğü kabul edilmiştir.
  - Islahat Fermanı ile azınlık hakları genişletilmiştir.

CEVAP: A

10. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde örf-i ve şer-i hukuk kuralları geçerliliğine devam ederken bu dönemde ilk kez Batı tarzında çalışan mahkemeler de kurulmuştur (Nizamiye Mahkemeleri). Bu durum Osmanlı Devleti'nde hukuk birliğini bozmuştur.

CEVAP: D

11. Verilen her üç öncül de Tanzimat ve Islahat Fermanlarının ilan edilmesinde etkili olmuştur. Bu iki ferman, Osmanlı vatandaşları arasında eşitliği sağlayarak azınlık isyanlarını önlemeyi hedeflemiştir. Yine bu iki fermanın ilan edilmesinde uluslar arası görüşmelerde Osmanlı lehine karar alınmasını sağlamak fikri etkili olmuştur. Örneğin, Tanzimat Fermanı'nın ilanında Mısır sorununu çözmek için toplanan Londra Konferansı etkili olurken, Islahat Fermanı'nın ilanında Kırım Savaşı'ndan sonra toplanan Paris Konferansı etkili olmuştur.

CEVAP: E

12. II. Mahmut Dönemi yeniliklerinin kendisinden önceki yeniliklere göre daha kalıcı olmasında, yeniliklerin önündeki engellerin ortadan kaldırılması etkili olmuştur. Bu dönemde özellikle Yeniçeri Ocağının kaldırılması yapılan yeniliklerin kalıcı olmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

13. Osmanlı Devleti'nde;

- İltizam usulü, Islahat Fermanı ile kaldırılmıştır (Abdülmecit Dönemi).
- Avrupa'ya ilk öğrenciler II. Mahmut Döneminde gönderilmiştir.
- Azınlıklara devlet memuru olabilme hakkı Islahat Fermanı ile verilmiştir (Abdülmecit Dönemi).

CEVAP: A

14. Fransız İhtilali ile milliyetçilik, eşitlik, hak, hukuk, adalet, özgürlük ve demokrasi gibi kavramlar bütün dünyada yayılmaya başlamıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nde de görülmüştür. Örneğin Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik fikrinin etkisiyle Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanları çıkmıştır. Osmanlı Devleti bu isyanların önüne geçebilmek için Tanzimat ve Islahat Fermanları ile Kanunuesasi'yi ilan etmiştir.

- ☐ Kanunname-i Ali Osman, Fatih Sultan Mehmet tarafından hazırlanmış bir yasadır. Bu yasa padişah otoritesini artırmak ve taht kavgalarını engellemek amacıyla yöneliktir. Yani Kanunname-i Ali Osman'ın hazırlanmasında Fransız İhtilali'nin herhangi bir etkisi yoktur. Zaten bu kronolojik olarak da mümkün değildir. Çünkü Kanunname-i Ali Osman, Fransız İhtilali'nden yaklaşık beş yüzyıl önce hazırlanmıştır.

CEVAP: D

15. Genç Osmanlılar tarafından savunulan Osmanlılık fikir akımı, Birinci Meşrutiyet Döneminde devlet politikası haline gelmiştir.
- Türkçülük (Turancılık) akımı İkinci Meşrutiyet Döneminde,
  - İslamcılık akımı İstibdat Döneminde devlet politikası haline gelmiştir.

Osmanlı sarayında bir gazeteci olan Prens Sebahattin tarafından savunulan Adem-i Merkeziyetçilik fikri Osmanlı Devleti'nin hiçbir döneminde devlet politikası haline gelememiştir.

CEVAP: D

16. Osmanlı Devleti'nde "İstibdat Dönemi", 1878-1908 yılları arasında yaşanmıştır. Bu dönem II. Abdülhamit'in 93 Harbi'ni ileri sürerek Mebusan Meclisini kapatmasıyla başlamış, 1908'de meşrutiyetin ikinci kez ilan edilmesi ile son bulmuştur. Bu bilgilerden hareketle verilenlerin hangi tarihlerde gerçekleştiğini göstererek soruyu çözelim.
- Ziraat Bankasının açılması: 1888 – İstibdat Dönemi
  - Duyununumumiye Teşkilatının kurulması: 1881 – İstibdat Dönemi
  - Mecelle'nin yürürlüğe girmesi: İstibdat Dönemi
  - Sanayiinefise Mektebinin açılması: İstibdat Dönemi
  - Mısır'ın Fransa tarafından işgal edilmesi: 1798 - Fransa'nın Mısır ve doğu ticaret yolları üzerinde üstünlük elde etme amacıyla sürdürdüğü askeri seferdir ve İstibdat Dönemi içerisinde yer almaz..

CEVAP: E

17. Osmanlı Devleti'nde 1856'da ilan edilen İslahat Fermanı ile Gayrimüslimlere il genel meclislerine üye olabilme ve kendi okullarını açabilme hakkı verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde askerlik işi Tanzimat Fermanı ile vatan hizmetine dönüştürülmüştür.

CEVAP: D

18. Osmanlı Devleti'nde ilan edilen Tanzimat Fermanı ile askerlik vatan hizmetine dönüştürülmüş (Askerlik) ve kanun üstünlüğü kabul edilerek mahkemeler herkese açık hale getirilmiştir (Hukuk). Ayrıca bu ferman ile herkesin gelirin göre vergi ödemesine karar verilmiştir (Maliye).

CEVAP: E

19. Osmanlılarda Meşrutiyet Döneminde, "Devlet yönetiminde artık padişahın değil, Anayasa'daki ilkelere göre halkın sözü geçerli olacaktır." ilkesi kabul edilerek, halkın yönetimde söz sahibi olduğu bir sisteme geçilmiştir. Buna göre monarşik yapının gücü azalmıştır.

CEVAP: A

20. Müsadere uygulaması, Osmanlı Devleti'nde merkezi otoriteyi güçlendiren unsurlardan biriydi. Dolayısıyla bu uygulamaya son verilmesinin merkezi otoriteyi güçlendirmeye yönelik olduğu söylenebilir. Yeniçeri Ocağı, XVII. yüzyıla kadar merkezi otoriteyi güçlendiren kurumlardan biri olsa da bu yüzyıldan itibaren merkezi otoriteyi tehdit eden bir kurum haline gelmiştir. O halde II. Mahmut Döneminde Yeniçeri Ocağının kaldırılmasının merkezi otoriteyi güçlendirmeye yönelik bir hareket olduğu söylenebilir. Yine II. Mahmut Döneminde merkezi otoriteyi tehdit eden unsurlardan biri de ayanlardı. 1808 yılında imzalanan Sened-i İttifak Sözleşmesi ile ayanların kontrol altına alınması merkezi otoritenin güçlendirilmek istendiğine kanıt olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

1. Tanzimat Dönemin'nde yapılan yeniliklerde halkın isteklerinin bir etkisi yoktur. Bu dönemde yapılan yenilikler devlet politikası olmuştur. Bu ıslahatların yapılmasında Avrupalı devletlerin etkisi vardır. Bu dönemde azınlıkları her anlamda eşitleyerek isyan etmeleri ve toprak kaybı yaşanmasında engellemeye çalışılmıştır.

CEVAP: A

2. I. Meşrutiyet'in ilanında Genç Osmanlıların (Jön Türkleri) faaliyetleri etkili olmuştur. Genç Osmanlılar dönemin aydınlarıdır. Meşrutiyetle beraber Osmanlılık akımını devlet politikası haline getirip azınlık isyanlarını engellemeye çalışmışlardır.

CEVAP: D

3. Tanzimat Fermanı'nda, müsadere kaldırılarak herkesin mülk edinip miras bırakabilmesi hakkı verilmiştir. Vergiler gelire göre toplanacaktır ve mahkemeleri herkese açık yapılacaktır hükümleri yer alır.

CEVAP: E

4. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-i Esasi'de Tanzimat Fermanı ilk kez yasa üstünlüğü getirilmiştir. Islahat Fermanı Tanzimat Fermanının tamamlayıcı olarak bilinir. Kanuni Esasi ile halkın yönetime katılabilmesi sağlanmıştır.

CEVAP: E

5. Tanzimat fermanı ilan edilirken amaç kaynaşmış bir Osmanlı toplumu oluşturmaktır. Ulusçuluk (milliyetçilik) düşüncesi bu fermanında görülmez.

CEVAP: A

6. Ahmet Cevdet Paşa tarafından hazırlanan Mecelle, Medeni Kanun'udur. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-i Esasi'dir.

CEVAP: D

7. Osman Hamdi Bey, İstibdat Dönemi'nin ünlü sanatçısıdır ve Mektebi Nefise Sanayi (Güzel Sanatlar Akademisi)'nin başına geçmiştir.

CEVAP: C

8. II. Abdülhamit İstibdat Dönemi boyunca devlet politikası olarak "İslamcılık" düşünce akımını uygulamıştır.

CEVAP: A

9. XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda üç ayrı tarzda mahkeme olması, hukuksal alanda birlik olmadığını gösterir.

CEVAP: A

10. Coğrafi Keşifler, Osmanlı Devletini ekonomik alanda olumsuz etkilemiştir. Fransız İhtilali ve 1830 İhtilalleri Osmanlı Devleti'nin demokratikleşmesi üzerinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

11. Balkan Sorunlarını görüşmek için İstanbul (Tersane) Konferansı toplanmıştır. Osmanlı Devleti bu konferanstan olumlu sonuç alabilmek için Kanun-i Esasi'yi ilan ederek meşruti rejime geçmiştir.

CEVAP: B

12. Nizam-ı Cedit Ocağı III. Selim Dönemi'nde kurulmuştur.

CEVAP: C

13. II. Mahmut Dönemi'nde Tımar sistemi kaldırılmış ve taşrada güvenliği sağlayabilmek için Redif birlikleri kurulmuştur.

CEVAP: D

14. Fransız İhtilali 1879 yılında gerçekleşmiştir. İslahat Fermanı, Tanzimat Fermanı ve Kanuni Esasi'nin hazırlanmasında Fransız İhtilali'nin yaydığı demokrasileşmenin etkisi görülürken, Yunan İsyanı'nda ise Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının etkisi görülür. Lale Devri 1718 Pasorofça Antlaşması ile başlar. 1730 Patrona Halil İsyanı ile sona erer.

CEVAP: A

15. 1909'de Kanun-i Esasi'de yapılan değişikliklerle padişahın meclisi açma-kapatma idam-sürgün gibi yetkilerine kısıtlama getirilmiştir. Padişahın yetkilerini en çok sınırlayan belge 1909 Kanun-i Esasi değişikliklerdir.

CEVAP: D

16. Sened-i İttifak, padişah ile ayanlar arasında yapılan bir sözleşmedir. Bu sözleşmenin yapılmasında amaç ayanların desteğini alarak, Yeniçerilere karşı güç elde etme isteğidir. Avrupalı Devletlerin desteğini sağlamak düşüncesi yoktur.

CEVAP: D

17. Osmanlı Devleti'nin Paris Antlaşması'nda daha çok azınlıklara haklar tanıdığı İslahat Fermanını yayınlaması, Osmanlıların Avrupalı devlet kabul edilmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: D

18. İttihat ve Terakki Cemiyetinin faaliyetleri II. Meşrutiyet'in ilanında iç gelişmedir. İtalyanların Trablusgarp'ı işgali 1911 yılındadır. II. Meşrutiyet'in ilanı 1908'dedir. İngiltere ile Rusya arasında yapılan Reval Görüşmeleri II. Meşrutiyet'in ilanında etkili olan dış gelişmedir.

CEVAP: A

19. Osmanlı tarihinde ilk kez siyasi parti kurma hakkı II. Meşrutiyet döneminde gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

20. Osmanlı aydınları Kanun-i Esasi ilan ederken sınırlar içinde yaşayan herkesi Osmanlı vatandaşı sayan Osmanlılık akımını temel düşünce olarak benimsemişlerdir.

CEVAP: E

1. Amiral Bristol Raporu ve General Harbord Raporu Türklerin Milli Mücadele Dönemi'ndeki haklı yanlarının ilk önce belgeleyen resmi raporlardır.

CEVAP: D

2. Osmanlı Devleti I.Dünya Savaşı'nda kaybettiği toprakları geri almak amacıyla iki cephede mücadele etmiştir. Bunlardan biri Kanal Cephesidir ki, bu cephede İngiltere'ye kaptırılan Mısır geri alınmak istenmiştir; fakat Osmanlı Devleti bu amacına ulaşamamıştır. Diğer cephe ise Kafkasya Cephesidir. Osmanlı Devleti bu cephede, Rusya'ya kaptırdığı Kars, Ardahan ve Batum'u geri alabilmek için mücadele etmiştir. Bu amacına ulaşabilmek için Sarıkamış Harekatı düzenlenmiştir. Sarıkamış Harekatı başarısız olsa da imzalanan Brest-Litovsk Antlaşması'yla Sovyet Rusya, Kars, Ardahan ve Batum'u Osmanlı Devleti'ne geri vererek savaştan çekilmiştir. Çanakkale Cephesi Osmanlı Devleti için savunma niteliklidir. Diğer bir deyişle bu cephe Osmanlı Devleti tarafından açılmadığı için Çanakkale Cephesi, bahsedilen amaçla ilişkilendirilemez.

CEVAP: B

3. Kuvayimilliyeye, ilk önce Yunanistan'ın İzmir'i işgal etmesi üzerine oluşturulmuştur.

CEVAP: D

4. Mondros Ateşkes Anlaşması'yla başlayan işgallere karşı Türk halkının ilk tepkisi direniş cemiyetlerinin kurulmasıdır.

CEVAP: C

5. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra başlayan işgallere tepki olarak çeşitli bölgelerde cemiyetler kurulmuştur (İzmir Müdafai Hukuk, Kilikyalılar, Doğu Anadolu Müdafai Hukuk, Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyetleri gibi). Bu cemiyetlerin temel amacı işgallere son vererek bağımsızlığı sağlamaktır. Bu cemiyetler, İstanbul Hükümeti'nin üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememesinin sonucunda kurulmuştur. Bundan dolayı adını saydığımız bu cemiyetlerin İstanbul Hükümeti'nin otoritesini artırmak gibi bir amacı olmamıştır. Yine bu cemiyetlerin bağımsızlığı tehdit eden azınlıkların, ayrıcalıklarını genişletmek amacı da yoktur.

CEVAP: A

6. İzmir Müdafai Hukuk Cemiyeti, Reddi İlhak Cemiyeti, Kilikyalılar Cemiyeti, Anadolu Kadınları Müdafai Hukuk Cemiyeti, Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti ve Milli Kongre Cemiyeti işgallere karşı ulusal bağımsızlığı amaçlayan cemiyetlerdir. Milli Mücadele'ye karşı çıkan Teal-i İslam Cemiyeti, vatanın kurtuluşunu hilafet ve saltanatın güçlendirilmesinde görmüştür.

CEVAP: D

7. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın ardından Adana ve çevresini işgal eden İtilaf Devleti Fransa'dır. Fransa ayrıca Hatay'ı, Dört Yol'u, Urfa'yı, Antep'i, Maraş'ı, Mersin'i ve Afyon'u da işgal etmiştir.

Musul, İskenderun, Kars, Batum, Eskişehir, Samsun, Merzifon İngilizler tarafından; Antalya, Konya, Bodrum, Kuşadası, Fethiye ve Marmaris İtalyanlar tarafından; İzmir ve dolayları ise Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Sovyet Rusya, Mondros Anlaşması'ndan sonra başlayan işgallere katılmamıştır.

CEVAP: A

8. Vatanın kurtuluşunun ancak halifeye ve dini kurallara sıkı sıkıya bağlı kalmakla mümkün olacağına inanan cemiyet Teal-i İslam Cemiyeti'dir.

CEVAP: E

9. • Viyana Kongresi, 1815'te Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun öncülüğünde Fransız İhtilali'nin sonuçlarını görüşmek amacıyla toplanmıştır.
- Tersane Konferansı, 1876'da Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki durumunu görüşmek amacıyla toplanmıştır.
- Reval Görüşmeleri, 1908'de İngiltere ve Rusya arasında Makedonya'nın geleceğini görüşmek amacıyla düzenlenmiştir.
- Paris Barış Konferansı, I. Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle yapılacak barış antlaşmalarının esaslarını belirlemek amacıyla 18 Ocak 1919 tarihinde toplanmıştır.
- San-Remo Konferansı, Osmanlı Devleti ile imzalanacak olan Sevr Antlaşması'nın esaslarını görüşmek amacıyla toplanmıştır.

CEVAP: D

10. Ulusçuluk, milletlerin kendi geleceğine kendilerinin karar verebilmesidir. O halde Wilson İlkeleri arasında yer alan bu karara bakıldığında ulusçuluk ilkesinin dikkate alındığı söylenebilir. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulmasıdır. Devletçilik ise ekonomik alanda devletin aktif rol almasıdır. Dolayısıyla laiklik ve devletçilik ilkeleri Wilson İlkelerinin belirlenmesinde etkili olmamıştır.

CEVAP: A

11. Milli Kongre Cemiyeti, parçalanma tehlikesine karşı millet olarak birlikte hareket etmeyi savunmuştur. İzmir Müdafaa-i Hukuk, Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk ve Kilikyalılar Cemiyeti ise öncelikle bölgesel savunmayı ön planda tutmuştur. Sulh ve Selamet-i Osmaniye Cemiyeti ise milli direniş cemiyetleri arasında yer almaz.

CEVAP: A

12. Osmanlı Devleti,

- Suriye'yi I. Dünya Savaşı sonunda kaybetmiştir.
- Arnavutluk ve Batı Trakya'yı Balkan Savaşları sonunda kaybetmiştir.
- Trablusgarp'ı Trablusgarp Savaşı sonunda imzalanan Uşi Antlaşması ile kaybetmiştir.

CEVAP: C

13. Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nda, daha önceden kaybettiği Kars, Ardahan ve Batum'u geri alabilmek için Kafkasya Cephesi'nde, Mısır'ı geri alabilmek için Kanal Cephesi'nde mücadele etmiştir.

CEVAP: A

14. Osmanlı Devleti'nin, Balkan Savaşları sonunda Kavala, Yanya ve Selanik gibi yerleri kaybetmesinin yol açtığı ve günümüze kadar devam eden sorun Batı Trakya Türkleri sorunudur.

CEVAP: B

15. Osmanlı Devleti,

- Balkan Savaşları sonucunda Ege Adalarını, Batı Avrupa'yı ve Makedonya'yı kaybetmiştir.
- 93 Harbi sonucunda Sırbistan, Karadağ, Romanya, Kars, Ardahan ve Batum'u kaybetmiştir.
- Uşi Antlaşması sonucunda Trablusgarp ve Bingazi'yi kaybetmiştir.
- I. Dünya Savaşı sonucunda Irak, Suriye, Filistin, Hicaz ve Yemen'i kaybetmiştir.

CEVAP: C

- 16.** Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti'nin sınırları daralırken mevcut sınırları içindeki nüfusun giderek artmasında kaybedilen topraklarda yaşayan Türklerin Anadolu'ya göç etmesi etkili olmuştur.

CEVAP: D

- 17.** Mustafa Kemal Paşa'nın, I. Dünya Savaşı'nda Türk ordusuna Alman generalerin sevk ve idare etmesine karşı çıkması bağımsız devlet anlayışının gerekliliğine önem verdiğini gösterir.

CEVAP: E

- 18.** 1912 Temmuz'unda Halaskar Zabitan (Kurtarıcı Subaylar) Olayı'yla hükümetten uzaklaştırılan İttihat ve Terakkiciler, Edirne ve Kırklareli gibi Türk şehirlerinin elden çıkmasına büyük bir tepki göstererek 23 Ocak 1913'te Enver Bey önderliğinde Bab-ı Ali Baskını'nı düzenlemiş ve Osmanlı yönetimini resmen ele geçirmiştir.

CEVAP: C

- 19.** Almanya, Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan, dini gücünden yararlanmak ve savaştaki yükünü hafifletmek için Osmanlı Devleti'ni I.Dünya Savaşı'na sokmak istemiştir. Askeri ve ekonomik güç bu durum üzerinde etkili olmamıştır. Çünkü I.Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı Devleti'nin askeri ve ekonomik gücü yoktur.

CEVAP: C

- 20.** Verilen hükümler Wilson Prensiplerinin kapsamında yer almıştır. Bu hükümlerle dünya barışının sağlanması amaçlanmıştır.

CEVAP: E

1. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Milletler Cemiyeti adına bir ülkenin başka bir devlet tarafından idare edilmesine Mandater yönetim adı verilir.
- Federal Yönetim: Merkeziyetçiliğin olmadığı özerk yönetimlerdir.
  - Oligarşik Yönetim: Ayrıcalıklı bir grubun idare ettiği yönetimlerdir.
  - Demokratik Yönetim: Halkın kendi kendini idare edebildiği yönetimlerdir.
  - Monarşik Yönetim: Tek bir kişinin egemenliğinde bulunan yönetimlerdir.

CEVAP: B

2. Sykes-Picot, Petrograd ve Saint-Jean de Maurienne I.Dünya Savaşı sırasında imzalanan gizli antlaşmalardandır. Trianon Antlaşması ise Macaristan'ın İtilaf Devletleri ile imzaladığı antlaşmadır.
- **Sykes-Picot Antlaşması:** Adana, Antakya, Suriye kıyıları ve Lübnan Fransa'ya; Musul hariç Irak İngiltere'ye bırakılmıştır.
  - **Petrograd Protokolü:** Boğazlar bölgesine ek olarak Trabzon'a kadar Doğu Karadeniz kıyıları ile Erzurum, Van ve Bitlis Rusya'ya bırakılmıştır.
  - **Saint-Jean De Maurienne Antlaşması:** Antalya, Konya, Aydın ve İzmir İtalya'ya verilmiştir.

CEVAP: E

3. Milli Mücadele Döneminde Çukurova ve çevresinde bir Ermeni Devleti'nin kurulmasını engellemek amacıyla faaliyet gösteren cemiyet Kilikyalılar Cemiyeti'dir.
- **Trakya Paşaeli Cemiyeti:** Trakya Bölgesi'nde Rum azınlığına karşı mücadele etmiştir.
  - **Doğu Anadolu Müdafa-i Hukuk Cemiyeti:** Doğu Anadolu Bölgesi'nde Ermenilere karşı mücadele etmiştir.
  - **Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti:** Karadeniz Bölgesi'nde Pontusçu Rum çetelerine karşı mücadele etmiştir.
  - **İzmir Müdafa-i Hukuk Cemiyeti:** Ege Bölgesi'nde Rumlara karşı mücadele etmiştir.

CEVAP: E

4. I. Dünya Savaşı'nda Arapların Osmanlı Devleti'ne karşı savaşması ümmetçilik ve osmanlıcılık akımlarının önemini kaybettiğini, milliyetçilik akımının ise güç kazandığını gösterir. Çünkü Araplar Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı Devleti'nin hem vatandaşı hem de ümmetiydi.

CEVAP: D

5. Çanakkale Savaşları'nın sonuçlanmasından sonra Doğu'da bulunan (Kafkas Cephesi) 16.Kolordu Komutanlığı'na atanan Mustafa Kemâl Paşa, yaptığı başarılı savaşlar sonucunda Muş ve Bitlis'i Ruslar'dan geri almayı başarmıştır.

CEVAP: B

6. Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları'nın başlamasıyla sona ermiştir. Çünkü Osmanlı Devleti Trablusgarp'ta savaşan subaylarını Balkan Savaşı nedeniyle geri çağırmak zorunda kalmıştır.

CEVAP: B

7. Türk Milli mücadelesi, işgalci güçlere ve işgalci güçlerle işbirliği yapan İstanbul Hükümetine karşı gerçekleştirilmiştir. Bu mücadelenin amacı bağımsızlıktır. Dolayısıyla İngiliz Muhipler Cemiyeti'nin Anadolu'da çıkan isyanlara destek vermesi, İstanbul Hükümeti ile işbirliği yapması, İngiliz manda ve himayesi konusunda propaganda yapması bu cemiyetin Milli Mücadele'ye karşı olduğunu gösterir.

CEVAP: E

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Balkan Savaşlarının nedenleri arasında yer alır. İtalya'nın hammadde ve pazar arayışına girilmesi Trablusgarp Savaşı'na neden olmuştur.

CEVAP: E

9. Osmanlı Devleti, I.Dünya Savaşı'nda İngilizlerin sömürgeleri ile olan bağlantısını kesmek, Mısır'ı İngiliz işgalinden kurtarmak ve Almanya'nın Batı'daki yükünü hafifletmek amacıyla Kanal Cephesi'ni açmıştır.

CEVAP: A

10. Anadolu'nun işgal edilmeye başlanması sonucunda ortaya çıkan ulusal direniş cemiyetlerinin özellikleri şunlardır:
- Bu cemiyetlere genel olarak "Müdafa-i Hukuk Cemiyetleri" adı verilir.
  - Tek amaçları bağımsızlıktır.
  - Osmanlı'dan ayrı farklı bir devlet kurma amaçları yoktur.
  - Milliyetçilik duygusu ile hareket etmişlerdir.
  - Hem işgalcilere, hem de azınlıklara karşı mücadele etmişlerdir.
  - Silahlı mücadeleye girişmişlerdir.
  - Bölgesel olarak hareket etmişlerdir.
  - Sivas Kongresi'nde Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk adıyla tek çatı altında birleşmişlerdir.

Bu cemiyetler sadece vatanın kurtuluşunu amaçlamışlardır. Bunun dışında var olan yönetimi yıkarak ulusal egemenliğe dayalı yeni bir yönetim kurma düşünceleri olmamıştır.

CEVAP: B

11. Bulgaristan, Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşlarını kazanmasının sonucunda İttifak Grubu'nda savaşa girmiştir.

CEVAP: C

12. I. Dünya savaşı sonrasında toplanan Paris Barış Konferansı'nda Osmanlı sadrazamı Damat Ferit Paşa'nın, Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurulması fikrini kabul edebileceklerini, Arapların Osmanlı Devleti'nden ayrılmasını ise kabul edemeyeceklerini bildirmesi ümmetçilik anlayışının terk edilmediğini gösterir.

CEVAP: E

13. Wilson İlkelerinin Boğazlarla ilgili olan maddesi, yani Boğazların tüm ticaret gemilerine açık hale getirilmesi Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale edildiğini; dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarına müdahale edildiğini gösterir.

CEVAP: B

14. 1912 Temmuz'unda Halaskar Zabitan (Kurtarıcı Subaylar) Olayı'yla hükûmetten uzaklaştırılan İttihat ve Terakkiciler, Osmanlı ordularının I. Balkan Savaşı'nı kaybetmesi üzerine Edirne ve Kırklareli gibi Türk şehirlerinin elden çıkmasına büyük bir tepki göstererek 23 Ocak 1913'te Enver Bey önderliğinde Bab-ı Ali Baskını'nı düzenlemiş ve Osmanlı yönetimini resmen ele geçirmiştir. Uşi Antlaşması Bab-ı Ali Baskını'ndan önce imzalanmıştır. Musul'un işgali ise Bab-ı Ali Baskını'ndan sonra gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

15. Balkan Savaşlarının sonucunda,

- Osmanlı Devleti ile Yunanistan arasında kıt'a sahanlığı sorunu ortaya çıkmıştır.
- Arnavutluk'un bağımsızlığını ilan etmesi ile Osmanlılık fikri sona ermiştir.
- Rodos Adası, Kurtuluş Savaşı'nın sonunda imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile kaybedilmiştir.

CEVAP: D

16. Londra Antlaşması'nın verilen iki maddesine bakarak A, B, C ve E seçeneklerine ulaşamaz. Çünkü Osmanlı Devleti'nin Midye-Enez Hattı'nın doğusuna çekilmesi onun Balkan Savaşı'nı kaybettiğini ve Balkanlardaki nüfuzunun azaldığını gösterir. Ayrıca Edirne ve Kırklareli Midye-Enez Hattı'nın doğusunda yer alır. Bu durum Edirne ve Kırklareli'de Osmanlı egemenliğinin sona erdiğini gösterir. Londra Antlaşması'na göre Arnavutluk ve Ege Adaları'nın durumunun Avrupalı devletlerin kararına bırakılması büyük devletlerin Balkanlardaki siyasi etkilerini artırdığını gösterir.

CEVAP: D

17. İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkesi'nden sonra başlayan işgallerde ve Milli Mücadele süresince amaçlarına en kısa yoldan ulaşabilmek için azınlık örgütleriyle ve İstanbul Hükümetiyle işbirliği yapmıştır. Kılıkalyılar Cemiyeti, işgallere karşı kurulmuş Müdafai-Hukuk Cemiyetlerinden biridir. Bu cemiyet bahsedilen süreç içinde İtilaf Devletleriyle işbirliği içinde olmadığı gibi onlara karşı mücadele etmiştir.

CEVAP: C

18. I. Dünya Savaşı'nda Rusya, İtalya ve Almanya'da rejim değişikliği yaşanmıştır. Örneğin; Rusya'da komünizm, İtalya'da faşizm, Almanya'da ise nazizm ortaya çıkmıştır.

CEVAP: E

19. Litvanya, Yugoslavya, Macaristan ve Polonya I.Dünya Savaşı'nın sonucunda kurulan devletler arasında yer alır. Arnavutluk ise I.Balkan Savaşı'nın sonucunda bağımsızlığını ilan etmiştir.

CEVAP: B

20. Kuvay-i Milliye Birliklerinin öne çıkan özellikleri şunlardır:

- Bölgesel niteliklidirler.
- Milliyetçilik duygusu ile hareket etmişlerdir.
- İhtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
- Düzensiz birliklerdir.
- Düşmanı oyalama ve yıpratmada başarılı olmuşlardır.
- Düzenli ordunun kurulması ile görevleri sona ermiştir.

Kuvay-i Milliye Birliklerinin amacı, işgalleri sona erdirmek ve Osmanlı Devleti'nin bağımsızlığını devam ettirmektir. Oysa ayrı yeni bir devlet kurma amaçları yoktur.

CEVAP: D

1. Verilen her üç durum da Trablusgarp Savaşı'nın başlamasında etkili olmuştur.

CEVAP: E

2. Arnavutluk, Birinci Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin zor durumundan yararlanarak bağımsızlığını ilan etmiştir.

CEVAP: B

3. Birinci Balkan Savaşı'nın sonucunda imzalanan Londra Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin batı sınırı Midye-Enez Hattı olarak belirlenmiştir. Buna göre, Osmanlı Devleti Edirne ve Kırklareli dahil bütün Trakya topraklarını kaybetmiştir.

CEVAP: B

4. Birinci Balkan Savaşı, Osmanlı Devleti ile Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ arasında yaşanmıştır. Romanya, Bulgaristan ile arasında yaşadığı Dobruca sorunundan dolayı Birinci Balkan Savaşı'na katılmamış; Bulgaristan'a karşı girişilen İkinci Balkan Savaşı'ndaki yerini almıştır.

CEVAP: E

5. Osmanlı Devleti'nin şartları oldukça ağır olan Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzalamasında Wilson İlkeleri'ne güvenilmesi, Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi, İngilizlerin şartları düzgün bir barış antlaşması sözünü vermesi etkili olmuştur.

CEVAP: D

6. I. ve II. öncüllerde yer alan kararlar Milli Mücadele'nin ulusal egemenlik esasına dayalı olarak gerçekleştirileceğini gösterir. Manda ve himaye kabul edilemez kararı ise Milli Mücadele'de tek amacın ulusal bağımsızlık olduğunu gösterir.

CEVAP: B

7. Osmanlı tarihinde devlet düzenini değiştirmeye yönelik ilk ve tek isyan 31 Mart olayıdır. Bu olay İstanbul'da Avcı Taburları'nın başlattığı meşrutiyet karşıtı ayaklanmadır. **Kabakçı Mustafa İsyani:** III.Selim döneminde Nizam-ı Cedid yeniliklerine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Patrona Halil İsyani: Lale Devri yeniliklerine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

8. Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nın Ortadoğu cephelerinde İngilizlerle ve İngilizlerin kıskırttığı Araplarla mücadele etmiştir. Dolayısıyla Ortadoğu cephelerindeki başarısızlıkta verilen üç durum da etkili olmuştur.

CEVAP: E

9. Bahsedilen durum İngilizlerin ekonomik getirisi yüksek yerleri elde tutmak ve böylece ekonomik anlamda üstünlük sağlamak amacıyla olduğunu gösterir.

CEVAP: A

10. Balkan Savaşlarının sonucunda Arnavutluk'un Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olması Osmanlılık düşüncesinin önemini kaybetmesine neden olmuştur (A).

Balkan Savaşlarının sonucunda Osmanlı Devleti'nin batı sınırı Meriç Nehri olarak belirlenmiştir. Yani böylece Batı Trakya elden çıkmıştır (B).

Yunanistan ile aramızda yaşanan kıta sahanlığı problemi Balkan Savaşlarının sonucunda ortaya çıkmıştır (D).

Balkan Savaşlarını kaybeden Osmanlı ordusunun modernleştirilmesi çalışmalarında Alman subaylardan yararlanılmıştır.

Bu durum Osmanlı-Almanya yakınlaşmasını hızlandırmıştır (E).

UYARI: Sömürgecilik faaliyetlerinin hızlanması ile Balkan Savaşlarının sonuçları arasında herhangi bir ilişki yoktur.

CEVAP: C

11. İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa sokmak istememesinde Osmanlı topraklarını paylaşma düşüncesi ve müttefiki olan Çarlık Rusya'nın desteğini devam ettirmek amacı etkili olmuştur. Bu dönemde Osmanlı Devleti her yönden güçsüzdü. Dolayısıyla İngiltere'nin izlediği bu tutuma bakarak, Osmanlı Devleti'nin askeri gücünden çekindiğini söyleyemeyiz.

CEVAP: D

12. Verilen bilgidен hareketle A,B,C ve E seçeneklerine ulaşılabilir. Fakat Yeni Türkiye Devleti'nin batı sınırı Lozan Barış Antlaşması ile Meriç Nehri olarak kabul edilmiştir. Buna göre Bozcaada ve Gökçeada dışındaki Ege adaları kaybedilmiştir.

CEVAP: D

13. Redd-i İlhak Cemiyeti, Mondros Ateşkesi'nden sonra başlayan işgallere karşı Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren Ulusal cemiyetlerdendir. Oysa İngiliz Muhipleri ve Teal-i İslam Cemiyetleri Ulusal Mücadele'ye karşı olarak ortaya çıkmışlardır. Manda ve himaye fikrini savunan bu iki cemiyet "Ulusal Varlığa Düşman Cemiyetler" çatısı altında yer alır.

CEVAP: C

14. II. Meşrutiyet'in ilanını takip eden dönemde Osmanlı Devleti'nin iç karışıklığından ve güçsüzlüğünden faydalanan;

- Bulgaristan, bağımsızlığını ilan etti.
- Avusturya-Macaristan, Bosna-Hersek'i topraklarına kattığını açıkladı.
- Girit, Osmanlı Devleti'nden ayrılarak Yunanistan'a bağlanma kararı aldı.

CEVAP: E

15. İttihat ve Terakki Cemiyeti çoğu Makedonya'da görevli vatansever, genç subayların oluşturduğu aydın sınıftır. Dolayısıyla bu cemiyet faaliyetlerini daha çok kurulduğu merkez olan Makedonya'da yoğunlaştırmıştır.

CEVAP: B

16. 15 Ekim 1912'de imzalanan Uşi Antlaşması'na göre;

- Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- On İki Ada, Balkan Savaşları sonuçlanana kadar, geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.
- Müslüman olan Trablusgarp halkı, dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacaktı.
- İtalya, diğer devletlerin onaylaması halinde kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacaktı.
- Osmanlı dış borçlarının Trablus-garp'ın payına düşecek kısmı, İtalyanlarca ödenecekti.

UYARI: On İki Ada ve Rodos'un Yunanistan'a devredilmesi hükmü II. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan antlaşmalarda yerini almıştır.

CEVAP: C

17. Anlaşma Devletlerinin Mondros Ateşkes Anlaşması metninde Kilikya, Mezopotamya gibi sınırları belli olmayan bölge adlarını kullanmaları onların, işgal edecekleri alanları genişletmeyi ve tepkileri azaltmayı amaçladıklarını gösterir.

CEVAP: B

18. Wilson İlkelerinde yer alan "Her millet kendi kaderini kendisi tayin edecektir." maddesi sömürgecilik siyasetine karşı alınan bir önlemdir. Dolayısıyla İngiltere ve Fransa gibi sömürgeci devletler bu öneriyi kendi çıkarlarına ters buldukları için uygulamak istememişlerdir. Bu durum sömürgeciliğin yerine manda ve himaye sisteminin ortaya atılmasına neden olmuştur.

CEVAP: C

19. 1871 yılında birliğini sağlayan Almanya, Hindistan'a giden ticaret yollarını kesmek ve aynı zamanda Osmanlı padişahı olan halifenin manevi gücünü kullanarak bölgedeki Müslümanları İngiltere'ye karşı kızdırmak istemiştir. Bu amaçla Kanal Cephesi açılmıştır.

CEVAP: A

20. Kafkas Cephesi'nde Ermenilerin Ruslarla birlikte Osmanlı Devleti'ne karşı savaşması Osmanlıcılık; Kanal Cephesi'nde Müslüman Arapların İngiltere ile birlikte Osmanlı Devleti'ne karşı savaşması İslamcılık fikrinin zayıflamasında etkili olmuştur.

CEVAP: C

1. Hicaz-Yemen cephelerinde Arap-İngilizlerle işbirliği yapmıştır. Mc. Mohan Antlaşması ile İngilizler Araplara devlet kurma sözü vermişlerdir. Arapların bu tutumu Panislamizm düşüncesinin geçersizliğini ortaya koymuştur.

CEVAP: D

2. İtilaf Devletlerini Çanakkale Cephesini açarken, temel amaçları, müttefikleri Rusya'ya yardım etmektir. Fakat bu cephe ile ayrıca, Boğazları ve İstanbul'da ele geçirip Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmayı amaçlamışlar ve hedeflemişlerdir.

CEVAP: E

3. Çanakkale Cephesinde Türk Ordusu başarılı olunca İtilaf Devletleri Rusya'ya gerekli yardımı gönderememiştir. İtilaf Devletleri bu savaşta yenildiği için Boğazların denetimini ele geçirememişlerdir. İtalya'nın taraf değiştirmesi ile Çanakkale Savaşının bir alakası yoktur.

CEVAP: B

4. I. Dünya Savaşı sonunda Paris Barış Konferansı toplanmıştır. Bu konferansta İttifak Devletleri ile yapılacak antlaşmaların şartları belirlemiştir. Savaş sonunda Bulgaristan ile yapılan antlaşma Nöyyi Antlaşması'dır.

CEVAP: A

5. I. Dünya Savaşı sonucunda İmparatorluk dağılmış ve ulus devletler kurulmaya başlamıştır. Bu süreçte Yugoslavyada kurulmuştur. Savaş sonunda mandater yönetimler kurulmuştur. Ancak Birleşmiş Milletler örgütünün kurulması II. Dünya Savaşı'nın sonucudur.

CEVAP: C

6. İtalya'ya vaat edilen Ege Bölgesi, Paris Barış Konferansı'nda alınan bir kararla Yunanistan'a bırakılmıştır. Rusya, Bolşevik İhtilali çıkınca Brest Litowsky Antlaşması ile savaştan çekilmiştir. Rusya savaştan çekildiği için ona vaat edilen yerlerin paylaşımında değişiklik yapmıştır. İngiltere ve Fransa gizli paylaşım planlarında kendilerine vaat edilen yerleri bu doğrultuda savaş sonrasında işgal etmişlerdir.

CEVAP: C

7. I. Dünya Savaşı sonrasında yapılacak barış antlaşmalarının esaslarını belirlemek için Paris Barış Konferansı toplanmıştır.

CEVAP: E

- 8.
- Pontus Rum Cemiyeti Karadeniz'de Rum Devleti Kurmayı amaçlayan azınlıkların kurduğu bir cemiyettir.
  - Wilson Prensipleri Cemiyeti Türklerin kurduğu Amerikan Mandaterliğini savunan bir Cemiyettir. Mandaterlik fikrini savunduğu için milli mücadeleye zarar vermiştir.
  - Kilikyalılar Cemiyeti Adana ve çevresini Fransız işgalinden kurtarmak için Türklerin kurduğu milli cemiyettir.

CEVAP: E

9. Mondros Ateşkesi'ne göre Boğazların denetimi Anlaşma Devletleri'ne bırakılmıştır.

CEVAP: A

10. • Mondros Ateşkesi'ne göre 7. madde ile Anadolu işgallere açık hale getirilmiştir. "İtilaf Devletleri güvenliklerini tehlikede gördüğü herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir."
• 24. madde ile Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurmasının şartları hazırlanmıştır.
• Mondros Ateşkesi'nde savaş tazminatı ile ilgili bir madde yoktur.

CEVAP: C

11. Fransa ile Adana ve Çukurova bölgesinde Kuvay-i Milli'ye güçleri arasında silahlı çatışma yaşanmıştır. Yunanistan ile Ege bölgesinde önce Kuvay-i Milliye daha sonra düzeni ordular çatışmıştır. İtalya Akdeniz Bölgesi'nde işgal etmiştir fakat İtalya ile hiçbir silahlı mücadeleye yaşanmıştır.

CEVAP: A

12. İtilaf Devletleri Anadolu'yu işgal etmeye başlayınca Anadolu'da tepki olarak direniş Cemiyetleri kurulmuş ve mitingler yapılmıştır.

Padişah Vahdettin'in İngilizlere sığınması Milli Mücadelerin kazanılıp Saltanatın kaldırılmasından sonra gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

13. Pontus Rum Cemiyeti Trabzon Rum İmparatorluğunu yeniden canlandırmak amaç ile kurulmuş bir cemiyettir.

CEVAP: A

14. Ulusal Cemiyetler işgallerin ardından bölge halklarının girişimleri ile oluşmuştur. Mustafa Kemal'in girişimleri ile kurulmuştur. Ulusal Cemiyetler, Ulusal bilincin gelişmesine katkı sunmuştur ve Sivas Kongresi'nde bu cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak birleştirilmiştir.

CEVAP: A

15. Yunanlılar İzmir'i işgal ederken Wilson İlkelerinde yer alan "Her millet kendi kaderini tayin edecektir." hükmünü kullanmıştır. İşgalden önce bölgede hristiyan halka baskı yapıldığında söylenmiş ve işgale haklı gerekçe hazırlanmaya çalışılmıştır. Amiral Bristol Raporunda Türklerin çoğunlukta olduğunu ve Yunanlıların işgalinin haksız olduğu belirtilmiştir.

CEVAP: B

16. Almanya Osmanlı Devleti'ni yanında savaşarak Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumundan yararlanmak istemişti. Yeni cephe-ler açılıp savaş geri daha yayılacaktır. İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları kapatmak düşüncesinde Osmanlı Devleti'nin konumu ile ilgilidir.

Almanya, Osmanlı padişahının halife sıfatından yararlanmayı da düşünmüştür.

Osmanlı Devleti'nin asker ve komutanlarının savaş tecrübesinden yararlanmak isteği de vardır fakat Osmanlı Devleti'nin bölgede siyasi gücü yoktur.

CEVAP: D

17. Rusya'da Bolşevik İhtilali yaşanınca Ruslar Brest Litowsky Antlaşması ile savaştan çekilmiştir.

CEVAP: B

18. I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Avusturya-Macaristan gibi İmparatorluklar dağıtılmıştır. Birçok ülkede rejim değişikliği olmuştur. Araplar Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlık ilan etmiştir.

CEVAP: E

19. Vatan ve hürriyet cemiyeti Mustafa Kemal tarafından Şam'da kurulan bir cemiyettir.

CEVAP: A

20. Kuvay-ı Milliye halkın içinden çıkan işgal-lere tepki olarak kurulan bağımsızlığı amaçlayan düzensiz birliklerdir. Kuvay-i Milliye hareketi padişah ve halifeye bağlılık bildirmemiştir.

CEVAP: C

1. I. Dünya Savaşından yenik çıkan Almanya'da rejim değişikliği yaşanmıştır. Cumhuriyet rejimine geçilmiştir.
- İngiltere'de I. Dünya Savaşından sonra herhangi bir rejim değişikliği yaşanmamıştır.
  - Rusya'da savaş sırasında Bolşevik İhtilali yaşanmıştır ve rejim değişikliği olmuştur.

CEVAP: E

2. Bulgaristan, Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Cephesindeki başarısından sonra İttifak bloğunda savaşa katılmıştır.

CEVAP: B

3. Gizli Antlaşmalarla Rusya'ya İstanbul, Boğazlar ve Doğu Anadolu vaat edilmiştir. Fakat ihtilal yaşanıp Rusya savaştan çekilince bu paylaşım planı bozulmuştur. İtalya'ya Ege ve Akdeniz bölgesi vaat edilmiştir. Fakat savaş sonunda bölgede güçlü bir İtalya fikri İngiltere ve Fransa'yı rahatsız etmiş İtalya'ya vaat edilen Ege Bölgesi Rum nüfusu gerekçe gösterilerek Yunanistan'a bırakılmıştır.
- ABD'ye herhangi bir toprak vaat edilmemiştir. ABD Wilson Prensipleri ile açık diplomasi esasını getirmiştir.

CEVAP: D

4. Mustafa Kemal'in Çanakkale Cephesindeki başarısı onun Türk Milleti tarafından tanınmasına ve Milli Mücadelede önder olmasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

5. 31 Mart olayı Ahrar partisinin çıkardığı bir isyandır. Bu isyanda amaç meşrutiyet rejimi yıkarak tekrar monarşiyi getirmektir. Halifeyi daha etkin duruma getirmek amacı vardır. Bu sebeple İslamcılık akımı etkili olmuştur.

CEVAP: C

6. Wilson Prensiplerinden sonra İttifak Devletler sömürge anlayışını sürdürebilmek için Mondoter sistemi geliştirmişlerdir.

CEVAP: A

7. I. Dünya Savaşının sonucunda

- Wilson Prensipleri ile ABD Avrupa politikasına girmiştir.
- Paris Barış Konferansında Milletler Cemiyeti kurulmuştur.
- Rusya'da Çarlık rejimi yıkılmıştır.

CEVAP: E

8. TBMM açılıp düzenli ordu kurulmuş milli mücadele gerçekleşmiştir. Milli mücadele başarıya ulaşmış Sevr Antlaşması uygulanmadan Lozan Antlaşması ile değiştirilmiştir.

CEVAP: E

9. I. Dünya Savaşı yaşanırken, Londra ve Sean Jean maurienne Antlaşmaları ile İzmir ve çevresi İtalya'ya vaat edilmiştir.

CEVAP: B

10. Bolşevik İhtilalinden sonra Rusya'da iç karışıklık devam etmiştir. Rusya savaştan çekilerek iç sorunlarını çözüp rejimini yerleştirmeye çalışmıştır.

CEVAP: A

11. Rus donanması, Sinop'ta Osmanlı donanmasını Kırım Savaşı sırasında 1853'te yakmıştır. Bu olay I. Dünya savaşından çok önce gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

12. Arapların İngilizlerle işbirliği içinde olması ümmetçilik akımının geçerliliğini yitirdiğini gösterir.

CEVAP: A

13. Osmanlı Devleti stratejik konumundan dolayı çok önemlidir. Osmanlı Devleti'nin Almanya yanında savaşa girmesi İtilaf Devletleri'nin savaş yükünü artırır. Bu sebeple Alman gemilerin, Osmanlı Devleti'ne sığınmasına İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'nin tarafsızlığını bozmak için tepki göstermemiştir.

CEVAP: C

14. ABD, Alman denizaltıları ticari gemilerini batırdığı için İtilaf Devletleri yanında savaşa girmiştir.

CEVAP: A

15. Japonya I. Dünya savaşına İtilaf bloğunda katılmış ve kısa sürede Çin üzerinde etki alanını genişleterek savaşta ayrılmıştır.

CEVAP: C

16. Almanya, Osmanlı Devleti'nin daha çok stratejik konumundan yararlanmaya çalışmıştır.

CEVAP: D

17. I. Dünya Savaşından sonra Avusturya - Macaristan İmparatorluğu ile İtilaf Devletleri arasında Saint German Antlaşması imzalanmış ve bu antlaşma ile;

- Macaristan
- Yugoslavya
- Çekoslovakya
- Polonya gibi devletler kurulmuştur.

CEVAP: D

18. Bulgaristan'ın İttifak Devletler yanında savaşa katılması İngiltere ve Fransa'yı zor durumda bırakmıştır.

CEVAP: B

19. Kuzey Atlantik Paktı (NATO) II. Dünya Savaşından sonra kurulmuştur.

CEVAP: C

20. Panislawizm politikası, Sanayi rekabeti ve Alsas Loren sorunu I. Dünya Savaşı öncesi yaşanan sorunlardandır.

CEVAP: E

1. İşgallere başladığında Türklerin bir kısmının manda ve himayeyi bir kısmında bölgesel direnişi benimsemesi fikir ayrılığı olduğunu gösterir ve bu durum ulusal birliğin sağlanmasını zorlaştırır.

CEVAP: B

2. İstanbul Hükümeti Mustafa Kemal'i görevden aldığı halde, Sivas Kongresinde Mustafa Kemal'in başkan seçilmesi İstanbul Hükümeti'nin otoritesini kaybettiğini gösterir. İstanbul Hükümetinin Anadolu'ya atadığı valilerin Temsil Heyeti tarafından göre gönderilmesi otorite kaybı olduğunu gösterir. Halife ve Saltanat yanlısı kişilerin Anadolu'da isyanlar çıkartması İstanbul Hükümeti'nin otoritesini artırmaya çalıştığını gösterir.

CEVAP: C

3. Şemada Ermenilerin hangi bölgede yoğunlaştığı belli değildir.

CEVAP: E

4. İtilaf Devletleri Mondros Ateşkesi ile, Anadolu'yu savunmasız bırakması, azınlık faaliyetlerini kolaylaştırmayı, İstanbul Hükümeti'nin gücünü azaltmayı ve Anadolu'da sömürge bölgeleri oluşturmayı amaçlamışlardır.

CEVAP: D

5. İstanbul Hükümeti'nin, işgallere karşı kayıtsız kalması, Mustafa Kemal'i görevden alması ve Sevr Antlaşması imzalaması İtilaf Devletleri'ne bağımlı bir politika izlendiğini gösterir.

CEVAP: E

6. Ulaşım ve haberleşme araçlarının İtilaf Devletlerinin denetiminde olması halkın örgütlenmesini engeller ve direniş daha çok bölgesel nitelikli kalır.

CEVAP: A

7. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan yenik ayrılması İtilaf Devletleri'nin İstanbul'u ve diğer bölgeleri işgal etmesi öncelikle Kuvay-i Milliye'nin oluşmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: C

8. Milli Kongre Cemiyeti basın-yayın yöntemi ile mücadele etmiştir.

CEVAP: E

9. Wilson Prensiplerinde yer alan, yenilen devletlerden toprak alınmayacak ve savaş tazminatı talep edilmeyecek maddeleri Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkesini imzalamasında etkili olmuştur.

CEVAP: E

10. Polonya I. Dünya Savaşı öncesinde kurulmuştur. İtalya'nın Polonya'ya saldırısı söz konusu değildir.

CEVAP: E

11. İngiltere'nin hammadde ve insan gücünün fazla olması, İtilaf bloğunun İttifak devletlere karşı başarılı olmasının en önemli nedenidir.

CEVAP: A

12. ABD I. Dünya Savaşı'na İtilaf bloğunda dahil olmuştur ve bu durum İttifak Devletleri'nin aleyhinde olmuştur.

CEVAP: C

13. Osmanlı Devleti İttifak bloğunda savaşa katılmıştır. Osmanlı Devleti'nin Çanakkale Savaşı'ndaki başarıları İttifak bloğunda I. Dünya Savaşı'nı kazanma ümidini artırmıştır.

CEVAP: B

14. Osmanlı Devleti stratejik açıdan çok önemli bir konumdadır. Onun savaşa girmesi doğuda yeni cephelemler açılacak ve savaş geniş alanlara yayılacaktır. Bu sebeple İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'nin tarafsız kalmasını sağlamaya çalışmışlardır

CEVAP: A

15. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşına Almanya yanında girerken,

- Kaybettiği toprakları geri almayı
- Borçlardan kurtulmayı hedeflemiştir.

Almanya yanında savaşa girme nedeni ise Almanya'nın savaşı kazanacağına inanılmasıdır.

CEVAP: E

16. Makedonya Cephesi Osmanlı Devleti için ara cephelemdir. Kanal ve Suriye cephelemleri Osmanlı Devleti için ana cephelemlerdir.

CEVAP: A

17. I. Dünya Savaşında Arapların İngilizlerle işbirliği içinde olması Mc. Mohan Antlaşmasını imzalaması İslamcılık düşüncesinin uygulanamayacağı kanıtlar.

CEVAP: C

18. San Remo Konferansı'nda, Sevr Antlaşmasının şartları hazırlanmıştır.

CEVAP: C

19. Çanakkale Cephesi'ndeki başarıları ile Mustafa Kemal tüm halkın tanıdığı bir komutana dönüşmüştür. Binadaki başarıları Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşında lider olmasında etkili olmuştur.

CEVAP: D

20. Kanal Cephesi ile İtilaf Devletleri Süveyş Kanalını ele geçirip Mısır ve Hindistan yoluna egemen olmaya çalışmıştır.

CEVAP: E

1. I. Dünya Savaşı devam ederken Ege Bölgesi gizli antlaşmalarla İtalya'ya verilmiştir. Fakat daha sonra İtilaf Devletleri karar değiştirmiş ve İtalya'ya vaat edilen Ege Bölgesi'ni Rum nüfusunu bahane ederek Yunanistan'a vermişlerdir. Bu olay İtalya ile İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığına neden olmuştur.

CEVAP: A

2. Paris Barış Konferansı'nın toplanma amacı yenilen devletler ile yenilen devletler arasında gerçek barış antlaşmalarını imzalamaktır.

CEVAP: A

3. İngiltere ve Fransa Çanakkale Cephesi'ni açarken amaçları

- Rusya'ya yardım göndermek
- İstanbul'u ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak
- Savaşı kısa sürede bitirmektir.

CEVAP: E

4. Yugoslavya I. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmuştur. I. Dünya Savaşı'na katılmamıştır.

CEVAP: B

5. Kuvay-i Milliye halkın içinde çıkan, çete savaşları yapan düzensiz birliklerdir. Düzenli ordunun kurulması için zemin hazırlamışlardır ve TBMM'e karşı ayaklanmalarında bastırmışlardır.

Kuvay-i Milliye merkezi otoriteye bağlı değildir.

CEVAP: C

6. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin sadece kendi bölgelerini kurtarmaya çalışmaları ulusal kurtuluş ile çeliştiğini gösterir.

CEVAP: B

7. Mondros Ateşkes'inde "Boğazlar İtilaf Devletleri'nin denetiminde olacak" maddesi yer alır. Bu ateşkesden sonra 13 Kasım 1916'de İtilaf Devletleri'nin donanmaları Boğaza demirlemiş ve İtilaf Subayları İstanbul'a çıkmıştır. Bu olay İstanbul'un fiilen işgal edildiğini gösterir.

CEVAP: A

8. **Erzurum Kongresi'nin toplanmasında;**

- XV. Kolordunun arada olması
- Bölgenin tehdit olması
- Doğu İlleri Cemiyeti'nin çalışmaları etkili olmuştur.

CEVAP: E

9. Yunanlıların İzmir'i işgal etmesine Paris Barış Konferansında karar vermiştir. İzmir'in işgali Paris Barış Konferansından sonra gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

10. Mavri Mira, Etnik-i Eteryay ve Kardos Cemiyetleri Ege ve Trakya'da faaliyet gösterir amaçları Bizans Devleti'ni yeniden canlandırmaktır.

CEVAP: E

11. Fransız İhtilalinin yaydığı Milliyetçilik akımı Osmanlı Devleti'nin yıkılmasına sebep olurken yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerinden biri olmuştur.

CEVAP: D

12. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşında Kafkasya cephesinde Rusya ile savaşmıştır. Irak Cephesi – İngilizlerle Çanakkale Cephesi – İngiliz ve Fransızlar Suriye Cephesinde – Fransızlar ve İngilizlerle savaşmıştır. Galiçya Cephesi Osmanlı Devleti için ara cephedir.

CEVAP: A

13. İzmir'in işgalinin ardından Yerli Rumlar işgalcilerle iş birliği yapmıştır. Türk halkı İstanbul Hükümeti'nin işgallere kayıtsız kalması sebebi ile kendi direnişe geçmiş ve Kuvay-i milliye ortaya çıkmıştır. Türklerin direnişe geçmesi sonucunda Cemiyeti Akvam Bölgeye heyet göndermesi ve Amiral Bristol Raporu hazırlanmıştır.

CEVAP: E

14. Sulh ve Selameti Osmaniye Cemiyeti padişaha bağlılığı savunur ve ulusal bilince zarar vermiştir. Kilikyalılar Cemiyeti Adana ve çevresinde Fransızlar ve Ermenilerle mücadele eden ulusal bir cemiyettir. Wilson Prensipleri Cemiyeti, Amerika himayesini savunan bir cemiyettir ve ulusal bilince zarar vermiştir.

CEVAP: D

15. Wilson Prensipleri savaş tazminatına karşıdır. Bu sebeple savaş ödentileri Wilson Prensiplerine aykırıdır. Uluslararası barış ve milli devlet anlayışı Wilson Prensiplerinde yer alır.

CEVAP: D

16. Devletler arasında gizli antlaşmalar yapılmayacak maddesi "açık diplomasi" anlayışını ortaya koyar.

CEVAP: E

17. İttifak Devletleri'nde I. Dünya Savaşı'ndan sora hükümetlerin ve rejimlerin değişmesi, yenilgilerden yönetimlerin sorumlu tutulduğunu gösterir.

CEVAP: A

18. Arapların, İngilizler ile işbirliği içinde olması İslamcılık (Ümmetçilik) akımının etkisini yitirdiğini gösterir.

CEVAP: E

19. I. Dünya Savaşını bitiren antlaşmaların çok ağır koşullar taşıması barışın kalıcı olmasına ve yeniden savaş çıkmasına neden olmuştur.

CEVAP: A

20. I. Dünya Savaşı'nı bitiren antlaşmalarda yeni siyasi rejimler öngörülmemiştir. Yeni siyasi rejimlerin ortaya çıkması devletlerin kendi iç dinamikleri sonucundadır.

CEVAP: A

1. Erzurum Kongresi'nde "Kuvay-ı Milliye'yi etkin kılmak ifadesi ile bağımsızlık dolayısıyla da milliyetçilik vurgulanmıştır. İrade-i Milliye'yi egemen kılmak ifadesi ile de ulus egemenliği vurgulanmıştır.

CEVAP: B

2. Mustafa Kemal Havza Genelgesi'ni yayınladıktan sonra İstanbul Hükümeti tarafından İstanbul'a çağırılmıştır. Ancak Mustafa Kemal Amasya'ya geçerek Amasya Genelgesi'ni yayınlamıştır.

CEVAP: A

3. Amasya Genelgesi Türk Milli Mücadelesi'nin gerekçesini, yöntemini ve amacını ortaya koymuştur.

Vatanın bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikededir ifadesi Milli Mücadele'nin gerekçesini ortaya koymaktadır.

CEVAP: B

4. Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal İtilaf Devletleri'nin işgali altındaki İstanbul'da toplanacak bir meclisin güvenliğinin olmayacağı dolayısıyla da sağlıklı karar alamayacağını açıklamıştır. Ancak Mebusan Meclisi İstanbul'da toplanmıştır. 16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri İstanbul'u resmen işgal etmiş, Mebusan Meclisini dağıtmıştır. Böylece Mustafa Kemal haklı çıkmıştır.

CEVAP: C

5. 16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgali sonrasında İtilaf Devletleri'nin baskılarına dayanamayan 2 Nisan 1920'de Salih Paşa Hükümeti istifa etmiş, 5 Nisan 1920'de Damat Ferit Paşa dördüncü defa hükümet kurmuştur.

CEVAP: D

6. Adana ve çevresinde Fransız ve Ermeni işgallerine karşı direniş gösteren milli cemiyet Kilikyalılar Cemiyeti'dir.

CEVAP: C

7. 20-22 Ekim 1919 yılında Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal ile İstanbul Hükümeti adına Salih Paşa arasında yapılan Amasya Görüşmeleri'nde Mebusan Meclisi'nin açılması ve seçimlerin yapılması yönünde kararlar alınmıştır.

CEVAP: C

8. 12 Ocak 1919'da toplanan Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde alınan 28 Ocak 1920 tarihli Vatanın bütünlüğü ile ilgili kararları içeren Misak-ı Milli kararları İtilaf Devletleri'nin İstanbul'u resmen işgal edip Mebusan Meclisi'ni dağıtmalarına neden olmuştur.

CEVAP: C

9. Erzurum Kongresi'nde saltanatın kaldırılması ile ilgili karar yoktur.

CEVAP: A

10. 4-11 Eylül 1919'da toplanan Sivas Kongresi sonrasında Damat Ferit Hükümeti istifa etmek zorunda kalmıştır. Bu olay Temsil Heyeti'nin ilk siyasi başarısıdır.

CEVAP: A

11. Mustafa Kemal 9. Ordu Müfettişi sıfatı ile 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığında resmi görevi bölgedeki direnişi ortadan kaldırarak işgallere yardımcı olmaktadır. Ancak hazırladığı Samsun Raporu'nda işgallerden İtilaf Devletleri subaylarını ve Rumları sorumlu tutmuştur. Yapılan haksız işgallere karşı Türk Milleti'nin kendini savunduğunu ve bunun da meşru olduğunu açıklamıştır.

CEVAP: A

12. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş belgesi sayılan Amasya Genelgesi'nde Boğazlarla herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

CEVAP: D

13. Erzurum Kongresi'nde oluşturulan Doğu Anadolu'daki cemiyetleri birleştiren Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Sivas Kongresi'nde yurt genelindeki cemiyetlerin birleştirildiği Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti haline getirilmiştir. Yine Erzurum Kongresi'nde oluşturulan Doğu illerini temsil eden Heyet-i Temsiliye, Sivas Kongresi'nde sayısı artırılarak tüm yurdu temsil eder hale getirilmiştir.

CEVAP: B

14. Sivas Kongresi'nde yurt genelinde dağılık halde bulunan Müdafaa-i Hukuk cemiyetleri Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.

CEVAP: C

15. Kuvay-ı Milliye'yi amil, İrade-i Milliye'yi hakim kılmak esastır kararı ilk kez Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiştir.

CEVAP: B

16. Amasya Genelgesi'nde imzası olmayıp, telgrafla onaylayanlar, Kazım Karabekir ve Mersinli Cemal Paşalardır.

CEVAP: E

17. Kapitülasyonlara ilk kez açık ve net bir şekilde Misak-ı Milli'de karşı çıkmıştır.

CEVAP: E

18. Amasya Genelgesi bir ihtilal bildirgesidir.

CEVAP: A

19. Erzurum Kongresi'nde Kuva-ı Milliye'yi etkin İrade-i Milliye'yi hakim kılmak esastır ifadesi ileride devlet rejiminin değişerek ulus egemenliğine geçileceğinin göstergesidir.

CEVAP: B

20. Amasya Genelgesi 22 Haziran 1919'da yayınlanmış, Erzurum Kongresi ise 23 Temmuz 7 Ağustos 1919 tarihlerinde toplanmıştır.

CEVAP: A

1. 15 Mayıs 1919'da Yunanistan'ın İzmir'i işgali üzerine Batı Anadolu'da kongreler toplanmıştır.

CEVAP: C

2. İlk kez Erzurum Kongresi'nde azınlıklarla ilgili karar alınmıştır.

CEVAP: B

3. Ulusun azmi ve kararı ifadesi ulusal egemenliği ifade etmektedir.

CEVAP: A

4. İlk kez milli sınır kavramından bahsedilen yer Erzurum Kongresi'dir.

CEVAP: B

5. Amasya Genelgesi'nde Türk Milli Mücadelesi'nin nedeni olarak vatanın bütünlüğünün ve ulusun bağımsızlığının tehlikede olması gösterilmiştir.

CEVAP: C

6. Erzurum Kongresi toplantısı bakımından bölgesel aldığı kararlar bakımından ulusaldır.

CEVAP: E

7. Sivas Kongresi sonrasında Anadolu hareketinin güçlenmesi üzerine İstanbul Hükümeti Temsil Heyeti ile görüşmeye karar vermiştir.

CEVAP: B

8. Mebuslar Meclisi'nin toplanması kararı Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiştir.

CEVAP: A

9. Amasya Görüşmelerinde alınan kararlardan sadece seçimlerin yapılması ve mebusan meclisinin açılması konularında kesinlikle birlik sağlanmıştır.

CEVAP: B

10. Mustafa Kemal Samsun'a çıkarken 9. Ordu Müfettişi sıfatı ile kolordu komutanlarına emir verme yetkisine sahipti. Bu yüzden İstanbul Hükümeti ile anlaşmazlığa düştüğü konular arasında değerlendirilemez.

CEVAP: D

11. Verilen gelişmeler Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasına bağlı olarak başlayan işgallere tepki niteliğindedir. I. Dünya Savaşı sırasında imzalanan gizli antlaşmalar Rusya savaştan çekildiği ve dünyaya açıkladığı için pek bir geçerliliği kalmamıştır. İtilaf devletleri yeni paylaşım planları oluşturmuşlardır.

CEVAP: E

12. Mustafa Kemal Paşa'nın doğrudan doğruya topladığı kongre Sivas kongresidir.

CEVAP: D

13. Geçici hükümetin ulusal kongre tarafından seçilmesi ifadesi millet iradesinin esas alınacağını göstermektedir.

CEVAP: C

14. Erzurum Kongresi'nde alınan Mebusan Meclisi'nin derhal açılması kararı İstanbul Hükümeti'ni meclis denetimine tabi tutmayı amaçlar.

CEVAP: D

15. İstanbul Hükümeti'nin artık Anadolu'ya egemen olamadığından hareketle Anadolu halkını temsilen Sivas Kongresi'nde Erzurum Kongresinde kurulmuş olan Temsilciler Kurulu'na yürütme yetkisi verilmiştir.

CEVAP: C

16. Damat Ferit Paşa'nın Anadolu'da başlayan Türk Milli Mücadelesini engellemeye çalışmasına bağlı olarak Temsilciler Kurulu Damat Ferit Paşa istifa edene kadar İstanbul ile ilgili her türlü haberleşmeyi yasaklamıştır.

CEVAP: B

17. Hıristiyanlar Osmanlı vatandaşı sayıldıkları için zaten seçimlere girmelerinde bir sakınca yoktu. Özellikle Müslüman ve Hıristiyan halkın seçimlere katılımı Mebusan Meclisi'nde tüm yurdun temsili anlamına gelecektir.

CEVAP: A

18. Misak-ı Milli'de geçen ilgili madde devletlerarası eşitliğe önem verildiğinin göstergesidir.

CEVAP: B

19. 16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri'nin Misak-ı Milli kararlarına tepki olarak İstanbul'u resmen işgal ederek Mebusan Meclisi'ni dağıtmaları Mustafa Kemal'in İstanbul'da toplanacak bir meclisin sağlıklı karar almayacağı yönündeki düşüncesinin doğruluğunu kanıtlamıştır.

CEVAP: B

20. Temsilciler Kurulu'nun İstanbul'un işgali sonrasındaki uygulamaları artık İstanbul Hükümeti'nin meşruluğunu kaybettiğinden hareketle Anadolu'daki yönetimi üstlendiğini gösterir.

CEVAP: A

1. Sivas'ta toplanacak ulusal kongreye tüm yurttan temsilci istenmesi cumhuriyetçilik ilkesinin uygulanacağını gösterir.

CEVAP: C

2. Mondros Ateşkes Antlaşması kapsamında Vilayet-i Sitte de bir Ermeni yurdu kurulması gündeme gelmişti. Bunun üzerine Ermeniler Doğu Anadolu'da faaliyetlere başlamasına bağlı olarak Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Erzurum Kongresi'ni toplamıştır.

CEVAP: D

3. Bölgesel cemiyetlerin kurulması Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında Anadolu'nun işgali artmıştı.

CEVAP: C

4. Kuva-ı Milliye birlikleri merkezi otoriteden yoksun bölgesel birliklerdir. Bu durum olumsuzluk yaratmakta başarıyı geciktirmektedir.

CEVAP: D

5. Misak-ı Milli kararlarında kapitülasyonlar açıkça reddedilmiştir.

CEVAP: B

6. I. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan güçlü bir devletin denetimine girmek olan manda ve himaye düşüncesi Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında başlayan işgaller karşısında bazı grupların çaresizlik içine düşerek savunduğu düşüncedir.

CEVAP: B

7. İngilizlerin Osmanlı yönetiminden Doğu Karadeniz'deki güvenliğin sağlanmasını isteme nedenleri bölgede başlayan işgallere ve Rum çetelerinin eylemlerine karşı bölge halkının direnişe geçmesidir.

CEVAP: C

8. Temsilciler Kurulu'nun oluşturulması 23 Temmuz- 7 Ağustos 1919 tarihler arasında toplanan Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiştir.

CEVAP: D

9. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. Maddesi gereğince Vilayet-i Sitte'de bir karışıklık çıkarsa bu bölge işgal edilecektir. İfadesinden hareketle Erzurum Kongresi toplanmıştır.

CEVAP: D

10. Balıkesir ve Alaşehir Kongreleri padişaha ve halifeye bağlılık bildiren kongrelerdir.

CEVAP: C

11. Toplanması bakımından bölgesel bir kongre olan Erzurum Kongresi Mustafa Kemal'in katılımı ve ortaya koyduğu fikirlerle ulusal bir nitelik kazanmıştır.

CEVAP: D

12. Manda ve himaye ilk kez Erzurum Kongresi'nde gündeme gelmiş ve reddedilmiştir.

CEVAP: A

13. Erzurum Kongresi kararları arasında yer alan milli iradeyi hakim kılmak ve mebusan meclisinin toplanması ve seçimlerin yapılması ifadeleri ulus egemenliği anlayışının benimsendiğinin göstergesidir.

CEVAP: D

14. İrade-i Milliye ve Hakimiyet-i Milliye ifadeleri bir arada düşünüldüğünde Mustafa Kemal ulus egemenliğine ve ulus bağımsızlığına önem vermektedir

CEVAP: D

15. Mustafa Kemal toplumun tüm kesimlerinin desteğini almak amacıyla parti ayırımı yapılmamasını istemiştir.

CEVAP: C

16. İlgili hükümlere bakıldığında kayıtsız ve şartsız siyasi ve ekonomik bağımsızlık amaçlanmaktadır.

CEVAP: B

17. İlgili açıklamaya bakıldığında Temsilciler Kurulu'ndan bir siyasi parti olarak bahsedildiği ve bu milliyetçi partinin fikirlerinin Damat Ferit Hükümeti'nin fikirleri ile bağdaşmadığı öne sürülmüştür. Bu noktada Temsilciler Kurulu Anadolu halkının bağımsızlığı ve vatanın bütünlüğü için mücadele vermektedir.

CEVAP: C

18. İlgili kararlara bakıldığında askerlik ile ilgili düzenlemelere önem verilmiştir.

CEVAP: C

19. İttihat ve Terakki Partisi Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı'na girmesine neden olduğundan yenilginin ve dolayısıyla da işgallerin sebebi olarak değerlendirilmektedir.

CEVAP: C

20. 1921'deki I. İnönü Savaşı sonrasında İttifak Devletlerinin isteği ile toplanan Londra Konferansı'na İstanbul Hükümeti'nin davet edilmesi ile amaçlanan Türk tarafında ikilik yaratarak Sevr Barış Antlaşması'nı kabul ettirmektir. Bu yüzden İstanbul Hükümeti'nin Londra Konferansı'na delege göndermesi ulusal birliğe ve bağımsızlığa zarar vermektedir.

CEVAP: D

1. Verilen durumlara bakıldığında İstanbul Hükümetlerinin değişmesi ile Milli Mücadeleye bakışta değişmiştir.

CEVAP: A

2. Mustafa Kemal, bu tutumu ile Milli Mücadele içerisinde bölünme olmasını engellemeye çalışmıştır. Damat Ferit Hükümeti'ni suçlarken, Sultan Vahideddin'e karşı olumsuz bir ifade kullanmaktan kaçınmıştır.

CEVAP: A

3. Amasya Genelgesi'nin ilgili maddesine bakıldığında her türlü etki ve denetimden uzak ifadesi ile milli bir kurul ifadesi bir arada düşünüldüğünde İstanbul Hükümeti'nin İtilaf Devletleri'nin kontrolünde olduğu ve iş yapamaz durumda olduğu ortaya çıkmaktadır.

CEVAP: B

4. Erzurum Kongresi kararlarının Sivas Kongresi'nde de kabul edilmesi bu kararların Türk Ulusu tarafından da kabul gördüğünü göstermektedir.

CEVAP: B

5. Misak-ı Milli'nin ilgili hükmüne bakıldığında ekonomik bağımsızlık ve siyasi bağımsızlık kavramları görülmektedir.

CEVAP: C

6. Amasya Görüşmeleri kapsamında hazırlanan ilgili protokol ile Temsilciler Kurulu'nun rızasının alınarak barış görüşmelerine gidilmesi ifadesi ile hem İstanbul Hükümeti denetim altına almak aynı zamanda ulus yararına kararlar çıkarmak amaçlanmıştır.

CEVAP: E

7. Amasya Genelgesinde yer alan milletin azmi ve kararı ifadesi ile Erzurum Kongresi'nde yer alan milli irade-i hakim kılmak ifadeleri egemenliğin kaynağının ve şeklinin değişeceğini göstermektedir.

CEVAP: E

8. İlgili metne bakıldığında TBMM'nin otorite kurma gayreti görülmektedir. İtilaf Devletleri ile barış görüşmelerine dair bir ifade yoktur.

CEVAP: E

9. "Amasya Genelgesi'nde yer alan ulusun bağımsızlığını ulusun azmi ve kararı kurtaracaktır" ifadesi üstü kapalı olarak ileride rejimin değişeceğini göstermektedir.

CEVAP: C

10. Misak-ı Milli'de ulusal bağımsızlık vardır. Ulusal egemenlik yoktur.

CEVAP: A

11. Erzurum Kongresi'nde oluşturulan Temsilciler Kurulu (Temsil Heyeti) I.TBMM açılana kadar görev yapmıştır.

CEVAP: D

12. Erzurum, Balıkesir, Alaşehir, Nazilli kongreleri bölgesel kongrelerdir.

CEVAP: B

13. Amasya Genelgesi'nde İstanbul Hükümeti üzerine düşen görevi yerine getirememektedir. Hükmü yer almaktadır.

CEVAP: C

14. Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Samsun'dan başladığı Türk Milli Mücadelesi'ne, Havza, Amasya, Erzurum, Sivas, Amasya, Ankara şeklinde sürdürmüştür.

CEVAP: B

15. Mustafa Kemal ilk kez Erzurum Kongresi'nde Temsilciler Kurulu Başkanı seçilerek halkın haklarını savunması için yetki verilmiştir.

CEVAP: D

16. Sivas Kongresi'nden sonra 14 Eylül 1919'da İrade-i Milliye gazetesi yayına başlamıştır.

CEVAP: B

17. 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılması Milli Mücadele'nin sona ermesinden sonradır.

CEVAP: A

18. Erzurum Kongresi'nde yer alan ilgili kararlar Ermenileri ifade etmektedir.

CEVAP: A

19. Türk ulusunun cumhuriyet yönetimi isteme gibi bir durumu yoktur. Ulus padişahın ve halifenin kurtulacağını umut etmektedir.

CEVAP: C

20. İlk kez Amasya Genelgesi'nde yer alan "Ulusun bağımsızlığını ulusun kararı ve azmi kurtarır" maddesi ulu egemenliğine geçişi ifade etmektedir.

CEVAP: D

1. Nüfus Mübadelesi Lozan Barış Antlaşması'nda (24 Temmuz 1923) yer alır.

CEVAP: E

4. Lozan Barış Antlaşması'nı, II. TBMM onaylamıştır.

CEVAP: E

2. Misak-ı Milli'nin İstanbul'da toplanan Mebusan Meclisi'nce kabul edilen İstanbul Hükümeti'nin büyük bölümü tarafından milli egemenliğe geçişin desteklendiğini doğrudan göstermektedir.

CEVAP: A

5. Urfa'daki Milli Aşireti ayaklanması bağımsız bir Kürt Devleti kurmayı amaçlamıştır.

CEVAP: C

3. Mustafa Kemal, 16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri'nin İstanbul'u işgal etmesi ve Mebusan Meclisi'ni dağıtması üzerine yayınladığı genelgede Ankara bir meclis toplanacağını ilan etmiştir.

CEVAP: D

6. Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesi sonrasında İstanbul Anadolu'ya egemen değil tabi olacaktır sözü TBMM'nin açılması ile gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

7. TBMM Hıyaneti Vataniye Kanunu'nu ve İstiklal Mahkemeleri ile ayaklanmaları bastırma-
yı amaçlamıştır.

CEVAP: D

8. Takrir-i Sükun Kanunu 1925'te Şeyh Said İsyanı'nın bastırılması amacıyla çıkarılmış-
tır.

CEVAP: D

9. 1921 Anayasasında henüz devlet kurulma-
dığından devlet başkanlığı yoktur.

CEVAP: B

10. 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Barış Antlaşması ile Osmanlı İmparatorluğu hu-
kuken sona ermiştir.

CEVAP: E

11. Sevr Barış Antlaşması 10 Ağustos 1920'de imzalanmıştır. Bilecik Görüşmeleri ise 5 Aralık 1920'de gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

12. Sevr Barış Antlaşması 10 Ağustos 1920'de imzalanmıştır.

CEVAP: E

13. 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Barış Antlaşması II. TBMM'nin onayından geçmiştir.
CEVAP: E
14. Hükümet işlerinin meclis içinden seçilen vekiller aracılığıyla yerine getirilmesi meclis hükümeti sisteminin benimsendiğini gösterir.
CEVAP: A
15. TBMM öncelikle vatanın bütünlüğünün korunmasını ve ulusun bağımsızlığını amaçlamıştır.
CEVAP: D
16. Sevr Barış Antlaşması Kanun-i Esasi'ye göre parlamentonun onayından geçmediği için ölü doğmuş bir antlaşma olarak değerlendirilmiştir.
CEVAP: C
17. TBMM'nin ilk çıkardığı kanun Ağnam Vergisi'nin dört katına çıkarılmasıdır.
CEVAP: D
18. 3 Mart 1924'de son olarak Osmanlı hanedanı elinde bulunan halifelik, Türkiye Cumhuriyeti tarafından kaldırılmıştır. Devletin laikleşmesi yolunda atılan siyasi bir devrimdir ve II. TBMM tarafından gerçekleştirilmiştir.
CEVAP: C
19. Son Osmanlı Mebusan Meclisi 16 Mart 1920'de İtilaf Devletlerinin İstanbul'u resmen işgali ile kapatılmıştır. TBMM'nin açılması ise 23 Nisan 1923'tür.
CEVAP: B
20. I. TBMM'de kurulan ilk bakanlık Sağlık (Hıfz-ı Sıhha) Bakanlığı'dır.
CEVAP: B

1. I. TBMM'de güçler birliği (Yasama, yürütme ve yargının tek elden toplanması) prensibi benimsenmiştir.

CEVAP: A

2. Kuva-ı İnzibatiye (Halifelik Ordusu) ve Ahmet Anzavur ayaklanmaları doğrudan Osmanlı Hükümeti tarafından çıkarılan ayaklanmalardır.

CEVAP: B

3. Mustafa Kemal 1921'de Kütahya-Eskişehir Savaşlarında alınan yenilgi sonrasında TBMM tarafından Başkomutan seçilmiştir.

CEVAP: E

4. Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet önceden Kuva-ı Milliye'ci olup sonradan TBMM'nin otoritesini ve düzenli orduya katılımı reddederek ayaklanmışlardır.

CEVAP: D

5. Sevr Barış Antlaşması ile Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulması kesinlik kazanmıştır.

CEVAP: C

6. Sevr Barış antlaşması Osmanlı Mebusan Meclisinde onaylanmadığından geçersizdir. Ölü doğmuştur.

CEVAP: E

7. Çerkez Ethem Ayaklanması'nı İsmet Bey (İnönü) bastırmıştır.

CEVAP: B

8. I. TBMM'de alınan kararlardan TBMM'nin üzerinde güç ve makam yoktur ifadesi saltanat ve hilafetin yok sayıldığının göstergesidir.

CEVAP: D

9. Sevr Barış Antlaşması'nın imzalanmasının Milli Mücadele karşıtı ayaklanmalarla ilişkisi yoktur. Ayaklanmalar Milli Mücadele kapsamındaki vatanın bütünlüğüne ve ulusun bağımsızlığına karşıdır.

CEVAP: D

10. Kuva-i Milliye birlikleri mutlakiyet yönetimine karşı değildir. Saltanata karşı değildir. Sadece kendi bölgelerini düşman işgaline karşı korumaya çalışmışlardır.

CEVAP: D

11. Çerkez Ethem önceden Kuva-i Milliyeci olup sonradan TBMM'nin otoritesine ve düzenli orduya katılıma tepki göstererek ayaklanmıştır.

CEVAP: A

12. Sevr Barış Antlaşması'nı TBMM onaylamamıştır. TBMM imzalayanları ve uygulamaya çalışanları Hıyanet-i Vataniye Kanunu kapsamında gıyaben yargılamıştır.

CEVAP: C

13. Yurt genelindeki cemiyetler 1919'da toplanan Sivas Kongresi kapsamında birleştirilmiştir.

CEVAP: D

14. 16 Mart 1920'de İstanbul'un İtilaf kuvvetlerince resmen işgal edilmesi TBMM'nin açılmasını hızlandırmıştır.

CEVAP: B

15. Lozan Barış antlaşması II. TBMM tarafından onaylanmıştır.

CEVAP: C

16. Yunanlıların saldırıya geçmelerinde temel neden Sevr Antlaşması'nın uygulanmasını sağlamaktır.

CEVAP: D

17. Ankara Aralık 1920'de Anadolu'nun bir köyü şeklindedir.

CEVAP: E

18. Halk Partisi'nin kuruluşu 9 Eylül 1923'tür. Türk Milli Mücadelesi başarıya ulaştıktan sonradır. II. TBMM döneminde kurulmuştur.

CEVAP: D

19. Mebusan Meclisi üyelerinin herhangi bir seçime tabi tutulmaksızın I. TBMM'ye üye olarak kabul edilmeleri milli egemenlik anlayışına önem verildiğini gösterir.

CEVAP: A

20. Şeyhülislam Dürrizade Abdullah Efen-di'nin Milli Mücadele karşıtı fetvası ve azınlıkların ayrı devlet kurma düşünceleri Milli Mücadele karşıtı ayaklanmalarda etkili olmuştur.

CEVAP: D

1. İlgili açıklamadan hareketle Osmanlı ekonomisi bağımsızlığını yitirmiştir.

CEVAP: B

2. Açıklamada seçimlerin gizli oy ve açık sayım esasına göre olması ulus iradesinin sağlıklı bir şekilde ortaya çıkarılmak istendiğinin göstergesidir.

CEVAP: A

3. Temsilciler Kurulu I. TBMM kurulduktan sonra yetkilerini İcra Vekilleri Heyeti'ne devretmiştir.

CEVAP: B

4. I. TBMM'nin yasama yürütme ve yargı güçlerini elinde toplaması(güçler birliği) olağanüstü yetkilere sahip olduğunu gösterir.

CEVAP: E

5. TBMM, Hıyanet-i Vataniye Kanununu çıkararak ve istiklal Mahkemelerini kurarak Milli Mücadele'nin düzenli ve disiplinli yürütmesini ve suçlu görülenlerin cezalandırılmasını amaçlamıştır.

CEVAP: E

6. 16 Mart 1920'de İtilaf devletlerinin İstanbul'u işgal ederek Mebusan meclisini dağıtmaları milli iradeyi yok saydıklarını gösterir.

CEVAP: B

7. Mustafa Kemal ve arkadaşları ulusun bağımsızlığı için mücadele ettiklerinden Osmanlı yönetimi ve İtilaf devletleri tarafından tepki ile karşılaşmışlardır. Bu kapsamda ayaklanmalar çıkarmışlardır.

CEVAP: D

8. Erzurum milletvekili seçilen Mustafa Kemal, İstanbul'a gidemediğinden milletvekillerinden kendisini giyaben meclis başkanı seçmelerini istemiştir. Ancak bu durum gerçekleşmemiştir.

CEVAP: E

9. TBMM'nin üyeleri Türk ulusu tarafından seçilmekteydi. Bu kapsamda ilk önce gerçekleşen ulusal egemenliktir.

CEVAP: A

10. Halifelik II.TBMM tarafından kaldırılmıştır. Bu yüzden tam bağımsızlığı pekiştirmiştir.

CEVAP: C

11. I. TBMM'de partileşme yoktur, gruplaşma vardır.

CEVAP: E

12. I. TBMM'nin kurulması ile Erzurum Kongresi'nde oluşturulan Temsilciler Kurulu'nun görevi sona ermiştir.

CEVAP: E

13. İlk Hıfz-ı Sıhha Nazırı (Sağlık Bakanı) Dr. Adnan Adıvar'dır.

CEVAP: D

14. I. TBMM'de partilere ait gruplar yoktur o dönemde partilerden ziyade farklı fikirlere sahip gruplar bulunmaktadır.

CEVAP: D

15. Çerkez Ethem düzenli orduya katılmak istemediğinden ayaklanmıştır.

CEVAP: B

16. Ağnam vergisinin dört kadına çıkarılmasında amaç acil para ihtiyacını karşılamaktır.

CEVAP: D

17. Anadolu'da işgaller 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Ateşkes Antlaşması kapsamında başlamıştır.

CEVAP: C

18. Amasya Görüşmeleri 22 Ekim 1919 Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılması 12 Ocak 1920

Misak-ı Milli'nin kabulü 28 Ocak 1920

Sevr Barış Antlaşması'nın imzalayanların vatan haini ilan edilmesi 19 Ağustos 1920

Batı Cephesi'nde düzenli ordunun savaşlara başlaması 6 Ocak 1921

CEVAP: A

19. TBMM Sevr Barış Antlaşması'nın Mebusan Meclisi'nde onaylanmadığı için yasal bir antlaşma olmadığını öne sürmüştür.

CEVAP: C

20. Ahmet Anzavur Milli Mücadele karşıtı isyancıdır.

CEVAP: E

7. İtalya I. İnönü Savaşı'ndan sonra Anadolu'dan kuvvetlerini çekmeye başlamıştır.

CEVAP: D

8. Daha önce İngiliz işgalinde bulunan Urfa, Maraş, Antep İngilizler tarafından daha sonra Fransa'ya bırakılmıştır. İtalya Konya, Antalya Yunanistan Batı Anadolu Ermenistan Doğu Anadolu Bölgesi'nde işgal faaliyetlerinde bulunmuştur.

CEVAP: D

9. Batı Cephesinde Kuvay-ı Milliye'nin Yunan birliklerini durduramaması düzenli orduya geçişi hızlandırmıştır.

CEVAP: A

10. 16 Mart 1921 yılında imzalanan Moskova Antlaşması'yla Rusya Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk Avrupa devletleri olmuştur. İngiltere ve Fransa 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması ile Kapitülasyonların kaldırıldığını kabul etmiştir.

CEVAP: C

11. Türk Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesindeki düşmanımız Ermenilerdir. Rumlar Doğu Karadeniz ve Batı Anadolu'da, zararlı faaliyetlerde bulunmuşlardır.

CEVAP: E

12. Türk ordusunun I. ve II. İnönü savaşlarında yıpranması Kütahya-Eskişehir savaşlarının kaybedilme nedenidir. Çerkez Ethem isyanı I. İnönü Savaşları nedenlerindedir. Mustafa Kemal Paşa'ya muhalefet olması Kütahya-Eskişehir savaşlarının kaybedilmesinden sonra olmuştur.

CEVAP: B

13. Mustafa Kemal Çanakkale Cephesinde 19. Tümen Komutanıdır. Sakarya Savaşından sonra Ukrayna ile Dostluk Antlaşması imzalanmıştır. I. İnönü Savaşı sonrası 12 Mart 1921'de İstiklal Marşı kabul edilmiştir. I. ve II. İnönü Savaşlarında komutanımız İsmet Paşa'dır.

CEVAP: C

14. Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi Kütahya Eskişehir savaşları sonrası Sakarya Savaşı öncesi gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

15. Çerkez Ethem isyanının bastırılması I. İnönü Savaşı sırasında (1921) düzenli ordunun kurulması I. İnönü savaşı öncesi 1920'de Mustafa Kemal'in Başkomutan seçilmesi 5 Ağustos 1921'de Kütahya Eskişehir savaşları sonrası gerçekleşmiştir.

CEVAP: C

16. Mustafa Kemal ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayınlamış 8 Ağustos 1921. Bu emirlerle tüccarların ve halkın elindeki mal varlıklarının bir kısmına, bedeli sonradan ödenmek koşuluyla el konulmuştur.

CEVAP: B

17. Teşkilatı Esasiye Kanunu 20 Ocak 1921, İstiklal Marşı'nın kabulü 12 Mart 1921, Ankara Antlaşması 20 Ekim 1921 Saltanatın kaldırılması 1 Kasım 1922, Genel seçimler ise 1 Nisan 1923'te yapıldığından cevap A'dır.

CEVAP: A

18. Mustafa Kemal Paşa TBMM'nin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak Başkomutan sıfatıyla Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayınlamıştır. Bu emirle ordunun ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamıştır.

CEVAP: B

19. İtilaf devletleri Londra Konferansına ve Lozan görüşmelerine hem İstanbul hem de Ankara hükümetini beraber çağırarak iki hükümet arasındaki görüş ayrılıklarından yararlanmak istemişlerdir.

CEVAP: D

20. İtalya ile siyasi ilişkiler kurulmuş, Sovyet Rusya ile 16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması imzalanmış, Afganistan ile 1 Mart 1921'de dostluk anlaşması imzalanmış, Fransa ile 20 Ekim 1921'de Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Avusturya ile herhangi bir siyasi ilişkide bulunulmamıştır.

CEVAP: E

1. Gümrü Antlaşması 1920'de Ermenilerle TBMM arasında Kars Antlaşması 1921'de Ermenistan-Gürcistan-Azerbaycan ile TBMM arasında, Moskova Antlaşması 1921'de Sovyet Rusya ve TBMM arasında Mudanya Ateşkes Antlaşması 1922'de İtilaf devletleri ve TBMM arasında imzalanmıştır.

CEVAP: D

2. İtilaf devletleri Londra Konferansı İstanbul ve Ankara hükümetini beraber çağırıp iki hükümeti birbirine düşürmek istedi. Paris Barış Konferansı 1919'da İtilaf devletlerinin topladığı konferanstır. San Remo'da Sevr Barışı'nın taslağı hazırlanmıştır. Berlin Konferansı 1878'de, İstanbul Konferansı ise 1876 yılında yapılmıştır.

CEVAP: C

3. Lozan Barış Antlaşması'nda 24 Temmuz 1923'de Suriye sınırı Fransayla 1921 yılında yapılan Ankara Antlaşması, Yunanistan sınırı 1913'te yapılan Atina Antlaşması Doğu sınırı 1921'de yapılan Kars Antlaşmaları esas alınarak belirlenmiştir.

CEVAP: A

4. Doğu Trakya'nın savaş yapılmadan alınması, Meriç'in Türk-Yunan sınırı olması, İstanbul ve Boğazların TBMM'ye bırakılması, İngiltere'de hükümet değişikliği olması 11 Ekim 1922 Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın bir sonucudur. İşgal güçlerinin İstanbul'u tamamen boşaltmasıyla Lozan Antlaşması'nın bir sonucudur.

CEVAP: B

5. Lozan Konferansı'na Japonya gözlemci olarak, Bulgaristan Boğazlarla ilgili konularda, Yunanistan ve Romanya ise tüm görüşmelere katılmışlardır. Macaristan Lozan Konferansına katılmamıştır.

CEVAP: C

6. TBMM ile Sovyet Rusya arasında imzalanan Moskova Antlaşması ile (16 Mart 1921) Sovyet Rusya kapitülasyonların kaldırılmasını kabul etmiştir.

CEVAP: C

7. 23 Nisan 1920'de TBMM açılması 1 Kasım 1922'de Saltanatın kaldırılması ve 1921 Anayasası'nın kaldırılması Milli egemenliği gerçekleştirmek için yapılan çalışmalardır.

CEVAP: C

8. İngiltere'nin yeni bir savaşı göze alamaması, İngiltere'nin yalnız kalması, Büyük Taarruzun kazanılması ve Yunanlıların Batı Anadolu'dan çekilmesi Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalanmasında etkili olmuştur. Saltanatın kaldırılması 1 Kasım 1922'de Mudanya'dan sonra gerçekleşen bir olaydır.

CEVAP: B

9. Batı ve Doğu sınırlarımız Kurtuluş Savaşı kesinleşirken, Irak sınırı 1926 Ankara Antlaşması ile Güney sınırlarımıza 1939'da Hatay'ın anavatanına katılmasıyla bugünkü şeklini almıştır.

CEVAP: B

10. Lozan Konferansında Güney sınırlarımız (Suriye) 1926 Ankara Antlaşması ile belirlenmiştir. S. Rusya sınırı Kars Antlaşması (1921) Yunan sınırı Mudanya ve Lozan Antlaşması ile belirlenmiştir. Türk Kurtuluş savaşında İran ile bir sınır sorunumuz olmamıştır.

CEVAP: D

11. Yunanistan Lozanda savaş tazminatı olarak TBMM'ye Karağaç'ı vermiştir. Mudanya'da Türk-Yunan savaşı bitmiş, Atina Antlaşması 1913'te Osmanlı ile Yunanistan arasında imzalanmıştır. Montrö (1936) Boğazlarda Türk egemenliği sağlanmıştır. Balkan Antantı 1934'te Türkiye, Romanya, Yugoslavya ve Yunanistan arasında imzalanmıştır.

CEVAP: E

12. Lozan Barış Antlaşması ile Türkiye'de yaşayan tüm azınlıklar Türk vatandaşı kabul edilmiş bu da Türkiye'de yaşayan herkesin eşit kabul edildiğinin bir göstergesidir.

CEVAP: B

13. Saltanatın kaldırılmasıyla cumhuriyete geçiş süreci hızlanmış TBMM hükümetinin İstanbul'a hakim olması sağlanmıştır.

CEVAP: D

14. İngiltere Büyük Taarruz sonrası Türk-Yunan hükümetlerine ateşkes önerisinde bulunmuşlardır. Sakarya Savaşı sonrası İtalyanlar Anadolu'yu boşaltmış, I. İnönü sonra Londra Konferansı toplanmış, II. İnönü Savaşı sonrası Fransızlar Zonguldak'tan çekilmiş, Kütahya-Eskişehir Savaşı sonrası Mustafa Kemal'e muhalefet başlamıştır.

CEVAP: A

15. İtalya Akdeniz bölgesini işgal etmiş fakat Türklerle silahlı mücadeleye girişmemiştir.

CEVAP: B

16. Başkomutanlık yasası 5 Ağustos 1921 TBMM tarafında Mustafa Kemal'e verilmiştir. Buradaki temel amaç hızlı-pratik kararlar alıp bu kararları hemen uygulamak ve zaman kaybetmemektir.

CEVAP: D

17. Lozan Barış Görüşmeleri kesintiye uğrayınca Türk tarafı kararlılığını gösterebilmek için Musul ve Boğazlar üzerine asker sevkıyatı yapmıştır.

CEVAP: B

18. İzmir İktisat Kongresi 17 Şubat 1923'te Lozan'ın birinci evresi ile ikinci evresi arasında toplanmıştır. Halk Fırkası Lozan imzalandıktan sonra 9 Ağustos 1923'te kurulmuştur. İşgal Güçleri İstanbul'u Lozan imzalandıktan 2 ay sonra boşaltmıştır. Ankara'nın Başkent olması 13 Ekim 1923'tedir. İkinci TBMM 11 Ağustos 1923.

CEVAP: A

19. Lozan Görüşmelerinde Türk heyeti Kapitülasyonlar ve Ermeni Yurdu meselelerinde taviz vermemiştir.

CEVAP: B

20. Lozan Barış Görüşmeleri'nde Osmanlı borçları konusunda Türkiye'yi en fazla uğraştıran devlet Fransa'dır.

CEVAP: B

1. • Fransa ile Ankara Antlaşması 20 Ekim 1921
• Ermenilerle Gümrü Antlaşması 3 Aralık 1920
• Tekalif-i Milliye Emirleri 8 Ağustos 1921
• Mustafa Kemal'e Başkomutanlık verilmesi 5 Ağustos 1921

CEVAP: C

2. Misak-ı Milliye göre Hatay'ın milli sınırlarda kalması gerekiyordu. Hatay'a özel bir yönetim verilmesi Misak-ı Milliye aykırıdır. Amasya Görüşmesi (20-22 Ekim 1919) İstanbul hükümetin Temsil Heyetini resmen tanımıştır. Londra Konferansı (23 Şubat 1921)'de I. İnönü Savaşı sonrası yapılmıştır. Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)'da yayınlamıştır. Kars (1921) Gümrü (1920) Doğu sınırimızla ilgili antlaşmadır.

CEVAP: D

3. Sovyet Rusya Anadolu'da İtilaf Devletleri'nin emperyalist tutumlarına karşı bağımsız bir Türk devletini desteklemişlerdir.

CEVAP: A

4. Doğu'da Ermenilerin katliamları artırması TBMM'nin ilk savaşını Doğu'da Ermenilerle yapmasına neden olmuştur.

CEVAP: C

5. Londra Konferansı (23 Şubat 1921) Moskova Antlaşması (16 Mart 1921) orduya katılımların artması ve TBMM'nin otoritesinin artması I. İnönü savaşının sonuçları arasındadır. İtalyanların Anadolu'dan çekilmesiyle Sakarya savaşı sonrası gerçekleşen bir olaydır.

CEVAP: D

6. Gökçeada ve İmroz Adaları Çanak-kale'ye yakın olduğundan dolayı TBMM Lozan'da bu adaların bizde kalması konusunda ısrarcı olmuştur.

CEVAP: C

7. Wilson ilkeleri 8 Ocak 1918'te ABD başkanı Woodrow Wilson'un yayınladığı ilkelerdir. Bu ilkelerde temel olarak savaş tazminatına karşı çıktığından savaş tazminatı alınmamıştır.

CEVAP: E

8. Lozan Konferansı'na İtilaf Devletleri iki başlılık yaratmak için hem İstanbul hükümetini hem de TBMM hükümetini davet etmişlerdir. TBMM bu ikiliği ortadan kaldırmak için 1 Kasım 1922'de Saltanatı kaldırmıştır.

CEVAP: B

9. Lozan'da bazı bölgelerin değişim dışı kalması azınlık sorunu meydana getirmiştir. Nüfus mübadelesi Lozandan sonra gerçekleşmiş, Hatay sorunu Lozan'da 1921 Ankara antlaşması aynen kabul edilmiştir. Sınır problemleride Irak (Musul) sınırı hariç çözüme kavuşmuştur.

CEVAP: A

10. Lozan'da Karağaç'ın savaş tazminatı olarak TBMM'ye verilmesiyle Türk-Yunan sınırı kesin olarak çizilmiştir.

CEVAP: E

11. Ateşkes Antlaşması ile savaşların silahlı safhası sona erer, barış antlaşması ile savaşlar tamamen resmen biter. Buna göre Kurtuluş Savaşı'nı resmen bitiren anlaşma 10 Ağustos 1920'de imzalanan Sevr Barış Antlaşması'dır.

CEVAP: C

12. Bulgaristan Lozan görüşmelerine sadece Boğazlar konusunda katılmıştır. ABD gözlemci olarak, İngiltere, İtalya ve Yunanistan ise Lozan'daki diğer görüşmelerde katılmıştır.

CEVAP: E

13. 23 Nisan 1923 günü Ankara'da açılan I. TBMM'nin aldığı kararlardan biri de şöyle idi: "Padişah ve halifenin durumu, baskılardan kurtulduktan sonra meclis tarafından belirlenecektir." meclis aldığı bu karar ile 1 Kasım 1922'de saltanati kaldırmıştır.

CEVAP: A

15. İtalya Konya-Antalya civarını işgal etmesine rağmen, Türk ordusuyla savaş yapmadan Anadolu'dan ayrılmışlardır. Fransa ile Güney cephesinde, Ermenistan ile Doğu Cephesinde, İngiltere destekli Yunanistan ile Batı cephesinde savaşlar yapılmıştır.

CEVAP: B

14. Lozan'da yabancı okullar sorunu uluslararası bir sonu haline getirilmeye çalışılmış ama TBMM temsilcileri bu sorunun iç işimiz olduğunu söyleyerek konuyla ilgili taviz vermemişlerdir.

Menemen Olayı (23 Aralık 1930)

Atatürk'e suikast (Haziran 1926)

Aşar Vergisi'nin kaldırılması (1925)

İzmir İktisat Kongresi 17 Şubat 1923

tarikhlerinde meydana gelmiş olaylardır.

CEVAP: B

16. Lozan Barış Antlaşması ile Yeni Türk Devleti uluslararası alanda tüm devletlerle eşit sayılmıştır. Londra Konferansı I. İnönü Savaşı sonrası, Mudanya Ateşkes Antlaşması Büyük Taarruz sonrası imzalanmıştır. Gümrü Doğu Cephesinde Ermenilerle imzalanmıştır. Montrö sözleşmesiyle 1936'da Boğazlarla ilgili imzalanan bir anlaşmadır.

CEVAP: E

17. 1921 Ankara Antlaşması Sakarya Savaşı'nın siyasi bir sonucudur. Moskova Antlaşması (16 Mart 1921) I. İnönü Savaşı'nın siyasi bir sonucudur. Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920) Doğuda Ermenilerle yapılan bir anlaşmadır. Londra Konferansı (23 Şubat 1921) I. İnönü savaşının bir sonucudur. Paris Barış Konferansı (18 Ocak 1919) tarihinde I. Dünya Savaşı sonrasında yapılmıştır.

CEVAP: D

18. 1921 Anayasasında Ankara'nın başkent olmasıyla ilgili bir konuya değinilmemiştir. Ankara'nın başkent olması 13 Ekim 1923 tarihinde gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

19. TBMM Kuvay-i Milliye'den Düzenli orduya geçerken merkez otoriteyi güçlendirmek, Batı cephesini tek elden yürütmek, işgalcilere karşı düzenli orduyla savaşmak ve Kuvay-i Milliye şeflerinin otoritelerini azaltmak fikrini gütmüştür. TBMM'nin düzenli orduya geçerken diplomatik gücünü artırmak gibi bir gayesi yoktur.

CEVAP: A

20. Lozan Görüşmelerinde borçlarla ilgili en büyük sorunu Fransa ile yaşadık. Lozanda İngiltere'yle ilgili yaşadığımız sorun Irak (Musul) sorunudur. Lozan'da İtalya Sovyet Rusya, ABD ile herhangi bir sorun yaşanmamıştır.

CEVAP: B

1. Cumhuriyetin ilanı ile rejim sorunu ve devlet başkanlığı sorunu çözülmüştür. Devletin yönetim biçimi belirlenmiştir. Kabine sisteminde Cumhuriyet'in ilanı ile geçilmiştir.

Cumhuriyet'in ilanı ile halifeliğin kaldırılması mümkün olmamış, 3 Mart 1924'de Halifenin kaldırılması ile bu durum ortadan kalkmıştır.

CEVAP: C

2. Kapitülasyonlar Lozan Barış Antlaşması ile kaldırılmıştır ve dış politikada bir daha gündeme gelmemiştir.

CEVAP: E

3. • 31 Mart ayaklanmasında amaç Meşruteli rejimin Monarşiye geri dönmektir.
• Şeyh Said İsyanı'nda hem saltanatı geri getirmek hem de Kürt Devleti kurmak isteği vardır.
• Menemen Olayı'nın irticai faaliyetidir. Amaç rejimi değiştirmektir.

Üç olayın ortak özelliği mevcut yönetime karşı olmalarıdır.

CEVAP: B

4. Türkiye Locarno Sözleşmesine katılmamıştır.

- 1929'da Savaşı kınayan Briand-Kellog Paktına üye olmuştur.
- 1932'de barıştan yana olduğunu kanıtlamak için milletler cemiyetine üye olmuştur.

CEVAP: E

5. Hatay Meselesinden Türkiye ile Suriye arasında sınır problemi yaşadığı için Sadabat Paktına katılmamıştır.

CEVAP: A

6. Devletçilik ilkesinin benimsenmesi siyasi alanda değil ekonomik alanda yapılan bir inkılaptır.

CEVAP: E

7. 11 Ağustos 1923'te II. TBMM açılmıştır. 1923-1927 yılları arasında II. TBMM görev yapmıştır.

CEVAP: E

8. Takrir-i Sükun Kanunu'nun uygulanmasını kolaylaştırmak için Kanuna işlerlik kazandırmak için yeniden İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur.

CEVAP: B

9. 1928'te "Devletin resmi dini İslamdır." maddesi anayasadan çıkarılmış ve milletvekillerinin yemin şekli değişmiştir.

CEVAP: D

10. Türkiye ve İngiltere arasında Musul Meselesi görüşüleceği dönemde İngiltere'ninde kışkırtmaları ile Şeyh Sait İsyanı yaşanmıştır. Türkiye bu isyanla meşgul olduğu için Musul Meselesinde oynayamamıştır.

CEVAP: D

11. Hıyanet-i Vataniye Kanunu 29 Nisan 1920'de çıkarılmıştır. Süreç olarak I. TBMM döneminde dir.

CEVAP: D

12. Ordunun siyasetten ayrılmasında amaç orduyu iç politika çekişmelerinin dışında tutmaktır.

CEVAP: A

13. Dünya ekonomik bunalımı 1929'da ABD'de başlamıştır. Şeyh Sait İsyanı bir olayda daha önce gerçekleşmiştir.

Bu isyanda,

- Terakkiperver Cumhuriyet fırkasını kışkırtmaları
- Saltanatın yeniden canlandırılmak istenmesi
- Kürt Devleti kurma isteği etkili olmuştur.

CEVAP: A

14. Takrir-i Sükun Yasası, Şeyh Sait İsyanından dolayı 1925'de çıkarılan bir yasadır.

CEVAP: A

15. Ahrar Partisi, II. Meşrutiyet döneminde kurulmuştur. Halk fırkası 1923'te Atatürk'ün kurduğu bir partidir. Serbest Cumhuriyet fırkası 1930'da Atatürk'ün isteği ile Ali Fethi Okyar tarafından kurulmuştur.

CEVAP: B

16. İzmir Suikasti üzerine Mustafa Kemal "Benim naçiz vücudum birgün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." sözünü söylemiştir.

CEVAP: C

17. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası parti programında "Parti din inançlarına saygılıdır." ifadesini kullanmıştır.

CEVAP: B

18. II. Dünya Savaşı yaklaşırken Türkiye'de bazı güvenlik önlemleri alınmıştır.

Sadabat Paktı yapılırken amaç güney sınırını güvence altına almaktır.

Balkan Paktı yapılırken amaç batı sınırını güvence altına almaktır.

CEVAP: B

19. Lozan Antlaşmasında Boğazların statüsü şöyledir: "Boğazlar bütçesi ve bayrağı ayrı bir komisyona ait olacaktır. Komisyon başkanı Türklerdir."

II. Dünya Savaşı tehlikesi başlayınca Türkiye Cemiyeti Akvam'a başvurmuş ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Türkiye boğazlarda tam egemenlik hakkına sahip olmuştur.

CEVAP: E

20. Kapitülasyonlar Lozan Antlaşması ile kaldırılmıştır. Dış politikada tekrar gündeme gelmemiştir.

CEVAP: D

1. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile kadın-erkek arasında toplumsal alanda eşitlik sağlanmak istenmiştir. Medeni Kanun'da kadınlara siyasi haklar verilmemiştir.

Kadınlara siyasi haklar 1924 Anayasası'nda 1930, 1933 ve 1934 yıllarında yapılan değişikliklerle verilmiştir

CEVAP: E

2. Atatürk ilkeleri 1924 Anayasası'nda yapılan 1937 değişikliği ile anayasa eklenmiştir.

CEVAP: D

3. Cumhuriyet'in ilk yıllarında devlet, sanayi yatırımların özel girişimciler vasıtasıyla yapılmasını amaçlamıştır. Ancak yeterli sermaye birikiminin olmaması, 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nin çıkması gibi nedenlerle bunda başarılı olunamamıştır. Bunun üzerine devlet özel sektörün gerçekleştiremediği büyük sanayi yatırımlarının yapımını üstlenmiştir.

CEVAP: A

4. Atatürk'ün halkçılık ilkesi Cumhuriyetçilik ve Milliyetçiliğin doğal sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Halkçılık eşitlik prensibine dayanır. Herhangi bir kişiye, aileye, zümreye ayrıcalık verilmesine karşıdır.

CEVAP: B

5. 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile medreseler kapatılmış ve bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Bu kanuna göre okullarda dini ayinlerin yapılması, öğretmenlerin derslere dini simgeleyen işaret ve kıyafetlerle girmeleri yasaklanmıştır. Eğitime çağdaş ve laik vasıflar kazandırılmıştır.

CEVAP: B

6. 3 Mart 1924'te halifeliğin kaldırıldığı gün çıkarılan bir kanunla Erkan-ı Harbiye Umum Risayeti kaldırılmış ve yerine Milli Savunma Bakanlığı ile Genel Kurmay Başkanlığı kurulmuştur. Böylece ordunun siyasetten ayrılma aşamalarından biri gerçekleşmiştir. Ayrıca Mustafa Kemal Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasından önce yayımladığı bir bildiri ile ordu mensubu olan milletvekillerinin ordu ya da siyaseti seçmelerini istemiştir.

CEVAP: D

7. Saltanatın kaldırılmasından sonra ortaya çıkan devlet başkanlığı ve rejim sorununu gidermek ve Fethi (Okyar) Hükümeti'nin istifası sonrası oluşan hükümet bunalımına son verebilmek amacıyla Cumhuriyet ilan edilmiştir.

Halifeliğin kaldırılması Cumhuriyet'in ilanından sonra gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

8. II. Dünya Savaşı öncesi İtalya ve Almanya'nın saldırgan bir tutum içerisine girmesi üzerine Türkiye, Boğazların statüsünün yeniden düzenlenmesi amacıyla Milletler Cemiyeti'ne başvurmuştur. Bunun neticesinde 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlar Komisyonu kaldırılmış ve Türkiye, Boğazlarda tam denetim ve egemenlik sağlamıştır.

CEVAP: A

9. Cumhuriyet'in ilanı 1923 yılında gerçekleşmiştir. Halifeliğin kaldırılması (1924), Kadınlara siyasi haklar verilmesi (1930, 1933, 1934), çok partili hayata geçilmesi (1946), Anayasanın laikleştirilmesi (1928) Cumhuriyet'in ilanından sonra gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: C

10. Kadınlara 1930'da belediye seçimlerine, 1933'te muhtarlık seçimlerine katılma hakkı verilmiştir. 1934 yılında ise kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Kadınlara siyasi haklar verilmesi 3 Mart 1924'te yapılan düzenlemeler içinde yer almaz.

CEVAP: C

11. II. Dünya Savaşı öncesi Fransa'nın Suriye ve Lübnan'daki sömürgelerinden çekilme kararı alması Hatay'ın anavatanına katılmasını kolaylaştırmıştır.

CEVAP: B

12. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile kadın-erkek arasında toplumsal eşitlik sağlanmış ve erkeğin aile kurumu üzerindeki ayrıcalıklarına son verilmiştir. Patrikhane'nin din dışındaki yetkilerine son verilerek hukuk birliği sağlanmıştır. Medeni Kanun'da siyasi haklar ile ilgili bir düzenleme yoktur.

CEVAP: E

13. Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle birlikte devlet başkanlığı ve rejim sorunu giderilmiştir. Hükümet kurma zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Anayasanın laikleşmesi ise 1924 Anayasası'nda yapılan 1928 değişikliği ile olmuştur.

CEVAP: E

14. 13 Şubat 1925'te çıkan Şeyh Sait Ayaklanması ile 23 Aralık 1930'da çıkan Menemen Ayaklanması laik Cumhuriyet rejimine karşı yapılmıştır. Bu ayaklanmalar halkta demokrasi bilincinin gelişmediğini gösterdiği için Türkiye'de çok partili hayata geçişi geciktirmiştir.

CEVAP: B

15. 17 Kasım 1924'te kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası dini siyasi bir araç olarak kullanmıştır. Bu durum Şeyh Sait Ayaklanması'nın çıkmasında kışkırtıcı bir rol oynamıştır. Şeyh Sait Ayaklanmasını bastırmak amacıyla kabul edilen Takrir-i Sükun Kanunu çerçevesinde Terakkiperver ve Cumhuriyet Fırkası kapatılmıştır.

CEVAP: B

16. Şeyh Sait İsyanı, Türkiye Cumhuriyetini zor durumda bırakmıştır. Bu isyan Takrir-i Sükun Yasası çıkarılmış, İstiklal Mahkemeler kurulmuş ve isyanla uğraşan Türkiye Musul Meselesinde yeteri kadar etkin rol oynamamıştır.

CEVAP: B

17. Lozan'da kapitülasyonların kaldırılmasıyla Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı işletmelerin mali ve hukuki ayrıcalıklarına son verilmiştir. Bunun bir sonucu olarak 1926'da kabul edilen Kabotaj Kanunu ile Türk denizlerinde gemi işletme hakkının yalnızca Türklere ait olduğu kabul edilmiştir.

CEVAP: C

18. Fethi (Okyar), yeni Türk Devleti'nin üçüncü siyasi partisi olarak 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuştur. Ancak rejim karşıtlarının partiye üyelerini üzerine 18 Aralık 1930'da bizzat Fethi (Okyar) tarafından kapatılmıştır.

Menemen Ayaklanması, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasından sonra 23 Aralık 1930'da çıkmıştır.

CEVAP: D

19. Terakkiperver ve Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet'in ilanının ve halifeliğin kaldırılmasını çok hızlı yapıldığını, Türk toplumunun evrimsel bir süreçle gelişmesi gerektiğini düşüncesiyle kurulmuştur.

Serbest Cumhuriyet Fırkası ise Mustafa Kemal'in isteği ile Fethi (Okyar) tarafından kurulmuştur.

CEVAP: D

20. 1934'te Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya'nın atılımı katılımıyla Balkan Antantı kurulmuştur. Böylece Türkiye batı sınırını güvence altına almıştır. 1937'de kurulan Sadabat Pakti'ni Türkiye, Irak, İran ve Afganistan katılmıştır. Böylece Türkiye Doğu sınırını güvence altına almıştır.

CEVAP: B

1. İlköğretim okullarının kesintisiz 8 yıl olması 18 Ağustos 1997’de zorunlu kılınmıştır. **1924 Anayasası’nda**

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.
- Tekmeclis prensibi vardır.
- Güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.
- Esasını 1921 Anayasası’ndan alır.

CEVAP: A

2. **Türk Dış politikasında**

- Uluslararası eşitlik
- Ulusal bağımsızlık
- Diğer devletlerin toprak bütünlüğüne saygı değişmez ilkeler arasındadır.

CEVAP: E

3. Türk Medeni Kanunu ile toplumsal hayat düzenlenmiştir. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Eğitim ve Öğretim birleştirilmiştir.

Saltanat kaldırıldığında kişi egemenliği sona ermiş ve ulusal egemenlik pekiştirilmiştir.

Teşvik-i Sanayi Kanunu ile özel sektör geliştirilmiştir.

Cumhuriyet 29 Ekim 1923’te ilan edilmiş, halifelik 3 Mart 1924’te kaldırılmıştır. Halifeliğin kaldırılması cumhuriyetin ilanına neden olmamıştır.

CEVAP: E

4. Almanya ve İtalya yayılmacı politika izlediği için sınır güvenliği ve dünya barışı tehlike altına girmiştir.

Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya bir araya gelerek hem sınır güvenliklerini sağlamak hem de dünya barışına katkıda bulunmak için Balkan Antantını oluşturmuşlardır.

CEVAP: B

5. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası’nın “dine saygılıyız” propagandası saltanatı getirmeye çalışan kitlelerin parti çatısı altında toplanıp isyan çıkmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

6. Türkiye ekonomide devletçilik ilkesini 1929 yılından itibaren uygulamaya başlamıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında

- 1924’te Türkiye İş Bankası kurulmuş
- 1927’de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılmıştır.
- İş Bankası ile kredi imkanları artırılmıştır.
- Bankalar kurulmuş ve tüm bu gelişmeleri ile Türkiye iktisadi yönden güçlendirilmeye çalışılmıştır.

CEVAP: D

7. Milletler Cemiyeti Türkiye’nin başvurusu ve isteği ile Hatay’ın heyet göndermiş ve Sandler Raporu hazırlanmıştır. Bu raporla Hatay’da Türk nüfusunun fazla olduğu belirtilmiştir.

Sandler Raporu Türklerin Hatay meselesinde haklılığını ortaya oya bir belgedir.

CEVAP: C

8. Cumhuriyetin ilanı ile, kabine sistemine geçilmiştir. Devletin adı konmuştur ve devlet başkanlığı sorunu çözülmüştür.

CEVAP: C

9. Millet iradesine dayalı yeni bir Türk devleti kurulması, Cumhuriyet’in ilanı ile gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

10. Mustafa Kemal, Selanik'te doğmuştur ve doğum yeri Misak-ı Milli sınırları içinde değildir. Mustafa Kemal beş yıl üst üste aynı yerde ikamet etmemiştir. Muhalif vekillerin yeniden milletvekili seçilebilmesi için bir önerge verip vekil seçileceklerin Misak-ı Milli sınırlarında doğmuş olması ve beş yıl üst üste aynı yerde ikamet etmesi zorunluluğu getirmek istemelerinin nedeni Mustafa Kemal'in herhangi bir yerden vekil seçilmesini engelleme isteğidir.

CEVAP: E

11. Saltanat 1 Kasım 1922'de kaldırılmıştır. Halifelik 3 Mart 1924'de kaldırılmıştır. Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Halifelik kaldırıldığı için 3 Mart 1924'de çıkarılmıştır. Kadınlara 1930 yılında itibaren siyasi haklar almaya başlamıştır. 17 Şubat 1926'da Medeni Kanununun kabul edilmiştir. Cumhuriyetin ilanından önce gerçekleştirilen yenilik saltanatın kaldırılmasıdır.

CEVAP: A

12. Saltanatın kaldırılması ile Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir. Bu gelişme ile yönetimde ikilik sona ermiştir.

CEVAP: C

13. Halifeliğin kaldırılması ile hukuksal ve toplumsal alanda laikleşme için gerekli zemin hazırlanmıştır.

CEVAP: C

14. Tekke, zaviye ve türbeler, Şeyh Sait İsyanı'ndan sonra 1925'te Takrir-i Sükun Yasası ile kapatılmıştır. Halifelik 3 Mart 1924'te kaldırılmıştır. Tekke ve zaviyelerin kapatılması halifeliğin kaldırılmasını kolaylaştıran bir etkide bulunmaz.

CEVAP: B

15. Şeyh Sait İsyanı, farklı çıkar grupların bir araya gelerek çıkarttıkları bir isyandır. Bu isyanda, saltanatı geri getirme, kürt devleti kurma araçları vardır. Bu isyan sonucundan Takrir-i Sükun Yasası çıkarılmış ve İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur. Bu olay siyasi ve laiklik alanında yapılan inkılapların kesintiye uğramasına neden olmuştur.

CEVAP: C

16. Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan muhalefet partileri Türk inkılabının temel felsefesine aykırı çalışmalarda bulunmuştur. Özellikle laiklik ilkesine ters davranmışlardır.

CEVAP: E

17. Tevhid-i Tedrisat Kanunu eğitim alanında yapılan bir inkılaptır.

CEVAP: A

18. TBMM'nin açılması ile halk temsilcileri aracılığı ile yönetimde yer almıştır. Saltanatın kaldırılması ile kişi egemenliğine son verilmiştir.

Cumhuriyet'in ilanı ile halk tamamen yönetme hakim olmuştur.

Bu inkılapların ortak özelliği ulusal egemenliği gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: D

19. I. TBMM açıldığında, meclise verilen önergede "Meclisin üzerinde başka bir güç yoktur." ifadesi yer alır. Bu 1924 Anayasasında sonradan değişen bir hüküm değildir.

CEVAP: E

20. Cumhuriyet Halk fırkası ekonomide "devletçilik" ilkesini benimsemiştir.

CEVAP: C

1. Atatürk ilkeleri 1924 Anayasası'nda yapılan 1937 değişikliği ile anayasaya girmiştir.

CEVAP: E

2. Atatürk bu sözüyle yöneticilik yönünü ortaya koymuştur.

CEVAP: D

3. Türk inkılabı içte saltanat yönetimine, dışta emperyalizme karşı yapılmıştır. Bu durum millet egemenliği ve bağımsızlığın birlikte gerçekleştiğini gösterir.

CEVAP: C

4. Türk Medeni Kanunu ile kadın - erkek arasında toplumsal alanda eşitlik sağlanmıştır. Medeni Kanun'da siyasi bir düzenleme yoktur.

CEVAP: E

5. 17 Kasım 1924 tarihinde kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası dini siyasi bir araç olarak kullanmış ve bu durum rejim karşıtlarının partinin şubelerine üye olmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

6. Atatürk'ün halkçılık ilkesi sosyal devlet anlayışının bir sonucudur. Çocuk Esirgeme Kurumu'nun açılması ve halk sağlığıyla ilgili çalışmalar yapılması Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: D

7. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ulusal bağımsızlık amacı taşır. Birleştirici ve bütünlüştürücüdür. İrkçılığı reddeder. Yurtta ve dünyada barışın sağlanmasını amaçlar.

CEVAP: B

8. I. Dünya Savaşı sonrası kurulan Milletler Cemiyeti'nin büyük devletlerin çıkarlarına yönelik hareket etmesi uluslararası barışı sağlamakta yetersiz kalmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

9. Ordunun siyasetten ayrılması demokratik değerlerin geliştirilmesi amacıyla yöneliktir. Dolayısıyla bu durum Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: A

10. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile medreseler kapatılmış ve bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

CEVAP: B

11. Hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması ölçü birimlerinde yapılan bir değişiklik değildir.

CEVAP: E

12. Karabük Demir-Çelik Fabrikası'nın temelleri 1937'de atılmış ve 1939'da faaliyetine başlamıştır.

CEVAP: E

13. Türk Medeni Kanunu (1926) ve Borçlar Kanunu İsviçre'den alınarak yürürlüğe girmiştir.

CEVAP: A

14. Atatürk'ün inkılapçılık ilkesi toplumun gelişme ve ilerlemeye olan ihtiyacının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Amacı toplumu çağdaş uygarlık seviyesine erdirtmektir.

CEVAP: C

15. Laiklik devlet ve toplum kurumlarının akılcı ve bilimsel temellere dayandırılması, kişiye ise din ve vicdan özgürlüğünün sağlanmasıdır.

CEVAP: B

16. Atatürk Milliyetçiliği ırkçılığı reddeder, birleştirici ve bütünleştiricidir. Öncelikli amacı bağımsızlığı sağlamak, milli birlik beraberliği tesis etmektir.

CEVAP: B

17. Cumhuriyet'in ilk yıllarında liberal bir ekonomik anlayış söz konusu iken 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nden sonra devletçilik anlayışı benimsenmiştir. Devletçilik ilkesi dönemin koşullarına göre farklı niteliklerde uygulanmıştır.

CEVAP: E

18. Halkçılık İlkesi Cumhuriyetçilik ve Milliyetçiliğin doğal sonucu olarak ortaya çıkan ilkedir.

CEVAP: B

19. Arap alfabesi ile Türkçe okumak ve yazmak zor olduğu için 1 Kasım 1928'de Yeni Türk Harfleri kabul edilmiştir. Böylece okuma-yazma kolaylığı sağlanmış ve okur-yazar oranı artırılmıştır.

CEVAP: B

20. Dünyanın her türlü ilinden yararlanılması eğitimin çağdaşlaşma amacıyla yapılmasının bir gereğidir. Bunun Türk toplumunun yapısına uygun hale getirilmesi ulusalcılık anlayışının benimsendiğinin göstergesidir.

CEVAP: E

1. Eski rejim yanlılarının halifenin etrafında toplanması ve bunun rejim için bir tehlike oluşturması üzerine 3 Mart 1924'te halifelik kaldırılmıştır. Böylece laik bir devlet düzeninin kurulmasının önündeki engellerden birine son verilmiştir.

CEVAP: D

2. Ekonominin ilk olarak devlet tarafından yapılmasını öngören ilkedir. Özel girişimcilerin yapamadığı ekonomik etkinliklerin devlet tarafından yapılması ise girişimcilerin desteklenmesini benimser.

CEVAP: A

3. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış ve medreseler kapatılmıştır. Böylece eğitimde ikiliğe son verilmiştir. Bu kanunla yabancı ve azınlık okulları da devlet denetimi altına alınmıştır. Dolayısıyla Tevhid-i Tedrisat Kanunu laiklik, milliyetçilik ve halkçılık ilkeleri ile ilgili düzenlemeleri içinde barındırır. Bu kanunda cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgili bir düzenleme yoktur.

CEVAP: E

4. 3 Mart 1924'te Şer'iye ve Evkaf Vekaleti kaldırılmış ve yerin Diyanet İşleri Başkanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Böylece din ve devlet işlerinde ayrıma gidilerek laiklik ilkesi ile ilgili adım atılmıştır.

CEVAP: C

5. TBMM'nin açılması cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir. Şapka Kanunu ile bazı kisvelerin giyilemeyeceğine dair kanun laiklik ilkesi ile ilgilidir. Soyadı Kanunu ile halk arasında eşitlik sağlanmaya çalışılmıştır.

CEVAP: A

6. İnkılapçılık ilkesi durağanlığa ve dogmatizme karşıdır. Bütün devrimler kaynağını inkılapçılık ilkesinden alır.

CEVAP: B

7. Cumhuriyetin ilk yıllarında cumhuriyetin ilanı ve halifeliğin kaldırılmasına tepki niteliğinde rejime karşı ayaklanmalar çıkmıştır. Bu ayaklanmalar dini nitelikli çıkan ayaklanmalardır.

CEVAP: D

8. Şeyh Sait Ayaklanması laik cumhuriyet rejime karşı çıkmıştır. Bu ayaklanmanın bastırılması amacıyla 4 Mart 1925'te Takrir-i Sükun Kanunu çıkarılmıştır.

CEVAP: B

9. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile kadın - erkek arasında toplumsal eşitlik sağlanmış ve erkeğin aile kurumu üzerindeki ayrıcalıklarına son verilmiştir.

CEVAP: B

10. Köylünün üzerinde ağır bir yük oluşturan aşar vergisi, köylünün üretimde rahatlamasını ve ulusal sermayeden daha fazla yararlanmasını sağlamak amacıyla kaldırılmıştır.

CEVAP: A

11. I. Dünya Savaşı sırasında V. Mehmet (Reşat) halifelik gücünü kullanarak cihad ilan etmesine rağmen Arapların İngilizlerle işbirliği yaparak Osmanlı Devleti'ne saldırması halifenin birleştirici gücünü yitirdiğinin bir göstergesidir.

CEVAP: D

12. Takrir-i Sükun Kanununun 4 Mart 1925 - 4 Mart 1929 yılları arasında uygulanmıştır. Eğitim ve Öğretim Birliği kanunu (Tevhid-i Tedrisat) ise 3 Mart 1924'te kabul edilmiştir.

CEVAP: B

13. Tevhid-i Tedrisat Kanunu - 3 Mart 1924'te kabul edilmiştir. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması hakkında kanun 30 Kasım 1925'te çıkarılmıştır. Harf Devrimi 1 Kasım 1928'de gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: B

14. 13 Şubat 1925'te çıkan Şeyh Said Ayaklanmasını bastırabilmek amacıyla 4 Mart 1925'te Takrir-i Sükun Kanunu çıkarılmıştır.

CEVAP: D

15. Türkiye'de çok partili hayata II. Dünya Savaşı sonrasında, 1946 yılında Demokrat Parti'nin kurulmasıyla geçilmiştir.

CEVAP: A

16. 1 Temmuz 1926'da kabul edilen Kabotaj Kanunu ile Türk karasularında gemi işletme hakkının Türklere ait olduğu belirtilmiştir. Bu ekonomik bir düzenlemedir.

CEVAP: B

17. Atatürk Dönemi 1919 - 1938 yıllarını kapsar. Yüksek İslam Enstitüsü ise 1959 yılında kurulmuştur.

CEVAP: E

18. 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Terisat Kanunu ile medreseler kapatılmış ve bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Böylece eğitim alanında çağdaşlaşmanın ilk adımları atılmaya başlanmıştır.

CEVAP: B

19. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında eğitim - öğretim alanında eğitime çağdaş, laik ve milli vakıflar kazandırılmıştır. Bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanarak eğitim devlet denetimine alınmıştır. Ayrıca ilköğretimin ücretsiz ve zorunlu olmasıyla eğitimde fırsat eşitliği sağlanmıştır.

CEVAP: E

20. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile kadınların isteği meslekte çalışabileceği belirtilmiştir.

CEVAP: E

1. Cumhuriyetçilik halkın yönetime katılması amacını taşır. Cumhuriyetçiliğin en belirgin özelliği yöneticilerin seçimle işbaşına gelmesidir. Egemenlik bir aileye, zümreye yada kişiye ait olamaz. Yöneticiler yargı denetimine tabi olmalıdırlar.

CEVAP: D

2. Halkçılık ilkesi toplumsal eşitliğin sağlanması amacı taşır. Herhangi bir kişiye, aileye yada zümreye ayrıcalık tanınmasına karşıdır.

CEVAP: B

3. Cumhuriyetçilik halkın yönetime katılması amacı taşır. Ulusal egemenlik anlayışı cumhuriyetçilik ilkesinin bütünüleyici ilkesidir.

"Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır" kararı ile "Kuva-i Milliye'yi etkisiz, milli iradeyi hakim kılmak esastır." Ulusal egemenlik anlayışının gerçekleşmesi doğrultusunda alınan kararlardır.

CEVAP: B

4. Cumhuriyetçilik egemenliğin toplumu oluşturan bütün bireylere ait olması amacını taşır. Kadınlara siyasi haklar verilmesi seçmen sayısını ve halkın yönetime katılımını artırır.

CEVAP: D

5. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ırkçılığı reddeder. Birleştirici ve bütünüleştiricidir. Dolayısıyla din, ırk ve mezhep ayrımı yapmaz.

CEVAP: E

6. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi birleştirici ve bütünüleştiricidir. Herhangi bir din ve ırk ayrımına karşıdır.

CEVAP: E

7. Halkçılık ilkesi eşitlik prensibine dayanır. Herhangi bir kişiye, zümreye, aileye ayrıcalık verilmesine karşıdır. Saltanatın kaldırılması ve Medeni Kanun'un kabul edilmesi halkçılık ilkesi ile doğrudan ilgilidir.

CEVAP: A

8. Kabotaj Kanunu ile Türk karasularında gemi işletme hakkının yalnızca Türklere ait olduğu belirtilmiştir. Ekonomik bağımsızlığın sağlanmasına yönelik atılmış bir adım olması dolayısıyla milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: D

9. Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesiyle Türkiye'de yaşayan azınlıkların da Medeni Kanun hükümlerinden yararlanması sağlanmıştır. Böylece hukukta ikiliğe son verilmiştir.

CEVAP: B

10. Soyadı Kanunu'nun kabulü ile toplumsal karışıklıklar önlenmiş, resmi ve ekonomik işlerin sağlıklı yürümesi sağlanmıştır. Ayrıcalık belirten ünvanlar kaldırılmıştır. Diğer devrimler ise eğitim alanı ile ilgilidir.

CEVAP: D

11. Cumhuriyetçilik ilkesi halkına yönetime katılmasını sağlama amacı taşır. Başta devlet başkanı olmak üzere yöneticilerin seçimle işbaşına geldiği rejimlere cumhuriyet denir. Kurtuluş Savaşı yıllarında kongreler yoluyla örgütlenilmesinin ve kongreye katılacak yöneticilerin seçimle belirlenmesinin amacı mücadeleyi bireysellikten çıkarıp ulusal mal etmektir.

CEVAP: A

12. Cumhuriyet Dönemi'nde 1924 - 1928 yılları arasında halifeliğin kaldırılması, Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Şeriyeye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması, Şapka Kanunu, Tekke Zaviye ve Türbelerin kapatılması, Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun, Medeni Kanun gibi daha çok laiklik ilkesi doğrultusunda adımlar atılmıştır.

CEVAP: A

14. Atatürk ilkeleri öncelikli olarak Cumhuriyet Halk Partisi'nin programında bir bütün olarak yer almıştır.

1924 Anayasası'nda yapılan 1937 değişikliği ile de Atatürk ilkeleri anayasal güvenceye alınmıştır.

CEVAP: E

15. Atatürk bu sözüyle içte ve dışta egemenliğin ve bağımsızlığın sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Dolayısıyla ulusal egemenlik ve ulusal bağımsızlığın gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

CEVAP: E

13. Türk Dil Kurumu, Türkçeyi yabancı sözcüklerden arındırmak, konuşma dili ile yazı dili, aydın dile ile halk dili arasındaki farklılıkları gidermek amacıyla kurulmuştur. Milliyetçilik ilkesi ile ilgili bir düzenlemedir.

CEVAP: E

16. Türk karasularında gemi işletme hakkının yalnızca Türklere ait olması ekonomik bağımsızlığı sağlama amacına yönelik olduğu için milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir. Devletin kendi öz kaynaklarına dayalı yatırımla yapması ise devletçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: B

17. Cumhuriyetin ilk yıllarında sanayi yatırımlarının özel girişimciler vasıtasıyla yapılması amaçlanmıştır. Ancak yurttan yeterli sermaye bildirimlerinin olmaması, kaliteli uzman ve işçinin bulunmaması, 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nin çıkması nedeniyle devletçilik ilkesi benimsenmiştir.

CEVAP: A

18. Halifeliğin kaldırılmasıyla beraber eski rejim yanlılarının bir dayanağına son verilmiş ve yeniliklerin önünden bir engel kaldırılmıştır. Aynı gün kabul edilen Şer'iye ve Evkaf Vekaleti'nin kaldırılması hakkında Kanun'la din ve devlet işlerinde ayrıma gidilmiş ve şeyhülislamlık makamına son verilmiştir.

CEVAP: C

19. Atatürk ilkeleri dogmatizme ve durağanlığa karşıdır. Devrimin kökenlerinden sapmadan toplumun gelişmesini ve ilerlemesini amaçlar. Dolayısıyla farklı fikir ve düşüncelerin yayılmasını engelleme amacı taşımaz.

CEVAP: E

20. Atatürk mirasını Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'na başıslamıştır. Her iki kurumda milliyetçilik ilkesi doğrultusunda kurulmuştur. Bu durum Atatürk'ün Türk kültürünün gelişmesine verdiği önemi gösterir.

CEVAP: D

1. 1949'da kurulan NATO'nun etkinliklerinin artması üzerine Doğu Bloğunda yer alan devletlerinin işbirliği ve savunma yapmak amacıyla kurdukları Varşova Pakti'nda; Arnavutluk, Romanya, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan yer almaktadır. Fransa bu birliktelik içerisinde yer almaz.

CEVAP: C

2. 1947 yılında Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Harry Truman tarafından Sovyet tehdidine karşı hazırlanmış plandır. Truman Doktrini, Amerika Birleşik Devletleri'nin uluslararası politikasının değiştiğini ve Sovyet karşıtlığının bu yeni politikada temel esas olduğunu ilan etmiştir. Bu doktrin ile Amerika Birleşik Devletleri komünizm tehdidi altındaki devletlere mali ve askeri yardım yapacağını açıklamıştır.

CEVAP: B

3. Genel olarak Atatürk dönemini, Atatürk'ün Samsun'a çıktığı 1919 ile hayatını kaybettiği 1938 yılları arasında kapsamaktadır. Balkan Antantı-1934, Türkiye'nin NATO'ya üye olması 1952, Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girmesi 1932 yılındadır.

CEVAP: B

4. Şah Deniz Projesi, Rusya'nın doğalgaz üzerinde fiyat indirimi yapmaması sonucunda, A.B.D.'nin desteği ile Azerbaycan'dan gelecek doğalgazın Erzurum üzerinden Türkiye sokulması ve Dünya pazarına açılmasını hedefleyen projedir.

CEVAP: B

5. Şanghay İşbirliği Örgütü adını örgütün ilk toplandığı yerden Şanghay'dan almaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'ın 1996'da yılında oluşturdukları yapılanma Şanghay Beşlisi olarak anılmıştır. Örgütün 2001'de Özbekistan'ın katılımıyla üye sayısını altıya çıkarmıştır. Genel kuruluş hedefi üye ülkelerin sınır güvenliğini sağlamaktır.

CEVAP: A

6. Sovyet Rusya'nın 1991'de dağılmasın sonra ortaya çıkan devlet arasında; Rusya, Beyaz Rusya, Azerbaycan, Ermenistan, Estonya, Türkmenistan, Tacikistan, Özbekistan, Gürcistan, Kırgızistan, Kazakistan, Letonya, Litvanya, Moldova, Ukrayna yer almaktadır. Finlandiya bu birliktelikten bağımsız olarak 1809'da kurulmuştur.

CEVAP: A

7. Gümrük vergisinin yükseltilmesi ve planlı ekonomiye geçiş o dönemde yurt içerisinde yapılan düzenlemelerdir ve dünya barışı ile ilgili değildir. Milletler Cemiyeti'ne üye olunması Dünya barışına o dönemde katkı sağlayan bir gelişmedir.

CEVAP: C

8. İlgili ülkelerin kalkınma ihtiyaç ve hedeflerini, ülkemizin önceliklerini göz önüne alarak, yapılabilecek iş birliği ve yardım konularını belirlemek, gerekli program ve projeleri hazırlamak TİKA'nın öncelikli görevidir. Ayrıca ekonomik, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında iş birliğini projeler vasıtasıyla geliştirmek, bağımsız devlet yapısını güçlendirmek, pazar ekonomisine geçiş çabalarını desteklemek, TİKA'nın görev ve sorumluluklarındandır.

CEVAP: E

9. 7 şubat 1992'de imzalanan ve Kasım 1993'te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile Avrupa Topluluğu, Avrupa Birliği adını aldı. 1995 ve 2004 yılında Birliğe yeni üyelerin katılımı ve üyeler arasındaki ekonomik farklılıklar yeni yapısal programların uygulanmasını zorunlu kıldı.

CEVAP: A

10. I. ve II. Öncül Maastrich Kriterleri içerisinde ekonomik ölçütler içerisinde yer almaktadır. Üyeler çok partili bir demokratik sistemle yönetilecek, hukukun üstünlüğüne saygılı olacak ve idam cezası olmayacaktır maddesi ise, Kopenhag Kriterleri içerisinde yer alan siyasi kriterler bölümünde yer almaktadır.

CEVAP: C

11. Mihver devletler içerisinde Almaya, İtalya ve Japonya yer almaktadır. İngiltere, Fransa, SSCB ve ABD ise Müttefik devletler içerisinde yer alır.

CEVAP: C

12. A-B-C-D seçenekleri II. Dünya savaşının siyasi sonuçları içerisinde yer almaktadır. Tarım ve sanayi üretimi savaş öncesine göre % 30-70 oranının düşmesi ise savaşın ekonomik sonuçları içerisinde yer almaktadır. Savaş sonucunda İngiltere ve Fransa ekonomileri çökme noktasına gelmiştir.

CEVAP: E

13. Marshall Planı'ndan yararlanan ülkeler aldıkları yardım miktarına göre; İngiltere, Fransa, İtalya, Batı Almanya, Hollanda, Yunanistan, Avusturya, Belçika, Lüksemburg, Danimarka, Norveç, Türkiye, İrlanda, Yugoslavya, İsveç, Portekiz, İzlanda'dır. Avustralya Marshall Planı'ndan yararlanan ülkeler arasında yer almaz.

CEVAP: E

14. NATO'ya üye ülkeler; Belçika, Kanada, Danimarka, Fransa, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İngiltere, ABD, Yunanistan, Türkiye, Almanya, İspanya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya, Slovenya, Arnavutluk, Hırvatistan yer almaktadır. Bu birlikte Fransa ve İzlanda NATO'nun askeri kanadında yer almaz.

CEVAP: A

15. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Batı Avrupa'nın Sovyetler Birliği tehdidi altında kalması üzerine İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Danimarka, İrlanda, İtalya, Norveç ve İsveç tarafından 05 Mayıs 1949'da Londra'da bir anlaşma ile Avrupa Konseyi'ni kurmuşlardır. Almanya bu birlikteliğin içerisinde yer almaz.

CEVAP: C

16. Demokrat Parti'nin kurulması 1946'da, Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesi, Türkiye'nin NATO'ya asker göndermesi 1950'li yılları kapsamaktadır.

CEVAP: A

17. OPEC'in kurucu üyeleri arasında Suudi Arabistan, İran, Kuveyt, Irak, Venezüella yer almaktadır. Kuruluş sonrasında, Katar, Libya, Endonezya, Ekvator, Birleşik Arap Emirlikleri katılmıştır. Suriye bu birliktelik içerisinde yer almaz.

CEVAP: E

18. ENOSİS, Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmasını ifade eden kavramdır. Megala İdea, Bizansa ait olan tüm toprakları yeniden elde ederek, büyük Helen İmparatorluğu'nu yeniden kurmayı hayal etmektedirler. EOKA, Kıbrıs Rumlarının Enosis amacını gerçekleştirmeyi hızlandırmak için İngiliz sömürge idaresine karşı olarak kurulmuştur. Taşnak, Kafkasya kökenli Ermeni aydınları ve ihtilâlcilerince İsviçre'de kurulan (1889) ve bağımsız Ermenistan kurmayı amaçlayan siyasî örgüttür. Etniki Eterya, Eski Doğu Roma İmparatorluğu'nu tekrar diriltilerek, Ayasofya'yı kilise olarak açmayı hedefleyen Yunan örgütüdür.

CEVAP: A

19. 15 Ekim 1961 seçimlerine katılan partiler; Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet Partisi, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, Yeni Türkiye'dir. Demokrat Parti, 7 Ocak 1946'da kurulan ve dört yıl sonra yapılan seçimlerde (14 Mayıs 1950'de) 27 yıllık tek parti dönemini sona erdiren, Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk defa serbest seçimle iktidarı kazanan Türk siyasi partisidir. Sırasıyla 1950, 1954 ve 1958 seçimlerini kazanmış ve on yıl boyunca (1950-1960) iktidar olmuştur. Demokrat Parti, 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi ile iktidardan düşürülmüş ve 29 Eylül 1960'ta kapatılmıştır.

CEVAP: A

20. Demokratik Almanya vatandaşlarının, Federal Almanya'ya kaçmalarını önlemek için Demokratik Alman meclisinin kararı ile 13 Ağustos 1961 yılında Berlin'de yapımına başlanan 46 km uzunluğundaki duvar. Batı'da yıllarca "Utanç duvarı" (Schandmauer) olarak da anılan ve Batı Berlin'i abluka altına alan bu betondan sınır, 9 Kasım 1989'da Federal Almanya'nın, isteyen vatandaşların Batı'ya gidebileceğini açıklamasının ardından tüm tesisleriyle birlikte yıkılmıştır.

CEVAP: E

1. Bayındırlık ve sanayi kollarında üretimin zarar görmesi ihracatını doğrudan etkilemektedir. Bu durum ülke kalkınmasına zarar vererek ülke ekonomisinin zarar görmesine neden olmaktadır. Ancak dış ticarete açığı ithalatın fazla ihracatın az olduğu durumda ortaya çıkan bir durumdur. Ekonominin kötü olduğu ve paragrafta bahsedildiği gibi ihtiyaç duyulan malların ithal edilemez olduğu bir durumda mümkün olamaz.

CEVAP: A

2. 24 Ekim 1945'te kurulmuş dünya barışını, güvenliğini korumak ve uluslar arasında ekonomik, toplumsal ve kültürel bir iş birliği oluşturmak için kurulan uluslararası bir örgüttür. Milletler Cemiyeti'nin yerine kurulan Birleşmiş Milletler kendini; "adalet ve güvenliği, ekonomik kalkınma ve sosyal eşitliği uluslararası tüm ülkelere sağlamayı amaç edinmiş küresel bir kuruluş" olarak tanımlamaktadır. Uluslararası ilişkilerde, kuvvet kullanılmasını ilk olarak evrensel düzeyde yasaklayan ilk antlaşma Birleşmiş Milletler Antlaşması'dır.

CEVAP: D

3. Türkiye bu dönemde aldığı en büyük ekonomik yardım, II. Dünya Savaşı sonrasında 1947 yılında önerilen ve 1948-1951 yılları arasında yürürlüğe konan ABD kaynaklı bir ekonomik yardım paketi olan Marshall Planı'dır. Marshall Plan'dan, 16 ülke ekonomik kalkınma yardımı almıştır. Bunun yanında savaş ekonomisinin de sona ermesinde ülkedeki kalkınma hamlelerini de kolaylaştırmıştır. NATO'ya üye olunmasının direkt olarak ülke kalkınmasına bir etkisi yoktur.

CEVAP: D

4. Kellogg Paktı, savaşın ulusal politika olarak kullanılmasını yasaklayan bir uluslararası antlaşmadır. Bu antlaşmaya ABD, Japonya, İngiltere, Almanya, Belçika, Çekoslovakya ve Romanya imza attılar. Antlaşmaya göre taraflar birbirleriyle ilgili sorunları barışçı yollardan çözecek; eğer mesele birbir çözümezse Milletler Cemiyetinin hakemliğini kabul edeceklerini beyan ettiler. Devletlerarası çözümde kilit rolü üstlenmişlerdir.

CEVAP: B

5. Varşova Paktı, NATO'nun askeri etkinliklerinin artması üzerine Doğu Bloğunda kolektif savunma ve işbirliği amacıyla kurulmuştur. Üye devletler arasında, Arnavutluk, Romanya, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan yer almaktadır. Ukrayna bu birliktelik içerisinde yer almaz.

CEVAP: E

6. NATO, II. Dünya Savaşı'ndan güçlü çıkan SSCB'nin askeri ve siyasal baskısından korunmak amacıyla 4 Nisan 1949'da kurulmuş bir savunma teşkilatıdır. NATO temel olarak üye devletler arasındaki, askeri, siyasi işbirlikleri sağlayarak, üyeleri diğer devletlere karşı savunmayı hedeflemektedir. Savunma amaçlı kurulan birlikteliğin üye ülkelerin sınırlarının genişletmesi söz konusu değildir.

CEVAP: A

7. Yalta Konferansı 4-11 Şubat 1945, Postdam Konferansı 17 Temmuz-02 Ağustos 1945, Truman Doktrini 12 Mart 1947, Kore Savaşı'na Türkiye'nin asker göndermesi Ekim 1950'de asker göndermiştir.

CEVAP: A

8. Türkiye'deki NATO Üsleri, İzmir Hava Üssü, Şile Üssü, Konya 3. Ana Jet Üssü, Balıkesir 9. Hava Jet Üssü, Muğla Aksaz Deniz Üssü yer almaktadır. Diyarbakır 8. Ana Jet Üssü NATO üsleri içerisinde yer almaz.

CEVAP: D

9. – Atatürk'ü Koruma Kanunu-31 Temmuz 1951
– Ezanın Türkçe değil, Arapça okunmasının dair kanun- 16 Haziran 1950
– Atatürk Orman Çiftliğinden arazi satılabilmesine olanak sağlayan kanun- 1 Nisan 1950
– Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Kanunu- 21 Mayıs 1955
– Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu- 18 Şubat 1963'de kabul edilmiştir.

CEVAP: E

10. Okullarda din dersinin zorunlu okutulması, İmam Hatip okullarının açılması, Köy Enstitülerinin kapatılması, ODTÜ ve Atatürk Üniversitelerinin açılması, Hava harp Okulu'nun kurulması gibi gelişmeler Demokrat Parti döneminde eğitim alanında yapılan değişiklikler içerisinde yer almaktadır. Konya'da şeker fabrikasının kurulması Demokrat Parti dönemi gelişmeleri içerisinde yer alır ancak bu tarım ve ekonomi alanında yer alan değişiklikler içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: B

11. 1947'de Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Harry Truman tarafından Sovyet tehdidine karşı hazırlanmış plandır. Truman Doktrini, Amerika Birleşik Devletleri'nin uluslararası politikasının değiştiğini ve Sovyet karşıtlığının bu yeni politikada temel esas olduğunu ilan etmiştir. Bu doktrin ile Amerika Birleşik Devletleri "komünizm tehdidi" altındaki devletlere mali ve askeri yardım yapacağını açıklamış ve Batı Dünyası'nın açığı bir lideri olacağını göstermiştir.

CEVAP: D

12. Nazizm ideoloji Almanya'da ortaya çıkan bir siyasi fikirdir. Nazi Almanyası'nın 8 Mayıs 1945 tarihli yenilgisiyle beraber nasyonal sosyalist rejim çökmüş, Almanya 1949'a kadar Müttefik Devletlerin işgali altında kalmıştır. İşgal boyunca nasyonal sosyalizme ait olan her şey kaldırılmış ve bu düşünceler Alman halkının zihninden silinmeye çalışılmıştır.

CEVAP: C

13. **Hilâl-i Ahdar Cemiyeti**, (Türkiye Kızılay Derneği) Uluslararası Kızılağaç ve Kızılay Hareketi'nin temel ilkeleri olan "insanlık, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, hayır kurumu niteliği, birlik ve evrensellik" çerçevesinde çalışan bir yardım kuruluşudur.

Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti, Türkiye'nin 1930'lara doğru devletçilik yönünde değişen ekonomi politikasına bağlı olarak hükümet denetiminde kurulan ve yerli malı kullanımı ile tasarrufu özendiren ayrıca yeni ekonomi politikasının halka benimsetilmesinde ve propagandasında işlev gören dernektir.

Memleket Sandıkları, temelleri 1863 yıllarına dayanan bir Türk Devleti bankasıdır. Ahmet Şefik Mithat Paşa 1863 yılında Pirok Kasabası'nda kurduğu ilk Memleket Sandığını oluştururken Türk gelenekleri arasında zaten var olan ve karşılıklı yardımlaşma esasına dayanan imece geleneğinden esinlenmiştir. 1867 yılında "Memleket Sandıkları Nizamnamesi" nin yürürlüğe girmesiyle Osmanlı Devleti'nin her yanında Sandıklar faaliyete başlamış ve uzun yıllar başarıyla hizmet vermiştir.

CEVAP: B

14. **Kyoto Protokolü**, küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik uluslararası protokoldür. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde imzalanmıştır. Bu protokolü imzalayan ülkeler, karbondioksit ve sera etkisine neden olan diğer beş gazın salınımını azaltmaya veya bunu yapamıyorlarsa salınım ticareti yoluyla haklarını arttırmaya söz vermişlerdir

Maastrich Kriterleri, Avrupa Birliği'nde Ekonomik ve Parasal Birliğin (EPB) aşamaları, bu süreçte izlenecek ekonomik ve parasal politikalar ile bunların gerektirdiği kurumsal değişiklikler ayrıntılı olarak düzenleyen ölçütlerdir.

Kopenhag Kriterleri, Avrupa Birliği'nin genişlemesinin Merkezi Doğu Avrupa Ülkelerini kapsayacağını kabul etmiş ve aynı zamanda adaylık için başvuruda bulunan ülkelerin tam üyeliğe kabul edilmeden önce karşılaması gereken kriterleri de belirtmiştir. Bu kriterler siyasi, ekonomik ve topluluk mevzuatının benimsenmesi olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

CEVAP: C

15. Nükleer ve kimyasal silahların dışında kalan bütün silahlara konvansiyonel silah denir. Hidrojen bombası Konvansiyonel silahlar içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: A

16. Konsey, Avrupa Birliği üyesi devletlerin hükümetlerinde görev yapan bakanlardan oluşan bir organ konumundadır. Konsey, Avrupa Birliği içinde üye devletlerin ulusal çıkarlarının temsil edildiği organdır. Konsey toplantılarına, karara bağlanacak konu doğrultusunda üye devletleri temsilen ilgili bakanlar katılır. Konsey Başkanlığı 18 aylık süre için görev yapacak 3 üye devletten oluşan, devamlılığı ve tutarlılığı sağlamaya yönelik takımlar tarafından yürütülür. Böylece başkanlık 6 aylık dönemlerle üye devletler arasında el değişir.

CEVAP: C

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), uluslararası bir teşkilat olan Avrupa Konseyi'ne bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokolleriyle güvence altına alınmış olan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, birey gruplarının, tüzel kişiliklerin ve diğer devletlerin, belirli kurallar dahilinde başvurabileceği bir yargı merciidir.

CEVAP: A

18. Yugoslavya dağıldıktan sonra ortaya çıkan devletler, Bosna Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Slovenya, Karadağ, Sırbistan'dır. Sırbistan, Voyvodina ve Kosova olarak iki yönetimli olarak idaresini sürdürmektedir.

CEVAP: E

19. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı, 1929'da başlayan ve 1930'lu yıllar boyunca devam eden ekonomik buhrana verilen isimdir. Buhran, Kuzey Amerika ve Avrupa'yı merkez almasına rağmen, dünyanın geri kalanında da yıkıcı etkiler yaratmıştır. Tarım ürünlerinin fiyatları düşmüş, üretim azalmış, sanayileşmiş ülkelerde hammadde ihtiyacı artmış, ülkeler arası ticaret hacmi azalmış, dünyadaki işsiz sayısı artış, v.b. gibi pek çok sonucu beraberinde getirmiştir. Ancak bu ekonomik bunalımın II. Dünya Savaşı'nın başlamasına temel olamaz.

CEVAP: D

20. Sadabat Paketi, Türkiye, İran, Irak ve Afganistan tarafından Tahran'daki Sadabat Sarayı'nda imzalanan saldırmazlık anlaşmasıdır. Komşu İslam ülkeleriyle yapılan bu pakt doğrudan Türkiye ve İslam ülkeleri ile olan ilişkilerini etkilemiştir. Ancak Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne üye olması cemiyete üye olan devletleri ve Balkan Antantına üye olması da Balkan devletlerini doğrudan etkiler.

CEVAP: A

1. I. Dünya Savaşı devam ederken İtilaf Devletleri kendi aralarında gizli antlaşmalar yapmışlar ve bu antlaşmalarla Ege ve Akdeniz Bölgesini İtalyanlara bırakmışlardır. Paris Barış Konferansı'nda Ege Bölgesi'nde yaşayan Rum azınlık bahane edilerek bölgenin Yunanistan'a verilmesi kararlaştırılmıştır. İtalya bu süreçte diğer İtilaf Devletleri ile anlaşmazlığa düşmüştür. İtilaf Devletleri arasında ilk görüş ayrılığı bu olayla Paris Barış Konferansı sırasında yaşanmıştır.

CEVAP: D

2. Hitler Dönemi'nde Almanya tekrar güçlenmeye başlamış ve Nazizm (Nasyonel Sosyalizm) ile Hayat Sahası politikaları uygulayarak II. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olmuştur.

CEVAP: D

3. Türkistan'ı Ruslardan kurtararak bağımsızlığına kavuşturmayı amaçlayan Basmacı Hareketi Çarlık döneminde başlamış özellikle Sovyet Rusya döneminde yoğunlaşarak devam etmiştir. Bolşevizme karşı milliyetçi bir ayaklanma özelliği gösterir.

CEVAP: B

4. Birleşmiş Milletler Teşkilatında sadece ABD, Fransa, İngiltere, Rusya ve Çin'in veto yetkisinin olması "eşitlik" prensibine aykırı davranıldığını kanıtlar.

CEVAP: A

5. II. Dünya Savaşı, Türkiye üzerinde olumsuz etkiler yapmıştır. Türkiye savaşa fiilen girmemiş olmasına rağmen, savaşın getirdiği tüm olumsuzlukları yaşamıştır. Ekonomik olarak iç piyasada büyük darlık yaşanmış bu sebeple Toprak Mahsulleri Vergisi çıkarılmış ve II. Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulanmamıştır. Adana Konferansı Churchill ve İsmet İnönü arasında 1943'te yapılmıştır. Bu konferansta Türkiye'nin savaşa girmesi tartışılmıştır.

CEVAP: E

6. Yunanistan, savaşın sonlarına doğru "Müttefik" devletler içinde yer almıştır.

CEVAP: E

7. ABD'nin uyguladığı Marshall Planı ABD dışişleri bakanı George Marshall'ın 5 Haziran 1947'de açıkladığı Avrupa'ya yapılacak yardımlardır. Marshall Planı'na karşılık Sovyetler Birliği uydu devletler ile kendisi arasında ekonomik ilişkileri ve işbirliğini geliştirmek için Molotof Planı uygulamaya geçmiştir.

CEVAP: C

8. 1967'de Çekoslovakya'da Alexander Dupçek liderliğinde "İnsancıl Komünizm" hareketi başladı. Bu hareketin amacı insan hürriyetini esas alan bir komünist sistem uygulamaktır. Bu gelişme üzerine 1968'de Varşova Paktı ordusu Çekoslovakya'ya girdi.

CEVAP: A

9. Kuzey Atlantik Paktı (NATO) Batı bloğunun barış ve güvenlik gücünün Truman Doktrini, ABD başkanı Truman'ın Türkiye ve Yunanistan'a yaptığı yardım planıdır. Avrupa Konseyi Batı bloğuna mensup ülkelerin oluşturduğu bir örgüttür.

CEVAP: E

10. II. Dünya Savaşı'ndan sonra SSCB Alman işgalinden kurtardığı Doğu Avrupa ülkelerinde komünizmi yayarak bölgede etkinliğini artırmıştır.

CEVAP: C

11. Demokrat Parti iktidarı 1950 - 1960 yılları arasındadır. Bağdat Paktı 1955'te kurulmuştur. Köy Enstitüleri 1954'de kapatılmıştır. Müstakil Grup 1939'da CHP bünyesinde hükümet ve parti çalışmalarını denetlemek için kurulmuştur.

CEVAP: D

12. Türk Mukavemet Teşkilatı Kıbrıs Sorunu sırasında Kıbrıs Türkleri tarafından oluşturulmuştur.

CEVAP: E

13. Çift dereceli seçim sisteminden tek dereceli seçim sistemine 1946'da geçilmiştir. Gizli oy açık sayımı usulü 1950'de uygulanmaya başlanmıştır. Vatan Cephesi 1958'de Demokrat Parti tarafından kurulmuştur.

CEVAP: B

14. Dağlık Karabağ sonunda hak oylaması yapılmamıştır.

CEVAP: C

15. 1979'da yapılan Salt II Antlaşması SSCB ile ABD arasında Viyana'da imzalanmıştır. Uzun menzilli nükleer silahların sınırlandırılması kararlaştırıldı.

CEVAP: A

16. Kıbrıs'ı Yunanistan'a katmak amacı ile kurulan Enosis'i gerçekleştirmek için Yorgo Grivas liderliğinde Rumlar EOKA (Kıbrıs Mücadele Rum Örgütü)'y kurmuşlardır.

CEVAP: D

17. 1995'te Bosna-Hersek, Hırvatistan ve Sırbistan arasında Dayton Antlaşması imzalanarak Bosna savaşı son verilmiştir.

CEVAP: A

18. SSCB'nin dağılması ile, Beyaz Rusya, Rusya, Azerbaycan, Ermenistan, Estonya, Türkmenistan, Tacikistan, Özbekistan, Gürcistan, Kırgızistan, Kazakistan, Letonya, Ukrayna, Litvanya ve Moldova kurulmuştur.

CEVAP: B

19. Ekonomik İşbirliği Örgütü, Türkiye-İran, Pakistan gibi ülkeler tarafından kurulmuş SSCB'nin yıkılması ile diğer Türk Devletleri de dahil olmuştur.

KaradenizEkonomik İşbirliği Teşkilatı, 1920 yılında Türkiye'nin öncülüğünde başlayan çalışmalarla 1992'de kurulmuştur.

TİKA 1992'de yerlerinden Türk Cumhuriyetlerinin kalkınmalarına yardımcı olmak, bu ülkelerle işbirliği yapmak için Türkiye önderliğinde kurulmuştur.

CEVAP: E

20. Üye Ülke ve hükümet başkanlarının katılımıyla yılda en az iki kere toplanan Avrupa Birliğinin karar alma ve yasama organı olan kurum Avrupa konseyidir.

CEVAP: A

